

IN LIBRUM DEUTERONOMII

MONITUM.

“DEUTERONOMII paucissimas lectiones dederat Drusius, quas hic multis partibus auctiores proferimus, usi maxime Cod. Basiliensi, qui longe plura quam alii [excepto Coisliniano, in hac parte operis bonarum lectionum feracissimo] suppeditavit; etsi in Pentateucho, ubi scilicet eadem plerumque repetuntur, ac saepe longa series nominum priorum, tribuum, et familiarum contexitur, multo pauciores interpretationes observent MSS. nostri, quam in aliis Scripturae libris. Praeter Basiliensem, adhibuimus item codices et libros editos qui sequuntur.

“Codicem Regium 1825.

“Cod. Reg. 1872.

“Cod. Reg. 1888.

“[Cod. Reg. 2240. Vid. ad Cap. xxxiv. 7.]

“Eusebium et Hieronymum de Locis Hebraicis [Vid. Monitum ad Numeros, p. 223].

“[Eusebium in Demonstratione Evangelica, Parisiis, 1628. Vid. ad Cap. xxxii. 43.]

“[Hieronymum in Commentariis in Epist. ad Galatas, Opp. Tom. VII, p. 435. Vid. ad Cap. xxi. 22, 23.]

“Theodoretum editum anno 1642 [Opp. Tom. I, pp. 256–298 juxta edit. J. L. Schulzii].

“Procopium in Heptateuchum [Vid. Monitum ad Exodum, p. 78].

“Agellium in Canticum Deuteronomii.

“Editionis Romanae et Drusii lectiones.”—MONTEF.

E subsidiis quae nos in hoc libro ornando vel primum, vel denuo et diligentius tractavimus, praecipua sunt:

IV. Sarravianus, a Tischendorffo editus. Continet Cap. iv. 11–26, vii. 13—xvii. 14, xviii. 8—xix. 4, xxviii. 12—xxxii. 11.

VII. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Continet Cap. i. 1—xxviii. 63, xxix. 14 ad finem.

X. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.

54. Vid. Monitum ad Numeros, p. 223.

57. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5.
 58. Vid. Monitum ad Exodum, p. 78.
 85. Vid. Monitum ad Exodum, pp. 78, 79.
 128. Vid. Monitum ad Leviticum, p. 168.
 130. Vid. Monitum ad Genesim, p. 5. Post Cap. v. 16 lectiones trium interpretum non amplius memorantur.
 Lips. Vid. Monitum ad Exodum, p. 79. Continet tantum Cap. i. 1-12.
 Veron. Psalterium cum Canticis Graeco-Latinum Veronense a Josepho Blanchino editum.

His diebus Bar Hebraei Scholia in Deuteronomii Capp. xxxii—xxxiv edidit et commentatus est Doctor R. Schroeter in *Zeitschrift der Deutschen-morgentl. Gesellschaft*, Tom. XXIV, pp. 505, 546. Praeterea pauculas trium interpretum in hunc et praecedentem librum lectiones, ab Holmesio e dictis Scholiis Latine tantum excerptas, nos ad Bar Hebraei codices in Museo Britannico et Bibliotheca Bodleiana asservatos exigendas curavimus.

Versio Deuteronomii Syro-hexaplaris hodie aut penitus intercidit, aut certe ex hominum conspectu evanuit. Sed feliciter evenit, ut Deuteronomii partem fere dimidiam, quae in deperdito Codice Masiano contineretur, ipse libri possessor ANDREAS MASIUS, in *Criticorum Sacrorum Tomi I Parte II*, accuratissima analysi et perpetuo commentario tam clare exposuerit et illustraverit, ut tantum non versionem integram publici juris fecisse appareat. Codex continebat Cap. xvii. 1 (μόσχον ἢ πρόβατον)—xxvi. 9 (καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν), xxviii. 29 (ἔσται σοι ὁ βοηθὸν)—xxxiv. 12. Lectiones, tam textuales quam marginales, plerumque ipsas Syriacas caractere Hebraeo sine punctis imitatas, est ubi Latine tantum versas, excerpit Madius, facta praeterea asteriscorum et obelorum, quotquot in codice reperti sint, mentione, licet in nominibus harum notarum Origenianarum ponendis nescio an scriba codicis an editor ejus paulo negligentius versatus fuisse videatur. Quod reliquum est, ex his desideratissimi codicis reliquiis amplissimum tum trium interpretum tum ipsius versionis Syro-hexaplaris lectionum spicilegium, quod nunc primum Hexaplorum amplificationi et perfectioni inserviat, lucrati sumus.

DEUTERONOMIUM.

CAPUT I.

1. בְּעֶרְבָה מוֹל סוּף. *In regione campestri e regione Suph.* Ο'. πρὸς δυσμαῖς πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς [θαλάσσης].¹ 'Α. [Σ.] ἐν τῇ ὀμαλῇ [τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης].²
 וַיְבִיחֵהָפָל. Ο'. ✕ καὶ ἀναμέσον ✕ Τοφὸλ.³
 וַיַּחֲזֶרְתָּ. Ο'. καὶ Αὐλών (potius αὐλών⁴). 'Α. Σ. Ἀσηρώθ.⁵
 וַיְדִי זָהָב. Ο'. καὶ καταχρύσεια. 'Α. (καὶ) ἱκανόν.⁶
3. בְּאַחַד. Ο'. μιᾶ. *Αλλος* πρώτη.⁷
 אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Ο'. πρὸς ✕ πάντας ✕⁸ υἱοὺς (Ο'. 'Α. Σ. Θ. τοὺς υἱοὺς⁹) Ἰσραήλ.
6. רַב-לֶכֶם. Ο'. ἱκανούσθω ὑμῖν. *Αλλος* πολὺ ὑμῖν.¹⁰
7. הַר הָאֱמֹרִי. Ο'. εἰς ὄρος (*Αλλος* εἰς γῆν¹¹) Ἀμορραίων.
 שְׂכֵנָיו. *Accolas ejus.* Ο'. τοὺς περιοίκους (*Αλλος* οἰκοῦντας¹²). 'Α. γείτονας.¹³
 בְּעֶרְבָה. Ο'. ἀραβά. 'Α. ἐν ὀμαλῇ. Σ. ἐν τῇ πεδιάδι. Θ. ἐν δυσμαῖς. Σ. πάλιν ἐν τῇ ἀοικήτῳ.¹⁴
 וַיִּבְנֶנּוּ. Ο'. καὶ πρὸς λίβα (*Αλλος* νότον¹⁵).
 וַיִּבְחֹף הַיָּם. *Et in litore maris.* Ο'. καὶ παραλίαν ✕ θαλάσσης ✕.¹⁶
8. בָּאוּ. Ο'. εἰσπορευθέντες (alia exempl. εἰσελθόντες¹⁷). *Αλλος* πορευθέντες.¹⁸
9. תָּשֵׂן. Ο'. φέρειν. 'Α. αἶρειν.¹⁹

CAP. I. ¹ Vox θαλάσσης abest a Codd. II, III, VII, X (sed habet in marg.), XI, Lips., 16, 18, aliis. ² Nobil., et Cat. Niceph. p. 1422: Ἄκ. καὶ Σύμ. ἐν τῇ ὀμαλῇ τῆς ἐ. θ. οὕτως [οὕτω γὰρ Niceph.] καλεῖται τὰ μεταξὺ πεδία τῶν τῆς Ἀραβίας καὶ Ἰουδαίας ὀρέων. Cod. X affert: 'Α. ἐν ὀμαλεῖ (sic); Lips.: Ἄκ. ἐνομαλεῖ (sic): hic autem ad τῆς ἐρυθρᾶς in marg. notat: τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης· οὕτως καλεῖται κ. τ. ἐ. ³ Sic Arab. 1, 2 (uterque cum ✕ καὶ Τοφὸλ), et sine aster. Codd. 18, 44, 58, alii. ⁴ Cod. VII pingit αὐλών; de ceteris nihil compertum habemus. ⁵ Cod. 108. ⁶ Codd. X, Lips. ⁷ Sic in marg. Codd. X, Lips., 130. ⁸ Sic cum obelo Arab. 1, 2. Vox deest in Codd. 32, 44, aliis, Arm. 1. ⁹ Cod. 85 (non, ut Montef. exscripsit, Ο'. 'Α. Σ. Θ. πρὸς πάντας υἱούς). Articulus est in Codd. VII, 32, 44, aliis, Arm. 1. In fine v. Grabius ex Arab. 1, 2 edidit:

✕ πρὸς αὐτοὺς, quae verba in nullo libro Graeco desiderantur. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, Lips. Cf. Hex. ad Num. xvi. 3. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85 (cum εἰς τὸ ὄρος in textu, et εἰς τὴν γῆν in marg.), 130. ¹² Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹³ Codd. X, Lips. (cum γείτονας). ¹⁴ Euseb. in Onomastico, p. 46. Hieronymi versio est: "Araba. Hanc, ut supra Aq. transtulit planam; Sym. interdum *campestem*, interdum *inhabitabilem*; Theod. *occidentalem*." Cf. ad Cap. iv. 48. Ad h. l. Cod. 108 affert: 'Α. ἐν ὀμαλῇ. Θ. ἐν δυσμαῖς. ¹⁵ Cod. 130 in marg. ¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 58 (cum θάλασσαν), 74, 76, 106, 134. ¹⁷ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, Lips., 15, 16, alii (inter quos 85, 130). ¹⁸ Sic in marg. Codd. X, Lips., 85, 130; in textu autem Codd. 54, 75. ¹⁹ Codd. X, Lips. Sic Cod. 108 ad v. 12, ubi

10. כְּכֹכְבֵי. Ο'. ὡσεὶ (*Αλλος καθὼς²⁰) τὰ ἄστρα.
 לָרֹב. Ο'. τῷ πλήθει. *Αλλος εἰς πλῆθος.²¹
12. וּמִשְׁנֵי. Ο'. καὶ τὴν ὑπόστασιν ('Α. τὸ ἄρμα.
 Σ. τὸ βάρος²²) ὑμῶν. *Αλλος τὰς ἄρσεις.²³
- וְרִיבְנֵם. Ο'. καὶ τὰς ἀντιλογίας ('Α. δικα-
 σίαν²⁴) ὑμῶν.
14. דְּבַרְתָּ. Ο'. ἐλάλησας. *Αλλος εἶπας.²⁵
15. וְשָׁבַתְּ אֶת-הַיָּדַיִךְ מֵאֲרָבָה. Ο'. καὶ ἔλαβον
 (alia exempl. add. τοὺς ἀρχιφύλους²⁶) ἐξ ὑμῶν.
 לְשִׁבְתֶּיךָ. Ο'. τοῖς κριταῖς ὑμῶν. *Αλλος
 εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν.²⁷
17. מִכֶּם. Ο'. ἀφ' ὑμῶν. Σ. ὑπὲρ ὑμᾶς.²⁸
21. עֲלֵי. Ο'. ἀναβάντες. *Αλλος διαναβάντες.²⁹
22. נָבֵא. Ο'. εἰσπορευσόμεθα. *Αλλος εἰσελευ-
 σόμεθα.³⁰
23. בְּעֵינַי. Ο'. ἐναντίον (*Αλλος ἐνώπιον³¹) μου.
24. עַד-נְחֹל. Ο'. ἕως φάραγγος ('Α. χειμάρρου³²).
25. וַיִּשְׁבוּ אֶת-נֹדֶבְךָ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ ἐπέ-
 στρεψαν ἡμῖν ῥῆμα³³
26. הִתְיַחֵשׁ תִּתְּנֵנִי. Ο'. ἀλλ' (Aliter: Ο'.
 καί.³⁴ Σ. Λοιποί' ἀλλ' ἡ³⁵) ἠπειθήσατε τῷ
 ῥήματι κυρίου. 'Α. (καὶ) προσηρίσατε... Θ.
 (ἀλλ' ἡ) παρεπικράνατε τὸ στόμα κυρίου.³⁶
28. רַחֵם. Et procerum. Ο'. ✕ καὶ πολὺ³⁷ (alia
 exempl. add. καὶ ἰσχυρὸν³⁸) καὶ δυνατώτερον.
30. לְעֵינֶיךָ. Ο'. Vacat. ✕ κατ' ὀφθαλμοὺς
 ὑμῶν³⁹
31. הִשְׁתָּוִי. Gestavit te. Ο'. τροφοφορήσει (potior
 scriptura ἐτροφοφόρησε⁴⁰) σε. Alia exempl.
 ἐτροποφόρησέ σε.⁴¹ 'Α. ἠρέν (σε).⁴² Σ. ἐβά-
 στασέν (σε).⁴³
- וְכִנְיָהּ אֶת-בְּנֵי. Ο'. ὡς εἶτις (alia
 exempl. ὡσεὶ⁴⁴) τροφοφορήσαι ἄνθρωπος τὸν
 υἱὸν αὐτοῦ. 'Α. ὡσεὶ ἄραι... Σ. βα-
 στάσαι...⁴⁵
32. וְיִבְדְּבֶרְךָ. Ο'. καὶ ἐν τῷ λόγῳ (*Αλλος
 ῥήματι⁴⁶) τούτῳ.
33. לְתוֹרָה. Ad exquirendum. Ο'. ἐκλέγεσθαι. 'Α.
 κατασκοπήσαι.⁴⁷

tamen pro נִשְׁתָּוִי, Ο'. δυνήσομαι φέρειν, Aquila proculdubio edidit ἀρῶ. ²⁰ Cod. 85 in marg. ²¹ Sic in textu Cod. 71. Post προσθείη ὑμῖν (v. 11) Cod. 129 add. εἰς πλῆθος. ²² Codd. VII (sine articulis), X, Lips., 58 (sine nom.), 85 (qui duo posteriores ad τὸν κόπον ὑμῶν (כֹּפְרֵי) male referunt. Cf. Hex. ad Jesai. i. 14). ²³ Cod. 58 in marg. (ad τὸν κόπον). ²⁴ Codd. X, Lips. (uterque cum δικασία). Cf. Hex. ad Jud. xii. 2. Psal. xvii. 44. xxx. 21. Jesai. xli. 21. lviii. 4. ²⁵ Cod. 85 in marg. ²⁶ Sic Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 24. ²⁷ Cod. 71 in textu: τοῖς κρ. ὑμῶν εἰς τὰς φ. ὑμῶν. Haec, εἰς τὰς φ. ὑμῶν, post συνετοὺς inferunt Comp., Codd. 19, 56, 108, 118. ²⁸ Cod. X. Cod. 85 in marg. sine nom.: ὑπὲρ ὑμᾶς σκληρόν. ²⁹ Sic in marg. Cod. 85 (non, ut Montef., διαβάντες); in textu autem Cod. 130. ³⁰ Sic in marg. Codd. X (cum ἐλευσόμεθα), 85. ³¹ Sic in textu Codd. III, VII, X (cum ἐναντι in marg.), XI, 15, 16, alii (inter quos 85 (cum ἐναντίον in marg.), 130). ³² Cod. X. ³³ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 15, 44 (sine ἡμῖν), 74, 76, 106, 134. Cod. 130 in marg.: ca (sic), quod fortasse notat Symmachi et Aquilae lectionem non appositam. ³⁴ Sic Comp., Codd. II, XI, 16, 19, alii (inter quos 85 (cum ἀλλ' in marg.), 130). ³⁵ Cod. 130. ³⁶ Codd. X (cum 'Α. προσηρίσατε tantum), 85, 130 (cum Σ. pro Θ.). Duo

posteriores ad v. 27, καὶ διεγογγύσατε (sic), lectiones referunt. Ad Aquilam cf. Hex. ad Exod. xxiii. 21. Psal. v. 11. lxxvii. 17. Ezech. v. 6. ³⁷ Arab. 1, 2, vertente Holmes.: et multa ✕ numero et multitudine. Haec, καὶ πολὺ, desunt in Codd. XI, 58. ³⁸ Sic Codd. 19 (om. καὶ ante δυνατώτερον), 44, 54, alii. ³⁹ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. III (manu 2da, cum αὐτῶν pro ὑμῶν), 15, 44 (cum ἡμῶν), 58, 74, 76, 106, 134. ⁴⁰ Sic Ald., Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. Lectio vulgaris auctoritate prorsus destituta est, nisi forte in Codd. 46, 56, 83, quantum ex silentio Holmesii colligi potest, legatur. ⁴¹ Sic Comp., Codd. 19, 29, 32, alii, et Origen. in Cat. Niceph. p. 1427. ⁴² Cod. X. ⁴³ Cat. Niceph. ibid. Procop. in Octat. p. 435: "Sym. portavit ait." ⁴⁴ Sic Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arab. 1, 2. ⁴⁵ Cat. Niceph. ibid.: 'ὡσεὶ τροφοφορήσαι, ἄκ. ὡσεὶ ἄραι, Σ. ἐβάστασεν [scil. pro praecedenti ἐτροφοφόρησε] ἡρμήνευσεν. 'Ωριγένης δὲ ἐν ταῖς εἰς τὸν 'Ιερεμίαν ὁμιλίαις κ. τ. ε. Plenius, sed minus probabiliter, Nobil.: 'Α. ὡσεὶ ἄραι τροφὸς τὸν υἱόν. Σ. βαστάσαι. Tam addendo quam omittendo peccat Gallandi Bibl. Patrum, in Appendice ad T. XIV, p. 8: Ἄκ. ὡσεὶ ἄραι (sic) τροφὸς τὸν υἱὸν ἐβάστασεν ἡρμήνευσεν. 'Ωριγένης δὲ κ. τ. ε. ⁴⁶ Sic in marg. Codd. X, 130. ⁴⁷ Cod. X.

35. הָרַע הָרַע הָרַע. O'. Vacat. ✕ ἡ γενεὰ ἡ
 πονηρὰ αὕτη ⁴⁸
 נִשְׁבַּעְתִּי לְתַחַת. O'. ὄμοσα ✕ τοῦ δοῦναι ⁴⁹
 36. זִוְלָתִי. O'. πλήν. 'A. παρεκτός.⁵⁰
 יַעַן אֲשֶׁר מָלֵא. O'. διὰ τὸ προσκείσθαι ('A.
 πληρῶσαι⁵¹) αὐτόν.
 38. יְהוֹשֻׁעַ. O'. Ἰησοῦς. 'A. Ἰησουά.⁵²
 וַיִּנְחַלְנָהּ. Possidendam distribuet eam. O'.
 κατακληρονομήσει (alia exempl. κατακληροδο-
 τήσει⁵³) αὐτήν.
 39. יְהִי לְבִנְיָמִן אֲשֶׁר אֶמְרָתֶם לְבִנְיָמִן. O'. Vacat.
 ✕ 'A. καὶ τὰ παιδιά ὑμῶν ἃ εἶπατε ἐν διαρ-
 παγῇ ἔσεσθαι.⁵⁴ 'Allos καὶ ὁ ὄχλος ὑμῶν
 ὃν ὑμεῖς εἶπατε, εἰς διαρπαγὴν ἔσται.⁵⁵
 40. וְיִמְרְאוּ מִפְּנֵי לַחֲמַתְכֶם וְיִסְעוּ הַמִּדְבָּרָה. O'. καὶ ὑμεῖς
 ἐπιστραφέντες ἐστρατοπεδεύσατε ('Allos ἀνέ-
 βητε.⁵⁶ Οἱ λοιποὶ ἀπήρατε⁵⁷) εἰς τὴν ἔρημον.
 'A. καὶ ὑμεῖς νεύσατε αὐτοῖς, καὶ ἀπάρατε τὴν
 ἔρημον. Σ... ἀναστρέψαντες ἀπάρατε εἰς τὴν
 ἔρημον.⁵⁸
 41. וְהִתְגַּדְּרִיתֶם. Et cinxistis vos. O'. καὶ ἀναλα-

- βόντες. 'A. καὶ ἐζώσασθε.⁵⁹ Σ. Θ. καὶ περι-
 ζωσάμενοι.⁶⁰
 41. וְהִתְיַוָּנוּ לְעֹלָת. Et leviter egistis ascendendo.
 O'. καὶ συναθροισθέντες ἀνεβαίνετε ('Allos
 ἀνέβητε⁶¹). 'A. (καὶ) ὁμοηόσαντες..⁶²
 43. וְהִתְזַדְּדִיתֶם. Et insolenter egistis. O'. καὶ παρα-
 βιασάμενοι. 'Allos καὶ ὑπερηφανήσατε.⁶³
 45. וְהִתְאַוְוִיתֶם. O'. προσέσχεν. 'Allos ἐνωτίσατο.⁶⁴
 46. וְיִשְׁבַּחְתֶּם. O'. ἐνεκάθησθε. 'Allos ἐμείνατε.⁶⁵
 Cap. I. 19. (✕) κύριος ⁶⁶ 30. ↗ αὐτούς ⁶⁷
 31. ἐν τῇ ἐρήμῳ ↗ ταύτη ⁶⁸ 35. (↗) ταύτην (↗).⁶⁹
 41. ↗ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ⁷⁰ ↗ ἡμῖν ⁷¹ 46. ↗
 ποτέ ⁷²

CAP. II.

4. שְׂעִיר. O'. Σηείρ. Schol. τριχωτός.¹
 5. בְּלֹא-הִתְגַּדְּרִיתֶם. Ne bellum ineatis cum iis. O'.
 μὴ συνάψητε πρὸς αὐτούς (↗) πόλεμον ².
 'Allos μὴ ἐρίσητε ἐν αὐτοῖς. 'Allos μὴ
 παροξυνθήτε πρὸς αὐτούς.²
 עַד מְרִיךְ בְּהַרְגֵּל. Ne locum quidem qui calce-

⁴⁸ Sic sine aster. Codd. X (sine αὕτη), 44, 74, 76, 106, 134. Arab. 1, 2: ✕ generationis huius. ⁴⁹ Arab. 1, 2: ✕ dare. Sic sine aster. Arm. 1. ⁵⁰ Cod. X. ⁵¹ Idem. ⁵² Idem. ⁵³ Sic Ald., Codd. III, VII, X (cum -νομῆσει in marg.), XI, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). ⁵⁴ Cod. X (cum λείπετε pro ἃ εἶπατε). Sic sine notis Ald., Codd. III (cum ἔσεσθε), 16 (cum εἰς ἀρπαγὴν), 18 (idem), 19, alii (inter quos 85, 130), Arab. 1, 2. ⁵⁵ Sic in textu Cod. 58. Ad ὄχλος cf. Hex. ad Gen. xlvii. 12. ⁵⁶ Sic in marg., teste Montef., Codd. X, 85, dissentiente Holmesio, qui exscripsit: "ανεβητε 55. αναβητε (sic) margo X, 85." ⁵⁷ Cod. 108 (non, ut Holmes., οἱ ο). ⁵⁸ Codd. 85, 130 (in quo prior lectio anonyma est), uterque cum ἐπάρατε, quod e Cod. 108 emendavimus. Praeterea Aquilae usus (de quo cf. Hex. ad Gen. xii. 9. xliii. 24) postulare videtur ἔρημόνδε. ⁵⁹ Cod. X. ⁶⁰ Codd. 108, 130 (qui confuse affert: Σ. Θ. περιζωσάμενοι ἀνέβητε). ⁶¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 54, 55, 75 (cum ἀνέβηται). ⁶² Cod. X. ⁶³ Hanc lectionem alteri praemittunt Comp., Codd. 53, 56. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 11. Deut. xvii. 13. xviii. 20. Jerem. l. 29. (Forma insolentior ὑπερηφανεῖν legitur Neh. ix. 10

in LXX.) ⁶⁴ Cod. X in marg. ⁶⁵ Cod. 130 in marg. Cf. Hex. ad Gen. xiii. 12. Jerem. xxxvii. 21. xxxviii. 2. ⁶⁶ Vox deest in Cod. 71. "Subjungit signum hexaplae finale sine initiali Arab. 1."—Holmes. ⁶⁷ Deest in Cod. 58. Arab. 1, 2: ↗ hostes vestros. ⁶⁸ Arab. 1, qui male pingit: ↗ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτη ⁶⁹ Deest in Codd. 16, 28, 30, aliis, Arm. 1. Obelo jugulavit Grabius. ⁷⁰ Arab. 1, 2. ⁷¹ Arab. 2. Deest in Codd. 52, 56. ⁷² Arab. 1, 2.
 CAP. II. ¹ Cod. X in marg., teste Holmes., qui notat: "Huc refert, sed ad 'Hosaū erat forte referendum." Immo, τριχωτός ἐρμηνεύεται Σηείρ, teste Euseb. in Onomastico, p. 336, unde emaculari potest notula Montefalconii in Append. ad h. l.: "Coislin. ad marg. τριχιώτος a τριχιούς [sic enim imprimendum erat, non 'A. τριχιούς]." Mox ad καὶ εὐλαβηθήσονται (מְרִיכִים) Cod. VII in marg. manu 2da: καὶ παραφνλαχθήσεσθε, quod Symmachum sapit. Cf. Hex. ad Jon. ii. 8. ² Cod. 130 in marg. (cum scriptura ἐρρησῆτε (sic), non, ut Holmes. oscitanter descripsit, ἐρρωσθητε). Ad priorem lectionem, quae Aquilae esse videtur, cf. Hex. ad Jerem. l. 24; ad posteriorem, Symmachi fortasse, cf. Hex. ad Prov. xxviii. 25. (In textu metobelus est in Arab. 1.)

- tur planta pedis.* Ο'. οὐδὲ βῆμα ✕ ἴχνους 4
ποδός.³ *Αλλος* πάτημα ταρσοῦ ποδός.⁴
6. הַסָּפָה בְּכַסְפָּם מֵאֲחֵרֵי תְּשֻׁבָתוֹ. Ο'. ἀργυρίου βρώ-
ματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν. Alia exempl.
βρώματα ἀγοράσατε παρ' αὐτῶν.⁵ 'Α. ἀργυ-
ρίου.⁶
7. עָדָה. *Animum advertit.* Ο'. διάγνωθι. Σ. ἐν-
νοήθητι.⁷
הַגְּדֹלָה. Ο'. τὴν μεγάλην (*Αλλος* πολλήν⁸).
הַיָּהוּ. Ο'. ἐκείνην. *Αλλος* ταύτην.⁹
8. הַרְרֵי מִדְבָּר. Ο'. ὄδον ἔρημον (*Αλλος* ὄρους¹⁰).
9. תְּתַעֲבֹר. Ο'. τὴν Ἀροήρ (*Αλλος* Ἀσήρ¹¹).
12. יִירְשׁוּם. *Expulerunt eos.* Ο'. ἀπόλεσαν (*Αλ-
λος* ἐκληρονόμησαν¹²) αὐτούς.
13. לֶחֶם תֵּחַל. Ο'. τὴν φάραγγα. *Αλλος* (τὸν)
χείμαρρον.¹³
וַיַּעֲבֹר אֶת-לֶחֶם זָרַד. Ο'. Vacat. ✕ και
παρήλθομεν τὴν φάραγγα Ζαρέδ 4.¹⁴
14. עַד-הָאֵל. Ο'. ἕως οὗ διέπεσε ('Α. ἐτελειώθη¹⁵).
מִקְרֵב הַמְּחִנָּה. Ο'. ἐκ ✕ μέσου 4 τῆς παρεμ-
βολῆς.¹⁶
15. מִקְרֵב הַמְּחִנָּה. Ο'. ἐκ ✕ μέσου 4 τῆς παρεμ-
βολῆς.¹⁷
16. מִקְרֵב הָעָר. Ο'. ἐκ μέσου ('Α. ἀπὸ ἐγκάτου¹⁸)
τοῦ λαοῦ.
18. תְּתַעֲבֹר. Ο'. τὴν Ἀροήρ. *Αλλος* τὴν γῆν
'Ασήρ (s. Σηείρ).¹⁹
19. וְקִרְבַּת מוֹל בְּנֵי עַמֻּם. Ο'. καὶ προσάξετε
ἐγγὺς ((Α.) ἐγγίσεις ἐναντίον²⁰) υἱῶν Ἀμμάν.
20. זִמְזִמִּים. Ο'. Ζοχομμίν. Alia exempl. Ζομ-
ζομμείμ (-μίμ, -μείν, -μίν).²¹
21. עַם גָּדוֹל וְרַב וְרָם. Ο'. ἔθνος μέγα καὶ πολὺ
καὶ δυνατώτερον ὑμῶν (alia exempl. καὶ δυνα-
τόν²²). 'Α. λαὸς μέγας καὶ πολὺς καὶ ὑψη-
λός.²³
23. עַד-עֵזָה כַּפְתָּרִים. *Usque ad Gazam, Chaphto-
raei.* Ο'. ἕως Γάζης, καὶ οἱ Καππάδοκες.
'Α. (ἕως) Ἀζαχαφθωρείμ.²⁴
מִמִּפְתָּר. Ο'. ἐκ Καππαδοκίας ('Α. Χαφθώρ²⁵).
24. הָאֵל. Ο'. ἐνάρχου. 'Α. ἄρξαι.²⁶
25. תַּתְּחִל. Ο'. ἐνάρχου δοῦναι. *Αλλος* ἄρξο-
μαι δοῦναι.²⁷
וְלִחְלוּ. *Et commovebuntur.* Ο'. καὶ ὠδίνas
ἔξουσιν (*Αλλος* φρίξουσιν²⁸).
26. קְדָמֹת. Ο'. Κεδαμῶθ (s. Κεδμῶθ). 'Α. Σ.
Θ. Καδημῶθ.²⁹
27. אֶלַי. Ο'. πορεύσομαι. *Αλλος* παρελεύσο-
μαι.³⁰
30. בּוֹ. Ο'. δι' αὐτοῦ. *Αλλος* διὰ τῶν ὀρίων
αὐτοῦ.³¹

³ Ad βῆμα Cod. 108 in marg.: ἴχνους. Arab. 1: οὐδὲ βῆμα ✕ *gressus* 4 ποδός; et sic sine aster. Arab. 2. Cf. Hex. ad Num. xx. 13. ⁴ Cod. VII in marg. manu 2da.
⁵ Sic Codd. X, 44, 54, 55, 58, alii, Arm. 1. ⁶ Cod. X.
⁷ Cod. 108 (cum ἐννοήθη). ⁸ Sic in marg. Codd. X, 85, 130 (cum πολλῶν); in textu autem Codd. 54, 75, 82. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Ald., Codd. III, VII (cum ἐκείνην in marg. manu 1ma), 15, 18, alii. ¹⁰ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Cod. 85. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹² Cod. 108 in marg. ¹³ Cod. X in marg. ¹⁴ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Codd. II (cum Ζαρέτ), III (cum Ζαρέ), X (om. παρήλθομεν), 16 (cum Ζαδέρ), 28 (cum Ζαρέθ), alii. Cod. 106 in marg. manu recenti: καὶ διεπεράσαμεν τὴν φ. Ζαρέδ. ¹⁵ Cod. X.
¹⁶ Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 58, alii. ¹⁷ Sic Arab. 1, 2. Vox μέσου est in Ed. Rom., sed deest in Ald.,

Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130 (cum Σηείρ). Posteriorem lectionem in textu habent Codd. 44 (cum Σηείρ Ἀροήρ), 54 (cum Σηείρ), alii. ²⁰ Cod. X in marg. sine nom. Cf. ad Cap. iv. 6. ²¹ Sic Codd. III, X, 15, 28, 29, alii, Arab. 1, 2. Cf. Hex. ad Gen. xiv. 5. Ad Ζομζομπεί (sic) Cod. 130 in marg.: δυνατόν. ²² Sic Codd. X (in marg.), 15, 18, 44, alii, Arm. 1. ²³ Cod. 130 (cum καὶ μέγας pro μέγας καί). ²⁴ Cod. X. ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. Minus probabiliter Montef. ad לֶחֶם (v. 25) lectionem refert. ²⁷ Cod. 130 in marg. Arab. 1, 2: *incipio dare*. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem. Scripturam Κεδμῶθ tuentur Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16 (ut videtur), 18, alii. ³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. VII, XI, 19, 29, alii. ³¹ Sic in marg. Codd. X, 85, 130; in textu autem Cod. 30.

31. **הַחֵל רָשׁ לְרִשָּׁתָּהּ.** *Incipere occura (occupare), ut possideas.* O'. [καὶ] ἔναρξαι ✕ κλήρω ✕ κληρονομήσαι.³²
33. **לְפָנֵינוּ.** O'. πρὸ προσώπου ἡμῶν. *Ἄλλος* εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.³³
34. **וְנָלְפָד.** O'. καὶ ἐκρατήσαμεν ('A. κατελαβόμεθα. Σ. ἐπορθήσαμεν³⁴).
- וְנִקְרַם.** O'. καὶ ἐξωλοθρεύσαμεν ('A. ἀνεθεματίσαμεν³⁵).
- שָׂרִיד.** O'. ζωγρίαν. 'A. λείμμα.³⁶
35. **בְּזֹנֵנוּ לָנוּ.** O'. ἐπρονομεύσαμεν (alia exempl. add. ἑαυτοῖς³⁷).
- וְשָׁלַל.** O'. καὶ τὰ σκύλα (*Ἄλλος* λάφυρα³⁸).
- הָעָרִים אֲשֶׁר לְכַדְנוּ.** O'. τῶν πόλεων ἐλάβομεν (alia exempl. ὧν ἐλάβομεν³⁹).
36. **שְׁגִבָה מִמֶּנּוּ.** *Altior fuerit quam nos.* O'. διέφυγεν ἡμᾶς. Σ. ὑπερίσχυσεν (ἡμῶν).⁴⁰
37. **כָּל-יַד נַחַל.** *Omnem oram torrentis.* O'. πάντα τὰ συγκυροῦντα (Schol. συνεγγίζοντα⁴¹) χειμάρρου.

Cap. II. 6. ✕ μέτρον ✕.⁴² 7. (÷) καὶ τὴν φοβερὰν (✕).⁴³ 13. (✕) καὶ ἀπάρατε ✕.⁴⁴ 19. ✕ εἰς

πόλεμον ✕.⁴⁵ 25. ὑποκάτω ✕ παντὸς ✕ τοῦ οὐρανοῦ.⁴⁶ 31. ✕ βασιλέα 'Εσεβὼν τὸν 'Αμορραῖον ✕.⁴⁷ 36. ἢ ✕ ἐστι ✕ . . . τὴν ✕ οὐσαν ✕.⁴⁸

CAP. III.

3. **וְנִבְדָּהוּ.** O'. καὶ ἐπατάξαμεν ('A. ἀνεθεματίσαμεν¹) αὐτόν.
- שָׂרִיד.** O'. σπέρμα. 'A. λείμμα.²
4. **כָּל-חֶבְלֵי אֲרָב.** *Omnem tractum Argob.* O'. πάντα τὰ περίχωρα ('A. Θ. πᾶν σχοίνισμα.³ Σ. (πᾶν) περίμετρον⁴) 'Αργόβ.
- מִמְלַכְתָּהּ.** O'. βασιλείως. *Ἄλλος* βασιλείας.⁵
5. **בְּצָרָה.** O'. ὄχυραί. 'A. διηρμέναι.⁶
- הַפְּרָזִי.** *Paganorum.* O'. τῶν Φερεζαίων. Οἱ λοιποί. (τῶν) ἀτειχίστων.⁷
6. **וְנִקְרַם.** O'. ἐξωλοθρεύσαμεν (αὐτούς). 'A. ἀνεθεματίσαμεν.⁸
7. **בְּזֹנֵנוּ.** O'. ἐπρονομεύσαμεν. 'A. διηρπάσαμεν.⁹
8. **עַד-הָרַקְרָמֶן.** O'. καὶ ἕως (alia exempl. add. ὄρους¹⁰) 'Αερμών.
9. **צִידֵי-יָקָרְאוּ.** O'. οἱ Φοίνικες ('A. Σιδόνιοι¹¹)

³² Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 54, 71, Arm. 1.
³³ Sic in textu Codd. 71, 129, Arm. 1. Duplex lectio πρὸ πρ. ἡμῶν εἰς τὰς χ. ἡμῶν est in Comp., Codd. X, 15, 18, aliis.
³⁴ Cod. 108 (cum καταλαβ.). Ad Sym. cf. Hex. ad Jerem. xxxiv. 22. xxxvii. 8. ³⁵ Cod. X. ³⁶ Idem. Cf. ad Cap. iii. 3. ³⁷ Sic Comp., Ald. (cum αὐτοῖς), Codd. III (ut Ald.), VII (cum εν ἑαυτοῖς (sic) manu 1ma), 15, 18, alii.
³⁸ Cod. X in marg. ³⁹ Sic Cod. 128, Arab. 1, 2.
⁴⁰ Cod. 108. ⁴¹ Cod. 108 in marg. Photius Δέξ. Συναγ. p. 547: Συγκυροῦντα διαφέροντα, συνεγγίζοντα. ⁴² Arab. 1, 2.
⁴³ Haec desunt in Cod. 58. ⁴⁴ "Subjiciunt signum hexaplae finale, sed sine signo initiali, Arab. 1, 2."—Holmes. Deest in Codd. III, 58. ⁴⁵ Arab. 1, 2.
⁴⁶ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arm. 1.
⁴⁷ Haec desunt in Cod. 58. Arab. 1, 2 pingunt: ✕ βασ. 'Εσεβὼν ✕ τὸν 'Αμ. ⁴⁸ Arab. 1, 2, qui pingunt: ✕ ἢ ἐστι —οὐσαν ✕. Cf. ad Cap. iii. 8.

CAP. III. ¹ Nobil., Cod. 57 (cum ἀναθ.), et Cat. Niceph. p. 1433, invitit Regiis tribus apud Montef., qui lectionem ad v. 6 recte retrahunt. ² Cod. X. Codd. 44, 74, alii,

in textu: κατάλειμμα. ³ Cod. 108. Ad περίχωρα Cod. X affert: 'A. σχοινίσματα. ⁴ Euseb. in Onomastico, p. 56: 'Αργόβ, χώρα βασιλείας *Ωγ ὑπὲρ τὸν 'Ιορδάνην, ἣν ἔλαβον οἱ ἀπὸ φυλῆς Μανασσῆ . . . ἐρμηνεύει δὲ αὐτὴν ὁ Σύμμαχος περίμετρον. Hinc Montef. notam hexaplaem condidit: Σ. περίμετρον. O'. 'Αργόβ; quem certatim erroris convincunt Thieme in *Diss. de Puritate Symmachi*, p. 10; Fischerus *De Verss. GG.V.T.* p. 31; et Schleusner. in *Opusc. Crit.* p. 111. Cf. Hex. ad Zeph. ii. 6. ⁵ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 19, 54, 76, alii. ⁶ Cod. X juxta Montefalconii collationem MS.: 'A. ΔΙΗΡΜΕΣ (sic). Cf. Hex. ad Jesai. xxxvi. 1 (in *Auctario*). Jerem. vi. 27. ⁷ Cod. 108. Cod. X affert: 'A. ἀτειχίστων. Codd. 54, 75, in textu: τῶν ἀτειχίστων τῶν Φερ. Cf. Hex. ad Jud. v. 11. 1 Reg. vi. 18. Zach. ii. 4, in quibus omnibus locis Symmachi est versio. ⁸ Cf. ad v. 3. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Sic Comp. (cum 'Ερμών), Ald., Codd. VII, X (in marg.), 15, 29, alii. Ad χειμάρρου Codd. 85, 130, in marg. pingunt: ὄρους, quae res Montefalconio fraudi fuit. Cf. Scharfenb. in *Animadv.* p. 123. ¹¹ Cod. X. Cod. 108: Οἱ λοιποί

- ἐπονομάζουσι (alia exempl. ἐπωνόμασαν¹²). Σ. Σιδόνιοι ὀνομάζουσι. Θ. Σιδόνιοι ἐκάλουν.¹³
10. **רְפָאִים**. *Regionis planae*. Ο'. Μισώρ. 'Α. τῆς εὐθείας. Σ. τοῦ ὀμαλοῦ. Θ. τῆς ὑπτίας.¹⁴
11. **כִּי רַק**. Ο'. ὅτι πλήν ('Αλλος' ἄλλος¹⁵).
מִי־תֵרֵם. *E residuo Rephaim*. Ο'. ἀπὸ
✕ λείμματος¹⁶ τῶν 'Ραφαῖν ('Αλλος' γιγάντων¹⁷).
13. **וְהָיָה יְרֵמְיָהוּ כְּרַפָּאִים**. Ο'. ἐκείνην, γῆ 'Ραφαῖν λογισθήσεται ('Α. κληθήσεται¹⁸). 'Αλλος' ἐκείνη κληθήσεται γῆ γιγάντων.¹⁹
14. **לְכָל-קְצֵת**. Ο'. πᾶσαν τὴν περίχωρον. (Σ.)
πᾶν τὸ περίμετρον.²⁰
וְהָיָה מַחֲבֵל. Ο'. καὶ Μαχαθί. Alia exempl. καὶ ὁ 'Ιαεὶρ (ἐπωνόμασεν).²¹ Οἱ λοιποὶ καὶ τοῦ Μαχαθί.²²
וְהָיָה. *Vicos*. Ο'. Θανώθ (s. Αὐώθ²³). 'Α. ἐπαύλεις.²⁴
17. **מְצִנְרֵת**. *A Chinnereth*. Ο'. Μαχαναρέθ. Alia exempl. ἀπὸ Μαχ.²⁵ 'Αλλος' ἀπὸ Χενερέθ.²⁶
וְעַד יָם הַיַּבֵּשׁ. Ο'. καὶ ἕως θαλάσσης ἀραβᾶ ('Αλλος' τῆς πεδιάδος²⁷).
וְהָיָה. Ο'. 'Ασηδώθ. 'Α. κατάχυσις.²⁸
17. **פָּרָסָה**. Ο'. τὴν Φασγά (alia exempl. φάραγγα²⁹).
18. **לְיָצִיִּים**. *Armati*. Ο'. ἐνοπλισάμενοι. 'Α. ἐξηρημένοι.³⁰
24. **מִי-אֵל**. Ο'. τίς γάρ ἐστι θεός ('Α. Σ. ἰσχυρός³¹).
כְּמַעֲשֵׂי. Ο'. καθὰ ἐποίησας σύ. 'Αλλος' κατὰ τὰ ἔργα σου.³²
26. **וַיִּתְעַבֵּר**. *Et iratus est*. Ο'. καὶ ὑπερέϊδε. 'Α. Θ. ὑπερέθετο.³³
רַב-לֶךְ. Ο'. ἰκανούσθω σοι. 'Α. πολὺ (σοι).³⁴
לִי דְבַר. Ο'. λαλήσαι. 'Αλλος' λαλήσαι πρὸς μέ.³⁵
27. **פָּרָסָה**. Ο'. τοῦ λελαξευμένου. 'Α. Φασγά. Σ. τῆς σκοπῆς.³⁶
וְהָיָה. Ο'. καὶ λίβα (Οἱ λοιποὶ νότον³⁷).
28. **וְהָיָה**. *Et firma eum*. Ο'. καὶ παρακάλεσον ('Α. κραταίωσον³⁸) αὐτόν.
וַיַּעֲבֹר. Ο'. διαβήσεται. 'Αλλος' προπορεύσεται.³⁹
29. **וַיִּשָּׁב**. Ο'. καὶ ἐνεκαθήμεθα ('Αλλος' ὠκήσαμεν⁴⁰).

Σιδόνιοι (sic). ¹² Sic Codd. II (corr. ex ἐπ' ὀνόματος), 28, 30, alii (inter quos 85, cum ἐπονομάζουσιν in marg.).
¹³ Codd. 85, 130: Σ. Θ. Σιδόνιοι ὀνομάζουσι. Σιδόνιοι ἐκάλουν. ¹⁴ Cod. 108 affert: 'Α. τῆς εὐθείας. Σ. τοῦ ὀμαλοῦ τῆς ὑπτίας (sic). Cod. X: 'Α. τῆς εὐθείας. Cod. 130: Σ. τοῦ ὀμαλ (sic). Ad Sym. cf. Hex. ad Psal. xxv. 12.
¹⁵ Cod. 130 in textu: πλήν ἄλλος (om. ὅτι). Cf. Hex. ad Jesai. xxviii. 19. ¹⁶ Sic sine aster. (cum λήμματος) Cod. 58. Cf. Hex. ad Jos. xiii. 12. Jerem. lii. 15. Arab. 1, 2: ἀπὸ ✕ omniibus 4 τῶν 'Ρ. ¹⁷ Cod. 130 in marg.
¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Cod. 130 (cum γιγάντων pro γῆ γ.).
²⁰ Idem in marg. sine nom. Cf. ad v. 4. ²¹ Sic Codd. III, VII, X, XI, 16 (cum 'Ιαῆρ), 19, alii (inter quos 85 (cum 'Ιαῆρ), 130). ²² Cod. X. Ad 'Αργὸβ Cod. 85 in marg.: ἀργὸβ μαχεί. Οἱ λοιποὶ καὶ τοῦ μαχαεί (sic); cujus lectionis vestigia tantum exstant in Cod. 130: μαχ οἱ λο (sic). ²³ Sic Comp. (cum 'Αβῶθ), Ald. (idem), Codd. II (manu 1ma), III, VII (cum αὐῶθ), X, XI (cum Αὐῶθ), 15, alii, Arab. 1, 2. ²⁴ Cod. X. Hieron. De Locis Hebr. (Opp. T. III, p. 142): "Avoth Jair, quod interpre-

tatur ἐπαύλεις 'Ιαεὶρ." ²⁵ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 15, 28, alii, Arab. 1, 2. ²⁶ Sic in textu Comp., Codd. XI, 16, 19, alii, Arm. 1. ²⁷ Cod. 130 in marg. (ad καὶ ἡ 'Αραβία (sic) in initio v.): τῆς πεδιάδος τὰ οικητὰ (sic). Cf. ad Cap. i. 7. ²⁸ Cod. X. Nisi forte legendum καταχύσεις. ²⁹ Sic Comp., Codd. VII, X (in marg.), 19, 29, alii. ³⁰ Cod. X (cum ἐνοπλισμένοι in textu). Cf. ad Cap. xxv. 10. ³¹ Cod. 130 in marg. (cum ἰσχυρά). ³² Duplex versio, καθὰ ἐπ. σὺ κατὰ τὰ ἔργα σου, est in Comp., Codd. X (om. σὺ), 19 (idem), 44 (idem), aliis. ³³ Codd. X, 130. Cod. 85: Θ. ὑπερέθετο. Cod. 108: Θ. Σ. ὑπερέθετο. ³⁴ Cod. X. ³⁵ Sic in textu Comp., Codd. 56, 58. ³⁶ Cod. 130: 'Α. Σ. φάσγα (sic) τῆς σκοπῆς (non, ut oscitanter descripsit Holmes., τῆς σκοτυῆς). Codd. X, 85: 'Α. φάσγα. Ad Sym. fortasse praetulerit aliquis τῆς κοπῆς, vocis Chaldaee **כְּנִדָּה**, segmentum, ratione habita. ³⁷ Cod. 108. Sic in textu Codd. III, VII, X (cum λίβα in marg.), 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). ³⁸ Cod. X. ³⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ⁴⁰ Sic in marg. Codd. 128, 130.

29. **בְּנֵי־בָנִי**. Ο'. ἐν νάπη ('Α. Σ. φάραγγι⁴¹).

Cap. III. 2. **⋈** πᾶσαν **⋈** τὴν γῆν.⁴² 8. οἱ **⋈** ἦσαν **⋈**.⁴³ 13. **⋈** καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ Γαλαάδ **⋈**.⁴⁴ 20 (in priore loco). **⋈** ὁ θεὸς ὑμῶν **⋈**.⁴⁵ 24. **⋈** καὶ τὴν δύνάμιν σου (**⋈**). **⋈** καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν (**⋈**).⁴⁶

CAP. IV.

2. **וְלֹא תִגְרַעוּ**. *Et non detrahes.* Ο'. καὶ οὐκ ἀφελείτε ('Αλλος ἀπολείψετε¹).

3. **בְּבַעַל פְּעוֹר**. Ο'. τῶ (Οἱ λοιποὶ ἐπὶ τοῦ²) Βεελ-φεγώρ.

מִקְרָבָהּ. Ο'. ἐξ ὑμῶν. *Aliter:* Ο'. Θ. ἐκ μέσου ὑμῶν. 'Α. ἀπὸ ἐγκάτων σου. Σ. ἐκ μέσου σου.³

4. **הַיְבֻקִים**. Ο'. οἱ προσκείμενοι ('Α. κολλώμενοι⁴).

5. **קִרְיָי**. Ο'. δικαιώματα. Σ. προστάγματα.⁵

בְּקֶרֶב הָאָרֶץ. Ο'. ἐν τῇ γῆ. 'Α. (ἐν) ἐγκάτῳ τῆς γῆς.⁶

6. **וְנִבְוִן**. Ο'. καὶ ἐπιστήμων ('Α. συνετός⁷).

7. **וְשָׂרְלוּ אֱלֹהִים קְרִבִים אֵלָיו**. Ο'. ὃ ἐστὶν αὐτῶ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς. 'Αλλος ὥστε ἔχειν θεὸν προσεγγίζοντα (αὐτῶ).⁸

8. **קִרְיָי**. Ο'. δικαιώματα. ('Α.) ἠκριβασμένα. 'Αλλος ἐντολαί.⁹

9. **וַיִּסְוּ**. Ο'. ἀποστήτωσαν. 'Αλλος ἐκλειπέτωσαν.¹⁰

וַתַּעֲדִיחֵהָ. Ο'. καὶ συμβιβάσεις (alia exempl. add. αὐτά¹¹). 'Αλλος γνωρίσεις.¹²

10. **לִי-לְהַקְהִילֵךְ**. Ο'. ἐκκλησίασον ('Αλλος συναγαγε¹³) πρὸς μέ. 'Αλλος συνάθροισόν μοι.¹⁴

11. **עַד-לֵב הַשָּׁמַיִם**. Ο'. ἕως **⋈** καρδίας **⋈** τοῦ οὐρανοῦ.¹⁵

עָנָן. Ο'. γνόφος. Οἱ λοιποὶ νεφέλη.¹⁶

וַעֲרַפְלֵהָ. Ο'. θύελλα. 'Α. (καὶ) ὀμίχλη.¹⁷

12. **וַתְּמוּנֶהָ**. *Sed speciem.* Ο'. καὶ ὁμοίωμα (Σ. μορφήν¹⁸).

14. **קִרְיָי**. Ο'. δικαιώματα. ('Α.) ἀκριβασμούς.¹⁹

16. **פְּתַח-שַׁחַתְתֵּךְ**. *Ne perditis agatis.* Ο'. μὴ (alia exempl. μήποτε²⁰) ἀνομήσητε ('Αλλος διαφθείρητε²¹).

לְמִן-כָּל-תְּמוּנֶתָא. *Speciem omnis simulacri.* Ο'. ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα. 'Α. (παντὸς) εἰδώλου.²²

17. **תְּבַנִּיתָ** (bis). *Imaginem.* Ο'. ὁμοίωμα. 'Α. ὑπόδειγμα.²³

19. **וּפְןֵי**. Ο'. καὶ μὴ **⋈** ποτε **⋈**.²⁴

כָּל-צְבָא. Ο'. πάντα τὸν κόσμον. 'Α. (πᾶσαν) στρατιάν.²⁵

⁴¹ Codd. 128, 130. ⁴² Arab. 1, 2, qui mendose pingunt: **⋈** omnem **⋈** terram (sic). ⁴³ Idem (cum **⋈** οἱ ἦσαν **⋈**). ⁴⁴ Arab. 1, 2. Haec habentur in Ed. Rom., sed desunt in Codd. 58, 128. ⁴⁵ Arab. 1. Desunt in Cod. 58. ⁴⁶ Arab. 1, 2, utrobique sine metobelo.
CAP. IV. ¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. Mox ad ἐντέλλομαι in posteriore loco Cod. 58 in marg.: παραγγέλλω. διδάσκω. ² Codd. X (cum ἐπὶ τῶ), 130. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³ Codd. 85 (non, ut Montef., 'Α. ἀπὸ τῶν ἐγκ. σου), 130. ⁴ Codd. X, 108, 130 (cum προσκολ.). ⁵ Cod. 130. ⁶ Cod. X. ⁷ Idem (qui ad σοφὸς minus probabiliter refert). ⁸ Cod. 108 in marg. ⁹ Cod. 130 in marg.: ἐντολαί. ἀκριβασμένα (sic) ἐντολαί. Codd. X, 85, in marg.: ἐντολαί. ¹⁰ Cod. 58 in marg. ¹¹ Sic in marg. Codd. 85, 130. ¹² Cod. X in marg. ¹³ Cod. 58 in marg. ¹⁴ Cod. 130 in marg. ¹⁵ Sic Cod. IV (cum **⋈** δίας in initio folii), Arab. 1. ¹⁶ Ad

γνόφος Codd. 85, 130: 'Α ('Α. om. 130). ὀμίχλη. Οἱ λοιποὶ νεφέλη. Ad θύελλα Cod. X, teste Holmes.: Οἱ ο' [λ]. νεφέλη. Denique ad σκότος Cod. 58 in marg.: ὀμίχλη (sic). νεφέλη. ¹⁷ Vid. not. praeced. Praeterea ad γνόφος Cod. X in marg., teste Holmes.: ομιχλη. Vox ponitur pro **⋈** in Hex. ad Psal. xcvi. 2 (in *Auctario*), ubi Symmacho tribuitur. Cf. etiam Hex. ad Psal. lxiv. 12, 13. ¹⁸ Cod. X, teste Holmes. in *Appendice*. Sic in marg. sine nom. Codd. 58, 85, 130; in textu autem Cod. 75. ¹⁹ Cod. 130 in marg. sine nom. ²⁰ Sic Comp., Codd. 44, 53, 56, 58, alii. Cf. ad v. 19. ²¹ Sic in marg. Codd. X, 130 (cum διαφθαρήτε). Cf. Hex. ad Ezech. xvi. 47. ²² Cod. X. ²³ Codd. X (in posteriore loco), 108 (cum -ματα). ²⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Comp., Ald., Codd. 15, 18, 44, alii. ²⁵ Cod. X. Cod. 108 in marg.: πᾶσαν στρατιάν (sic).

19. וְנִדְחָה. *Et seductus fueris.* Ο'. πλανηθείς. 'A. (καὶ) ἐξωσθήσ.²⁶
 וְעַבְדָּתָם. Ο'. καὶ λατρεύσης ('Αλλος' δουλεύσης²⁷) αὐτοῖς.
 וְשָׂרָה לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל הַיָּמִים. Ο'. ἅ ἀπένειμε ('Α. ἐμέρισεν.²⁸ 'Αλλος' ἀπεκλήρωσεν²⁹) κύριος ὁ θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι ~ τοῖς ³⁰ ὑποκάτω ✕ παντὸς ³¹ τοῦ οὐρανοῦ. 'Α. Θ. . . πᾶσι τοῖς λαοῖς ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ.³² Σ. ἅτινα διεκόσμησεν κύριος ὁ θεός σου εἰς τοὺς λαοὺς ὑπὸ ὄλον τὸν οὐρανόν.³³
20. לְעַם נַחֲלָה. Ο'. λαὸν ἐγκληρον ('Α. κληροδοσίας³⁴).
21. לְאַרְצֵהָ הַטּוֹבָה. Ο'. εἰς τὴν γῆν ✕ τὴν ἀγαθὴν ³⁵.
23. וְשָׁמְרוּ. Ο'. προσέχετε. 'Α. φυλάξασθε.³⁶
 וְתַתְּבִרְתֶּנּוּ. Ο'. τὴν διαθήκην. 'Αλλος' (τῆς) συνθήκης.³⁷
 לָכֵן. Ο'. ὑμῖν ἑαυτοῖς. Alia exempl. ὑμῖν ✕ αὐτοῖς ³⁸.
24. וְשָׂרָה לְךָ אֵשׁ. Ο'. πῦρ καταναλίσκον ('Α. κατεσθίον³⁹).
25. וְנִשְׁנָתָם. *Et inveterati fueritis.* Ο'. καὶ χρονίσητε ('Α. Σ. Θ. παλαιωθήτε⁴⁰).
26. מְהֵרָה מֵהָרָה. Ο'. ἀπολείσθε ✕ ταχύ ⁴¹.
27. וְיָפְיִי. Ο'. καὶ διασπερεί ('Α. σκορπίσει⁴²).
28. וְלֹא יִשְׁמְעוּן. Ο'. οὔτε (potior scriptura οὐδὲ) μὴ ἀκούσωσιν. Alia exempl. οὐδὲ μὴ λαλήσωσιν, οὐδὲ μὴ ἀκούσωσιν.⁴³
32. בְּמִדְוָה. Ο'. τοιοῦτο. Οἱ λοιποὶ ὅμοιον αὐτῶ.⁴⁴
34. מִקְרָב. Ο'. ἐκ μέσου. 'Α. (ἐξ) ἐγκάτου.⁴⁵
 גְּבוּהָה. Ο'. ὑψηλῶ. 'Α. ἐκτεταμένῶ.⁴⁶
 וּבְמִוְרָתָם. *Et terriculis.* Ο'. καὶ ἐν ὄραμασι ('Α. φοβήμασι⁴⁷).
36. לִקְוֹתָהּ תִּשְׁמְעֶנּוּ. Ο'. ἀκουστὴ ἐγένετο ἡ φωνὴ αὐτοῦ. Alia exempl. ἀκουστὴν σοι ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ.⁴⁸
39. וְיָדַעְתָּ. Ο'. καὶ γνώση ('Αλλος' γνώσεσθε⁴⁹).
- וְתִשְׁבַּת. *Et revoca.* Ο'. καὶ ἐπιστραφήση ('Αλλος' ἐπιστραφήσεσθε⁵⁰).
43. בְּאַרְצֵהָ הַמִּישֵׁר. Ο'. ἐν τῇ γῆ τῇ πεδινῇ ('Α. εὐθείᾳ⁵¹).
45. דָּבַר. Ο'. ἐλάλησε. 'Αλλος' ἐνετείλατο.⁵²
46. מִלֵּו. Ο'. ἐγγύς. 'Α. ἐναντίον.⁵³

²⁶ Cod. X. ²⁷ Idem in marg. ²⁸ Sic in marg. sine nom. Cod. 73; in textu autem Cod. 57. Aquilae autem tribuimus, auctore Cod. 108, qui corrupte affert: 'Α. ἐμέτρισε. Cf. ad Cap. xxix. 26. "Unus e Regiis, ἅ διεμέτρισε, sine interpretis nomine."—Montef. ²⁹ Cod. 106 in marg. manu 2da. ³⁰ Sic Cod. IV. Articulus deest in Cod. 58. ³¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 44, 74, 76, 106. ³² Codd. X, 85 (cum κάτω pro ὑποκάτω), 130 (non, ut Montef. e Cod. 85 male exscripsit: 'Α. Θ. ἅτινα διεκόσμησε κ. ὁ θ. σου πᾶσι κ. τ. ἐ.). Cod. 73 et Cat. Niceph. p. 1440: 'Α. πᾶσι τοῖς λαοῖς κ. τ. ἐ. Cod. 57: 'Α. τοῖς λαοῖς. ³³ Codd. 85, 130. Minus probabiliter Cod. VII in marg. manu 1ma: 'Ακ. ἅτινα διεκόσμησεν (sic); necnon Cod. 108 ad καμίνου (v. 20): Θ. ἅτινα διεκόσμησε κύριος κ. τ. ἐ. Theodoretus autem in Quaest. I ad Deuteron. (Opp. T. I, p. 260): οὕτω γὰρ καὶ οἱ λοιποὶ ἠρμήνευσαν: ἅτινα διεκόσμησεν ὁ θεός σου εἰς τοὺς λ. ὑφ' ὄλον τὸν οὐρανόν. Cf. Scharfenb. in *Animaadv.* p. 123. ³⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Num. xvi. 13. Psal. lxxvii. 10. ³⁵ Sic Cod. IV (cum aster. ex corr.), Arab. 2, et sine aster. Comp., Codd. 15, 44, alii. ³⁶ Cod. X. Sic in marg.

sine nom. Codd. 108 (cum -ξεσθε), 130. ³⁷ Cod. 130 in marg. ³⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii. Vox deest in Cod. 58, Arab. 1 (qui insuper pingit ✕ ὑμῖν ⁴), 2, Arm. 1. ³⁹ Cod. X (cum κατεσθίων). ⁴⁰ Cod. 130. ⁴¹ Sic Cod. IV (cum - ante corr.), Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 55, 56, 58, 108 (in marg.), Arab. 2. ⁴² Cod. X. ⁴³ Sic Codd. 18, 130 (cum οὐδὲ μὴ λαλήσωσιν in marg.). Ad ἀκούσωσιν Cod. X in marg.: λαλήσωσιν. Ad φάγωσιν Cod. 85 in marg.: λαλήσωσιν. ⁴⁴ Cod. 108, qui ad κατὰ τὸ ῥῆμα lectionem refert. Sed cf. Hex. ad Jud. viii. 18. Jerem. xlix. 19. ⁴⁵ Cod. X. ⁴⁶ Idem. Cf. ad Cap. vii. 19. ⁴⁷ Codd. X, 108. ⁴⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos Codd. 58, 85, 130, omnes cum altera lectione in marg.). ⁴⁹ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Cod. X. ⁵⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Cod. X. ⁵¹ Cod. 108. Cf. ad Cap. iii. 10. ⁵² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Comp., Codd. VII, 16, 28, alii (inter quos 85, 130, uterque cum ἐλάλησε in marg.). ⁵³ Cod. 108. Cf. ad Cap. ii. 19.

47. **בְּעֵבֶר**. Ο'. πέραν. *Αλλος* ἐν τῷ πέραν.⁵⁴
 48. **וְעַד-הַיָּם**. Ο'. καὶ ἐπὶ (*Αλλος* ἕως⁵⁵) τοῦ ὄρους.
 49. **וְכָל-הָעֲרָבָה**. Ο'. πᾶσαν τὴν ἀραβὰ (Σ. τὴν πεδιάδα⁵⁶).
וְעַד-יָם הַיָּם. Ο'. Vacat. *✕* καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἀραβὰ.⁵⁷ *Αλλος* καὶ ἕως θαλάσσης τῶν δυσμῶν ἡλίου.⁵⁸ Σ. (καὶ ἕως τῆς θαλάσσης) τῆς ἀοικήτου.⁵⁹
- Cap. IV. 1. (☞) σήμερον (☞).⁶⁰ 2. ☞ σήμερον (☞).⁶¹ 3 (in priore loco). (☞) ὁ θεὸς ἡμῶν (☞).⁶² 6. ☞ πάντων (☞).⁶³ 9. ☞ πάντας (☞).⁶⁴ 10. ☞ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας (☞).⁶⁵ 15. *✕* πᾶν (☞) ὁμοίωμα.⁶⁶ ☞ ἐν τῷ ὄρει (☞).⁶⁷ 18. ☞ ὁ ἔρπει (☞).⁶⁸ ὅσα ☞ ἐστίν (☞).⁶⁹ 19. ☞ καὶ (☞) πάντα.⁷⁰ 20. κύριος ☞ ὁ θεός (☞).⁷¹ 21. ἦν κύριος ὁ θεός *✕* σου (☞).⁷² 22. ☞ τοῦτον (☞).⁷³ 25. υἱῶν ☞ σου (☞).⁷⁴ 27 (in priore loco). (☞) πᾶσι (☞).⁷⁵ 33. ☞ ζῶντος (☞).⁷⁶ 35. (☞) ὁ θεός σου (☞).⁷⁷ 37. (☞) ὑμᾶς (☞).⁷⁸ 39. ☞ ὁ θεός σου (☞).⁷⁹ ☞ πλὴν αὐτοῦ (☞).⁸⁰ 45. τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ☞ ἐν τῇ ἐρήμῳ (☞).⁸¹ 49. (☞) ἡλίου (☞).⁸²

CAP. V.

5. **וּבְיַיְנֵיכֶם**. Ο'. καὶ *✕* ἀναμέσον (☞) ὑμῶν.¹
 6. **וְהָיָה-וְשָׁרָה**. Ο'. ὁ ἐξαγαγὼν σε. Alia exempl. ὅστις ἐξήγαγόν (s. ἐξήγαγέ) σε.²
 7. **עַל-פָּנַי**. *Praeter me*. Ο'. πρὸ προσώπου μου. Alia exempl. πλὴν ἐμοῦ.³
 8. **לְסֶפֶף**. Ο'. εἴδωλον. *Αλλος* γλυπτόν.⁴
 9. **וְלֹא-תִשְׁבַּח**. Ο'. οὐδὲ μὴ λατρεύσης ('Α. (καὶ οὐ) δουλεύσεις⁵) αὐτοῖς.
פְּקֹד. Ο'. ἀποδιδούς. 'Α. Θ. ἐπισκεπτόμενος.⁶
 11. **לְשׂוֹן**. Ο'. ἐπὶ ματαίῳ. 'Α. εἰς εἰκῆ.⁷
וְיִנְקָה. Ο'. καθάριση. 'Α. ἀθώωση.⁸
 12. **שְׂמֹר**. Ο'. φύλαξαι. *Αλλος* μνήσθητι.⁹
 13. **תַּעֲבֹד**. Ο'. ἐργᾶ. 'Α. δουλεύσεις.¹⁰
 14. **וְהָיָה-וְשָׁרָה**. Ο'. καὶ τὸ ὑποζύγιόν ('Α. ὄνος¹¹) σου.
וְשָׁרָה-בְּשָׂרְךָ. Ο'. ὁ παροικῶν ἐν σοί. *Αλλος* ὁ ἐν ταῖς πύλαις σου.¹² *Αλλος* ὁ ἐντὸς τῶν πυλῶν σου.¹³

⁵⁴ Sic in textu Cod. X. ⁵⁵ Sic in textu Codd. 44, 74, alii, Arm. 1. ⁵⁶ Cod. 108 in marg. (ad ἐπὶ τὸ ὄρος (sic) v. 48): Σ. τὴν πεδιάδα τῆς ἀοικήτου. Cod. 130 in marg. (ad πᾶσαν τὴν ἀραβὰ): πεδιάδα τῆς ἀοικήτου. ⁵⁷ Sic Arab. 1 (om. καὶ), et sine aster. Codd. 28, 58 (om. καὶ), 85, Arab. 2 (om. καὶ), Arm. 1 (idem). ⁵⁸ Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Est Theodotionis, ut videtur. ⁵⁹ Vid. not. 56. ⁶⁰ Vox deest in Cod. 58. ⁶¹ Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁶² Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁶³ Arab. 1. ⁶⁴ Idem, absente metobelo. Deest in Cod. 58. ⁶⁵ Idem. Desunt in Cod. 58. ⁶⁶ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. 18, 19, 44, alii. ⁶⁷ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁶⁸ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58 (cum τοῦ ἐπί). ⁶⁹ Cod. IV (notis a correctore suppletis), Arab. 1, 2. Haec, ὅσα ἐστίν, desunt in Cod. 58. ⁷⁰ Cod. IV. ⁷¹ Idem (cum notis ex corr.). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii, Arab. 1, 2. ⁷² Idem (cum notis ex corr.). Pronomen legitur in Ed. Rom., sed abest a Comp., Ald., Codd. III, XI, 16, 18, aliis. ⁷³ Cod. IV (cum obelo ex corr.), Arab. 1, 2. Deest in Comp., Codd. II (in textu), 19, 44, aliis, Arm. 1. ⁷⁴ Cod. IV. ⁷⁵ Arab. 1 (cum metobelo tantum). Lacuna est in Cod. IV. ⁷⁶ Arab. 1, 2. ⁷⁷ Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁷⁸ Arab. 1:

✕ videlicet vos. Deest in Cod. 58. ⁷⁹ Arab. 1. Deest in Cod. 58. ⁸⁰ Arab. 1, 2. ⁸¹ Arab. 1 (cum metobelo tantum), 2. Verba ἐν τῇ ἐρήμῳ desunt in Ed. Rom., sed habentur in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, aliis. ⁸² Deest in Codd. 28, 58, 85, Arm. 1. CAP. V. ¹ Sic Arab. 1 (cum *✕* ἀναμέσον bis!), et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X (cum ἀναμέσον in marg.), 15, 16, 18, alii. ² Prior lectio est in Codd. III, VII, X, 15, 44, aliis; posterior in Codd. XI, 16, 28, aliis (inter quos 85, 130, uterque cum ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς in marg.). Cf. Hex. ad Exod. xx. 2. ³ Sic Comp., Codd. III, VII, X (in marg.), 16, 18, 19, alii. ⁴ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, 130, uterque cum εἴδωλον in marg.), Arm. 1. Cf. Hex. ad Exod. xx. 4. ⁵ Cod. 108: 'Α. δουλεύσεις. Pro οὐδὲ μὴ Codd. 85, 130, in marg.: καὶ οὐ; et sic in textu Codd. III, X (cum οὐδὲ μὴ in marg.), 71, 82, 129. ⁶ Cod. 108. ⁷ Codd. X, 85 (in marg. sine nom.), 130. Cod. VII in marg. manu 1ma: 'Ακ. εἰκῆ. ⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xx. 7. ⁹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. X (cum μνήσθητι φύλαξαι), 82. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Idem. ¹² Sic in textu Codd. 15, 44, 55, alii. ¹³ Sic in marg. Codd. 64, 85, 130; in textu autem Ald., Codd. X (cum ὁ παρ. ἐν σοὶ in marg.), XI, 58, 83, 129.

16. כָּבֵד. Ο'. τίμα. 'Α. δόξασον.¹⁴
 לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יָמֶיךָ. Ο'. ἵνα μακροχρόνιος γένη
 ('Αλλος μακροχρόνιοι ἦτε¹⁵).
- 21 (Hebr. 18). וְכָל אֲשֶׁר לְרַעְיָךָ. Ο'. οὔτε πάντα
 ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστὶ. (✕) καὶ ἔσται ἐὰν
 εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν Χανα-
 ναίων, ἣν σὺ εἰσελεύσῃ ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν, καὶ
 στήσεις σεαυτῷ λίθους μεγάλους, καὶ κοιμάσεις αὐτοὺς
 κοιλίᾳ· καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντας τοὺς λόγους
 τοῦ νόμου τούτου. καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορ-
 δάνην, στήσεις τοὺς λίθους τούτους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαι
 σοι σήμερον, ἐν ὄρει Γαριζείμ. καὶ οἰκοδομήσεις ἐκεῖ
 θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, θυσιαστήριον ἐκ λίθων·
 οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς σίδηρον. λίθους ὀλοκλήρους
 (לִישָׁן) οἰκοδομήσεις, θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ
 θεῷ σου· καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτὸ ὀλοκαυτώματα (מַסָּעָה
 male pro מַסָּעָה) κυρίῳ τῷ θεῷ σου,
 καὶ θύσεις θυσίαν εἰρηνικὴν (שְׁמֵנִית) καὶ φαγῆ ἐκεῖ,
 καὶ εὐφρανθήσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου. τὸ ὄρος
 ἐκεῖνο πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὀπίσω ὁδοῦ δυσμῶν ἡλίου ἐν
 γῆ Χαναάν, τὸ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ Γολ-
 γὼλ, πλησίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς, ἐχόμενον τοῦ
 Συχέμ (4).¹⁶
- 23 (20). כָּל-רִאשֵׁי. Ο'. πάντες οἱ ἡγούμενοι ('Α.
 κεφαλαί¹⁷).
- וְקַנְיִיכֶם. Ο'. καὶ ἡ γερουσία ('Α. οἱ πρεσβύ-
 τεροι¹⁸) ὑμῶν.
- 24 (21). וְתַגְדְּלֶיךָ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ τὴν μεγα-
 λωσύνην αὐτοῦ (4).¹⁹

- 26 (23). כָּל-בָּשָׂר. Ο'. ✕ πᾶσα (4) σὰρξ.²⁰ 'Α.
 (πᾶν) κρέας.²¹
- 28 (25). הַטִּיבוּ. Ο'. ὀρθῶς. 'Α. Θ. ἡγάθυναν.²²
- 29 (26). תָּתֶן-לְךָ מִצְוֹתַי. Ο'. ✕ πᾶσας (4) τὰς ἐν-
 τολὰς μου.²³
- 30 (27). לְאֵהֳלֵיכֶם. Ο'. εἰς τοὺς οἴκους (Σ. (τὰς)
 σκηναῖς²⁴) ὑμῶν.
- 31 (28). פֶּה. Ο'. αὐτοῦ. 'Α. ἐνταῦθα.²⁵
 יְהִי-לְךָ הַמִּצְוָה. Ο'. ✕ πᾶσας (4) τὰς ἐντολὰς.²⁶
- 32 (29). לֹא תִסָּרְוּ. Ο'. οὐκ ἐκκλινεῖτε (alia ex-
 empl. ἐκκλινεῖς²⁷). 'Α. (οὐκ ἀπο)στήσεσθε.²⁸
- 33 (30). לְמַעַן תִּחְיוּ וְשׂוֹב לְכֶם. Ο'. ὅπως κατα-
 παύσῃ σε, καὶ εὖ σοι ἦ. Οἱ λοιποὶ ἵνα ζῆτε,
 καὶ ἀγαθὸν ὑμῖν.²⁹
 וְהִתְרַחַקְתֶּם יָמִים. Ο'. καὶ μακροημερεύσητε.
 'Αλλος καὶ μακροήμεροι ἔσεσθε.³⁰

Cap. V. 6. וְעִימִי (4).³¹ 14. (4) ἐν αὐτῇ (4).³²
 15. (4) καὶ ἀγιαῶσιν αὐτήν (4).³³ 21. וְοὔτε παν-
 τὸς κτήνους αὐτοῦ (4).³⁴ 22. וְθύελλα (4).³⁵

CAP. VI.

5. בְּכָל-לִבְבְּךָ. Ο'. ἐξ ὅλης τῆς διάνοιας ('Αλλος
 καρδίας¹) σου.

¹⁴ Cod. X (cum δόξασε). Cf. Sirac. iii. 6. vii. 27.
¹⁵ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Codd. II, 54,
 75 (cum -μοιται). ¹⁶ In Codice Syro-hexaplari Masiano
 ad calcem Deuteronomii leguntur Syriaca quaedam iis
 simillima, quae Ceriani edidit ad Exod. xx. 17; quaeque
 ad hunc locum pertinere testantur tum ipse textus Hebraeo-
 Sam. ad Deut. v. 21, tum annotatio iis subjecta, qua sig-
 nificat scriba ea in exemplari Samaritano haberi velut
 supplementum decem verborum (h. e. Decalogi) Deutero-
 nomii. Pauculas autem duorum supplementorum varie-
 tates (si excipias אֵלֶיךָ pro לְךָ prope initium)
 diligenter notavit Ceriani ad locum Exodi, ubi pro ἐπιβαλεῖς
 ἐπ' αὐτοὺς, ut utrobique Syrum exemplar, a nobis ἐπιβαλεῖς ἐπ'
 αὐτὸ incaute editum. ¹⁷ Cod. X. ¹⁸ Idem. ¹⁹ Sic
 Arab. 1, et sine aster. Codd. 28, 58, 85 (in marg.), 106,
 108 (in marg.), 134, Arab. 2, Arm. 1. Cf. Hex. ad
 Exod. xx. 19. ²⁰ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 58,

108 (cum πᾶσα in marg.), Arab. 2. ²¹ Cod. X.
²² Cod. 108. ²³ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 58,
 74, 76, 82, 106, 134, Arab. 2. ²⁴ Cod. 108. ²⁵ Cod. X.
²⁶ Sic Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 44, 74, 76, 106,
 134, Arab. 2. Ald., Cod. 83: τὰς ἐντολὰς πᾶσας. ²⁷ Sic
 Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁸ Cod.
 X, exscribente Holmes.: 'Α. στήσεσθαι (sic); mutilo, ut
 videtur, pro ἀποστήσεσθε (cf. ad Cap. ix. 12) vel ἐκοτήσεσθε.
²⁹ Cod. 108. ³⁰ Sic in marg. Codd. X (cum μακροήμεροι
 ἦτε in textu), 85; in textu autem Codd. 19, 54, 75, 108,
 118, Arm. 1. ³¹ Arab. 1, 2 (uterque cum ✕ pro (4)).
 Deest in Codd. II (manu 1ma), 58. ³² Deest in Cod. 58.
³³ Idem. ³⁴ Arab. 1, 2 (qui pingunt: οὔτε παντὸς (4) κτή-
 νους αὐτοῦ, οὔτε (4)). Haec, οὔτε π. κτ. αὐτοῦ, desunt in Cod. 58.
³⁵ Arab. 1, 2: (4) et procella (4).

CAP. VI. ¹ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII,
 X (cum διανοίας in marg.), XI, 15, 16, 19, alii (inter quos

5. וּבְכָל-מְדָתָהּ. Ο'. και ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς (Ἄλλος· ἰσχύος²) σου.

7. וַיִּשְׁנֹתָם. Et acues (infiges) ea. Ο'. και προβιάσεις (Ἄ. δευτερώσεις³) αὐτά.

בְּשֵׁבֶתָהּ בְּבֵיתָהּ וּבְלִקְתָּהּ בְּדָרָהּ וּבְשֹׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ. Ο'. καθήμενος ἐν οἴκῳ, και πορευόμενος ἐν ὁδῷ, και κοιταζόμενος, και διανιστάμενος. Ἄλλος· ἐν τῷ καθῆσθαι σε ἐν οἰκίᾳ σου, και ἐν τῷ πορεύεσθαι σε ἐν ὁδῷ, και ἐν τῷ καθεύδειν σε, και ἐν τῷ ἀνίστασθαι σε.⁴

8. וּקְשָׁרְתָם. Ο'. και ἀφάψεις (Ἄ. συνδήσεις⁵) αὐτά.

תַּחֲטִיטֵי. In frontalia. Ο'. ἀσάλευτον. Alia exempl. ἀσάλευτα.⁶ Ἄ. (εἰς) νακτά. Σ. διεσταλμένα.⁷ Ἄλλος· σαλευτόν.⁸

12. הֲשִׁיבָהּ. Ο'. πρόσεχε (Ἄ. φύλαξαι⁹) σε αὐτῷ.

מִן-הַחֵן. Ο'. μὴ ἐπιλάβῃ. Alia exempl. μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, και ἐπιλάβῃ.¹⁰

15. לֵאלֹהִים. Ο'. ὁ θεός (potior scriptura θεός). Οἱ λοιποὶ ἰσχυρός.¹¹

וְלֹא. Ο'. μή ✕ ποτε¹²

17. וְיָקִי. Ο'. και τὰ δικαιώματα (Ἄ. ἀκριβάσματα. Σ. προστάγματα¹³).

18. הַיָּשָׁר וְהַטוֹב. Ο'. τὸ ἀρεστὸν και τὸ καλόν. Ἄλλος· τὸ εὐθές (και) τὸ ἀγαθόν.¹⁴

22. וּבְכָל-בֵּיתוֹ. Ο'. και ἐν (✕) ὄλφ (♣) τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.¹⁵

24. תָּתֵן-לְךָ כָּל-הַקְּיָמָה אֲלֵהֶם. Ο'. πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα. Alia exempl. πάσας τὰς ἐντολὰς και τὰ κρίματα.¹⁶

וְלֹא-יִשְׁבֹּב לָנוּ. Ο'. ἵνα εὐ ᾗ ἡμῖν. Ἄλλος· ἵνα πολυήμεροι ὦμεν.¹⁷

Cap. VI. 1. ✕ οὕτως¹⁸ 2. ✕ σήμερον¹⁹ 3. ✕ δοῦναι (♣).²⁰ ✕ και ταῦτα—ἐκ γῆς Αἰγύπτου (♣).²¹ 4. ✕ ἐστι²² 6. ✕ και ἐν τῇ ψυχῇ σου²³ 12. ✕ τοῦ θεοῦ σου²⁴ 13. ✕ και πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ²⁵ 18. ✕ τοῦ θεοῦ σου²⁶ 19. ✕ κύριος²⁷ 21. ✕ και ἐν βραχίονι ὑψηλῷ²⁸ 23. (✕) ταύτην (♣).²⁹ ✕ δοῦναι³⁰

CAP. VII.

1. הֲיָבִיאוּ לָנוּ יְהוָה יְבִיאָהּ. Ο'. ἐὰν δὲ εἰσαγγῇ

85, 108, uterque ut X), Arab. 1, 2. ² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 55, 75. ³ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85; in textu autem Cod. 54. ⁴ Sic in marg. Codd. X (qui asteriscis notat), 85. "Videtur esse Aquilae, qui Hebraica κατὰ πόδα sequitur."—Montef. ⁵ Codd. X, 108. Cf. ad Prov. iii. 3. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 18, alii. ⁷ Cod. 85. Cod. X affert: Ἄ. ΗΑΚΤΑ. Cod. 108: Σ. διεσταλμένα. Ad νακτά (non ἀνακτα, ut e Cod. 85 oscitanter exscripsit Montef.) cf. nos in Hex. ad Exod. xiii. 16. Symmachi autem διεσταλμένα, sive distincta, sive diducta, sive injuncta, qua ratione de frontalibus Judaeorum commode dici possit non habemus dicere. ⁸ Cod. 85: Σ. διεσταλμένα και ἔσται σαλευτόν πρὸ ὀφθαλμῶν και γράψεις. Posteriora ad aliam sive lectionem sive versionem pertinere videntur (coll. Hex. ad Exod. l. c., nott. 16 et 18), quae Philoni quoque (Opp. T. II, p. 358) familiaris fuisse videtur, locum nostrum sic alludenti: Τὰ δίκαια, φησὶν ὁ νόμος, ἐντιθέναι δεῖ τῇ καρδίᾳ, και ἐξάπτειν εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς, και εἶναι σείόμενα πρὸ ὀφθαλμῶν... Σάλον δὲ ἐχέτω ταῦτα κινούμενον (fort. κινούμενα), φησὶν... ἵνα τῇ κινήσει τὴν ὄψιν ἐκκαλῇ πρὸς ἀρίθλον θέαν. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Sic Ald., Codd. III, VII,

X, XI, 15, 18, alii (inter quos 85, testante Montef., sed repugnante Holmesii amanuensi). ¹¹ Cod. 108, qui ad ζηλωτῆς male refert. ¹² Sic Arab. 1, 2, et sine aster. Codd. 58, 59, 74, alii. ¹³ Cod. X. Nobil. affert: Ἄ. ἀκριβάσματα, et sic in marg. sine nom. Cod. 85. Mox ad μαρτύρια (v. 20) Cod. 85 in marg.: ἀκριβάσματα προστάγματα (sic). ¹⁴ Cod. 108 in marg.: τὸ εὐθές. τὸ ἀγαθόν (sic). ¹⁵ Sic sine aster. Codd. 58, 76, 106, 134, Arab. 1, 2. ¹⁶ Sic (sine ταῦτα in fine) Codd. III, VII, X, 16, 28, alii (inter quos 85, cum πάντα τὰ δ. ταῦτα in marg.). ¹⁷ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. III, 55, 58, 82, 129. ¹⁸ Arab. 1. ¹⁹ Arab. 1, 2. Deest in Cod. 58. ²⁰ Idem (sine metobelo). ²¹ Idem (cum ✕ και ταῦτα ♣ κ. τ. εἰ. Haec omnia desunt in Codd. 44, 58. ²² Arab. 1. ²³ Arab. 1, 2. Desunt in Comp., Codd. 19, 58, 108, 118. ²⁴ Idem. Desunt in Cod. 58. ²⁵ Idem, reprobante eodem. ²⁶ Idem. ²⁷ Idem. Vox habetur in Ed. Rom., sed deest in Codd. III, VII, X, 18 (ante corr.), 53, 56, 82, 129, Arm. 1. ²⁸ Idem. ²⁹ Deest in Cod. 58. ³⁰ Arab. 1, 2. Deest in Comp., Ald., Codd. III, 15, 16 (ante corr.), alii.

- (alia exempl. καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ¹) σε κύριος ὁ θεός σου. Alia exempl. καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν σε κύριον τὸν θεόν σου.²
1. רַבִּים. Ο'. μεγάλη. Alia exempl. πολλά; alia, μεγάλη καὶ πολλά.³
 רַבִּים (in posteriore loco). Ο'. πολλά. Alia exempl. μεγάλη; alia, μεγάλη καὶ πολλά.⁴
 וְעֲצוּמִים מְאֹד. Ο'. καὶ ἰσχυρότερα ὑμῶν. 'Α. (καὶ) ὀστούνα (ἀπὸ) σου.⁵
2. לְפָנַי. Ο'. εἰς τὰς χεῖράς σου. 'Αλλος' ἐν χερσίν σου.⁶
 הַחַרְסִים תְּחָרִים. Ο'. ἀφανισμῶ ἀφανιεῖς (Οἱ λοιποὶ ἀναθεματίσεις⁷).
 וְלֹא תִחַנְּם. Ο'. οὐδὲ μὴ ἐλεήσητε (alia exempl. ἐλεήσης⁸) αὐτούς. 'Α. . δωρήση (αὐτοῖς).⁹
5. מִזְבְּחֵיהֶם. Ο'. τοὺς βωμοὺς ('Α. τὰ θυσιαστήρια¹⁰) αὐτῶν.
7. בְּכַפְּיִי. Adhaesit vobis. Ο'. προεἴλετο . . ὑμᾶς. 'Α. προσεκολληθή . . (ὑμῖν, s. ἐν ὑμῖν).¹¹
8. בְּיַד הַזְּקָה. Ο'. ἐν χειρὶ κραταία καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ.¹²
9. וְיָדְעוּ. Ο'. καὶ γνώση ('Αλλος' γνώσεσθε¹³).
 לְהַאֲמִין. Ο'. θεὸς πιστός (potior scriptura ὁ θεὸς ὁ πιστός). 'Α. Θ. (ὁ) ἰσχυρός . .¹⁴
12. עַבְדְּךָ. Ο'. δ (alia exempl. καθὰ, s. καθὼς¹⁵) ὤμοσε.
13. פְּרִי-בְטֶנְתְּךָ. Ο'. τὰ ἔγγονα (alia exempl. ἔκγονα¹⁶) τῆς κοιλίας σου. 'Α. καρπὸν γαστρὸς σου.¹⁷
 וְיִצְהַרְךָ. Ο'. τὸν σῖτόν ('Α. χεῦμα¹⁸) σου, καὶ τὸν οἶνον ('Α. ὀπωρισμὸν¹⁸) σου, καὶ τὸ ἔλαιόν ('Α. στιλπνότητα¹⁸) σου.
14. עֶקֶר. Ο'. ἄγονος. 'Α. στείρος.¹⁹
15. וְכָל-מַדְוֵי מִצְרַיִם. Et omnes languores Aegypti. Ο'. καὶ πάσας νόσους (('Α.) ταλαιπωρίαν²⁰) Αἰγύπτου.
 וְיִשְׂמַחְךָ. Ο'. τὰς πονηράς,²¹ ἃς ἐώρακας, καὶ ὅσα ἔγνωσ, οὐκ ἐπιθήσει (alia exempl. ἐπάξει²²) ἐπὶ σέ. Aliiter: Ο'. τὰ πονηρά ἃ ἐώρακας καὶ ὅσα ἔγνωσ, οὐκ ἐπάξει ✕ αὐτὰ ἐπὶ σέ.²³ 'Α. τὰ πονηρά ὅσα ἔγνωσ, οὐ θήσει αὐτὰ ἐν σοί. Σ. τὰς πονηράς ἃς οἶδας, οὐ ποιήσει ἐν σοί.²⁴

CAP. VII. ¹ Sic Codd. 44, 55, 74, alii. ² Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἐὰν δὲ εἰσαγάγῃ (sic) κ. τ. ε. in marg.). ³ Prior lectio est in Cod. 58; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, aliis (inter quos 85, cum ἰσχυρὰ in marg.), Arab. 1, 2. ⁴ Prior lectio est in Codd. XI, 16, 28, aliis; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, aliis. ⁵ Cod. X affert: 'Α. ὀστούνα σου (sic). Cf. Hex. ad Cap. ix. 1. Ad formam ὀστούνας cf. Hex. ad Exod. i. 9. ⁶ Sic in marg. Codd. X, 85. Pro καὶ ἰσχ. ὑμῶν (v. 1) Codd. 19, 108 (cum καὶ ἰσχ. ὑμῶν in marg.), 118, in textu habent πρὸ προσώπου ὑμῶν, quae lectio fortasse huc pertinet. ⁷ Cod. X (qui ad πατάξεις male refert). Ad ἀφανιεῖς Cod. 85 in marg. sine nom.: ἀναθεματίσεις. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. II (ex corr.), III, VII, X, 15, 16 (cum -σεις), alii, Arab. 1, 2, Arm. 1. ⁹ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. vi. 3. ix. 14 etc. Statim v. 3 lectio plane absona unius Cod. 18 ἀγγαρεύσητε pro γαμβρεύσητε pro mero scribae lapsu habenda est. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ Idem. Hieron.: vobis junctus est. ¹² Sic Arab. 1, et sine obelo Codd. II (in textu, et habet eadem in marg. quoque, teste Holmesio; Maius autem in textu ἐν χ. κραταία tantum

habet, vacante margine), III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 2, Arm. 1. ¹³ Sic in marg. Codd. X, 85; in textu autem (cum γνώσεσθε σήμερον) Cod. II. ¹⁴ Cod. 108 (ad πιστός). ¹⁵ Prior lectio est in Comp., Codd. III, VII (cum καθὰ), X, 15, 19, aliis; posterior in Ald., Codd. 16, 18, aliis, Arm. 1. ¹⁶ Sic Comp., Codd. II, III, VII (ex corr. manu 1ma), X, XI, 15, 16, 18, alii. ¹⁷ Cod. X. ¹⁸ Idem. Hieron. in Epist. LVII ad Pammachium, 11: "Aquila autem proselytus et contentiosus interpres, qui non solum verba, sed etymologias quoque verborum transferre conatus est, jure projicitur a nobis. Quis enim pro frumento et vino et oleo, possit vel legere, vel intelligere, χεῦμα, ὀπωρισμὸν, στιλπνότητα, quod nos possumus dicere fusionem, pomationemque, et splendentiam?" Cf. Hex. ad Hos. ii. 22. ¹⁹ Idem. ²⁰ Idem in marg. sine nom. Cf. ad Cap. xxviii. 60. ²¹ Ad τὰς πονηράς Cod. X in marg.: καὶ τὰς κακάς. ²² Sic Codd. X (in marg.), 19, 44, alii. ²³ Sic Cod. IV, et sine obelo (cum οὐκ ἐπάξει ἐπὶ σέ) Cod. 85 in marg. Verba, ἃ ἐώρα. καὶ, obelo jugulat Arab. 1. Mox αὐτὰ sine aster. testantur Codd. 30, 74, 76, 106, 134, Arab. 1 (sub ✕), 2, Arm. 1. ²⁴ Cod. 85. Ad Sym. pro scriptura codicis, οὐ ποιήσεις ἐν σοί, Scharfenb.

16. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. οὐ φείσεται. Ἄλλος οὐκ ἀφέξεται.²⁵
וְאֵלֶּיךָ לֹא. Ο'. σκῶλον. Ἄλλος σκάνδαλον.²⁶
 19. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. ἴδωσαν (s. εἶδον). Ἄλλος ἐωράκασιν.²⁷
וְאֵלֶּיךָ לֹא. Ο'. τὸν ὑψηλόν. Ἄ. Σ. (τὸν) ἐκτεταμένον.²⁸
וְאֵלֶּיךָ לֹא. Ο'. πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν (Οἱ λοιποὶ λαοῖς²⁹).
 20. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. ἀπὸ σοῦ. Θ. ἀπὸ προσώπου σου.³⁰
 21. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. *Ne contremiscas.* Ο'. οὐ τρωθήσῃ (Ἄλλος δειλιάσεις³¹).
וְאֵלֶּיךָ לֹא. Ο'. θεός (Ἄ. Θ. ἰσχυρός³²) μέγας καὶ κραταίος (Ἄ. Θ. φοβερός³²).
 22. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. τὰ θηρία τὰ ἄγρια (Ἄλλος τῆς γῆς³³).
 23. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. *Et perturbabit eos perturbatione magna.* Ο'. καὶ ἀπολείς (alia exempl. ἀπολέσει, s. ἀπολεῖ³⁴) αὐτοὺς ἀπωλεία μεγάλη. Ἄ. καὶ φαγεδαινῶσει αὐτοὺς φαγεδαίνῃ μεγάλη. Σ. καὶ ταραξίει αὐτοὺς ταραχὴν μεγάλην. Θ. καὶ ἐκστήσει αὐτοὺς ἐκστασιν μεγάλην.³⁵

23. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. ἕως ἂν ἐξολοθρευθῆς (alia exempl. ἐξολοθρευση³⁶) αὐτοὺς. Θ. ἕως ἐκτρίψει αὐτούς.³⁷
 24. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου. Σ. Θ. ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.³⁸
 25. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. οὐδὲ χρυσίον ἀπ' αὐτῶν (alia exempl. παρ' αὐτῶν³⁹) οὐ λήψῃ (alia exempl. ἀπ' αὐτῶν λαβεῖν⁴⁰) σεαυτῶ, μή ποτε πταίσῃς δι' αὐτό. Ἄλλος οὐδὲ χρυσίον ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ λήψεται αὐτὸ, μήποτε σκωλωθῆς ἐν αὐτῶ.⁴²
 26. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. ἀνάθεμα. Ἄλλος ἀπόβλητος.⁴³

Cap. VII. 12. ἄ πάντα τὰ δικαιώματα.⁴⁴ 13. (—) κύριος.⁴⁵ 16. τὰ σκῦλα.⁴⁶ 17. ὅτι.⁴⁷ 19. τὰ μεγάλα ἐκεῖνα.⁴⁸ 22. γένηται ἡ γῆ ἔρημος καί.⁴⁹ 26. προσοχθίεις αὐτό.⁵⁰ βδελύξῃ αὐτό.⁵¹

CAP. VIII.

2. **וְאֵלֶּיךָ לֹא**. Ο'. ἤγαγέ (Ἄλλος διώδευσε¹) σε.
וְאֵלֶּיךָ לֹא. Ο'. Vacat. ✕ τοῦτο τεσσαρακοστὸν ἔτος.²

in *Animadv.* p. 127 emendat οὐκ ἐποίσει σοι; nos autem leniorem medicinam, ποιήσει pro ποιήσεις, adhibuimus. Cf. Hex. ad Psal. civ. 27. Jesai. xliv. 7. ²⁵ Cod. X in marg. ²⁶ Sic in marg. Codd. 85, 108. ²⁷ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. II. ²⁸ Cod. 108. ²⁹ Idem. ³⁰ Idem. Sic in textu Codd. IV, 74, 76, 104, 134. ³¹ Cod. 106 (superscript. recenti manu), necnon versio Graeco-Ven. Cf. Deut. xxxi. 6. Jos. i. 9 in LXX. ³² Sic intelligo lectionem Cod. 108: "μέγας] in marg. Ἄ. Θ. add. φοβερός. ἰσχυρός." ³³ Sic in textu Codd. 19, 108 (cum τὰ ἄγρια in marg.), 118. ³⁴ Prior scriptura est in Ald., Codd. III, X, 15 (cum -ση), 58, 64, aliis; posterior in Comp., Codd. IV, 74, 76, aliis. ³⁵ Cod. 85. Ad Aquilam cf. Hex. ad Psal. xvii. 15. Jerem. li. 34. ³⁶ Sic Codd. II, III, IV, VII, X, XI, 15, 29, 58, alii (fere omnes cum ἐξολοθρ.), Arm. 1. ³⁷ Cod. 85 in continuatione. ³⁸ Cod. 108. Sic in textu Comp., et (cum ὑποκάτωθεν) Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ³⁹ Cod. IV, qui pergīt: οὐδὲ λήψῃ. ⁴⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii (inter quos 85, cum καὶ οὐ λήψῃ σεαυτῶ in marg.). ⁴¹ Sic Cod. IV, et

sine aster. Ald., Codd. 18, 44, 74, alii. ⁴² Cod. 85 in marg. (cum χρυσίων et σκωλωθείς). Lectio Aquilam sapit (cf. Hex. ad Psal. ix. 17. Hos. ix. 8), si excipias καὶ οὐ λήψεται αὐτὸ pro καὶ λήψῃ σεαυτῶ. ⁴³ Cod. X, teste Holmesio. Montef. ex eodem in collatione MS. ad λαβεῖν σεαυτῶ (v. 25) exscripsit: marg. ἀποβάντος. ⁴⁴ Arab. 1. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, alii, Arab. 2, Arm. 1. ⁴⁵ Cod. IV, cum metobelo tantum. Deest in Codd. 16, 73, 77, Arm. 1. ⁴⁶ Idem. Arab. 1 pingit ἄ τὰ σκῦλα. ⁴⁷ Idem. Deest in Cod. 55. ⁴⁸ Cod. IV, Arab. 1. Haec desunt in Codd. II (manu 1ma), 44. In Codd. 29, 54, 58, 75 deest τὰ μεγάλα tantum. ⁴⁹ Idem. ⁵⁰ Cod. IV (cum προσοχθίσεις). Sic sine aster. Codd. 44, 55 (cum αυτω), 74, alii. ⁵¹ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii.

CAP. VIII. ¹ Cod. 106 in marg. alia manu. ² Sic Cod. IV (cum ✕ τοῦτο μ̄ ἔτος:), Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 53, 74 (cum τοῦτο τὸ τ. ε.), 82, 85 (in marg.), alii, et Origen. Opp. T. II, p. 118.

3. וַיִּאֲכַלְהֶם. Ο'. καὶ ἐψώμισέ ('Α. ἐβρωμάτισε³) σε.
 אֶת-הַמָּן. Ο'. τὸ μάννα. Alia exempl. τὸ μάννα
 ἐν τῇ ἐρήμῳ.⁴
 לֹא יִדְעוּן לֶאֱדָתָהּ וְלֹא יִדְעוּן. Ο'. δ. ✕ οὐκ ᾔδεις,
 καὶ ✕ οὐκ ᾔδεισαν.⁵
9. תִּאֲכַלְכְּבָהּ. Ο'. φαγῆ ✕ ἐν αὐτῇ.⁶
 תְּחַצֵּב. Excides. Ο'. μεταλλεύσεις. 'Α. λατο-
 μήσεις.⁷
10. עַל-הָאָרֶץ. Ο'. ἐπὶ τῆς γῆς. 'Αλλος ὑπὲρ
 τῆς γῆς.⁸
14. וְרָם לְבַבְךָ. Et efferat se cor tuum. Ο'. ὑψω-
 θῆς (alia exempl. ὑψωθείς; alia, ὑψωθήσῃ⁹) τῇ
 καρδίᾳ (σου). 'Α. καὶ ὑψωθῆς τῇ καρδίᾳ σου.
 Θ. καὶ ὑψωθῆ ἡ καρδίᾳ σου.¹⁰
15. נָחַשׁ שָׂרָף. Ο'. οὗ ὄφιο δάκνων ('Α. ἐμπρη-
 στής. 'Αλλος φυσήματος. 'Αλλος καίων¹¹).
 מִצּוּר הַחֲלָמִישׁ. E petra silicis. Ο'. ἐκ πέ-
 τρας ('Α. στερεοῦ¹²) ἀκροτόμου.
17. וְאָמַרְתָּ. Ο'. μὴ εἴπῃς. 'Αλλος καὶ οὐκ ἐρείς.¹³
18. חַיִל. Ο'. δύναμιν. 'Α. εὐπορίαν.¹⁴
20. מִפְּנֵיכֶם. Ο'. πρὸ ('Αλλος ἀπὸ¹⁵) προσώπου
 ὑμῶν.

Cap. VIII. 3. ✕ ῥήματι.¹⁶ 5. ✕ οὕτως.¹⁷ 7.
 ✕ καὶ πολλήν.¹⁸ 9. ✕ τὸν ✕ ἄρτον ✕ σου.¹⁹
 11. μὴ ✕ ποτε ✕ ἐπιλάθῃ.²⁰ κρίματα ✕ αὐτοῦ.²¹
 12. μὴ ✕ ποτε.²² ✕ ἐν αὐταῖς.²³ 13. πληθυν-
 θέντων (sic) ✕ σοι.²⁴ πληθυνθέντων ✕ σοι.²⁵
 15. ✕ ἐκείνης.²⁶ 17. ✕ τὴν μεγάλην.²⁷ 19. (✕)
 τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν (✕).²⁸ 20. ✕ λοιπά.²⁹

CAP. IX.

1. וַעֲצָמִים מְמַה. Ο'. καὶ ἰσχυρότερα μάλλον ἢ
 ὑμεῖς (alia exempl. ἰσχυρότερά σου¹). ('Α.)
 καὶ ὀστοῖνα ὑπὲρ σέ.²
3. וְהִדְרִישְׁתָּם וְהִאֲבַדְתָּם. Et expelles eos, et perdes
 eos. Ο'. καὶ ἀπολεῖ αὐτούς. Alia exempl. καὶ
 ἐξολοθρεύσει αὐτούς, καὶ ἀπολεῖ αὐτούς.³
4. וַיְבָרֵךְ עַתָּה הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַיְהוָה מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ.
 Ο'. Vacat. Alia exempl. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέ-
 βειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολοθρεύσει
 αὐτούς πρὸ προσώπου σου.⁴
5. וּבִישָׁר. Ο'. οὐδὲ διὰ τὴν ὀσιότητα ('Α. εὐθύ-
 τητα⁵).
- כִּי בָרַשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה. Ο'. ἀλλὰ διὰ τὴν

³ Cod. 108. ⁴ Sic Comp., Codd. II (cum ἐν τῇ εἰ-
 ρήμῃ (sic) in marg., teste Holmesio, sed silente Maio), X
 (cum ἐν τῇ ἐρήμῳ in marg.), 16, 28, 44, alii (inter quos 85,
 cum nota in marg.: χωρὶς τοῦ, ἐν τῇ ἐρήμῳ). ⁵ Sic
 Cod. IV (qui pingit: ✕ ὁ οὐκ ᾔδεις: καὶ οὐκ ᾔ., cum meto-
 bello ex corr.), et sine aster. Cod. 82, Arab. 1, Arm. 1,
 Origen. ibid. ⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15
 (cum ἐν αὐτῇ φ.), 108. ⁷ Cod. X. ⁸ Cod. 108 in
 marg. ⁹ Prior lectio est in Codd. 59, 75, 85 (in marg.),
 106; posterior in Comp., Codd. 16, 19, 52, 85, aliis.
¹⁰ Cod. 85 (cum ὑψωθείς in lectione Aquilae). ¹¹ Cod. X:
 'Α. ἐμπρηστής. Cod. 128 in marg.: 'Α. ἐμπριστήης φυσίματος
 καίων (sic), teste Holmesii amanuensi (non, ut Holmes.
 oscitanter edidit, 'Α. χερμπριστής κ. τ. ε.). Cf. Hex. ad Jesai.
 xxx. 6. ¹² Cod. X. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 31. Psal.
 xxvi. 25. xxvii. 1 etc. Minus probabiliter ad שִׁמְרֵתָהּ lec-
 tionem refert Montef. ¹³ Sic in marg. Codd. X, 85.
¹⁴ Cod. X. ¹⁵ Sic in marg. Cod. X; in textu autem
 Ald., Codd. 15, 18, 19, alii, Arm. 1. ¹⁶ Arab. 1. E Cod.
 IV Holmesii amanuensis exscripsit: παντὶ ῥήματι: (sic),

silente Tischendorffio. ¹⁷ Cod. IV, Arab. 1. Statim
 Cod. IV: ✕ κύριος (sine metobelo), invito Hebraeo. ¹⁸ Ii-
 dem. ¹⁹ Cod. IV. ²⁰ Idem. Sic sine aster. Codd. 44,
 58, 74, alii. ²¹ Idem. Sic sine aster. Comp., Codd. XI,
 44, 74, alii. ²² Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Ald.,
 Codd. 15, 32, 44, alii, Arab. 2. ²³ Cod. IV. Idem.
 Pronomen deest in Cod. 58, Arm. 1. ²⁴ Idem. Deest
 in Codd. II, XI, 108, 118. ²⁵ Idem. Deest in Codd.
 XI, 58, Arm. 1. ²⁶ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁷ Haec
 desunt in Codd. II (in textu), IV, Arab. 1, 2. ²⁸ Cod.
 IV (notis a correctore appictis), Arab. 1, 2. Deest in
 Cod. 58, Arm. 1.

CAP. IX. ¹ Sic Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85,
 130), Arm. 1. ² Cod. 85 in marg. sine nom. Cf. ad
 Cap. vii. 1. ³ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐξολεθ.),
 IV (idem), VII (idem), X, 18, 29 (ut III), alii, Arab. 1, 2,
 Arm. 1. ⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ἐξολεθ.),
 IV (cum ἐξολοθρεύει), VII (ut III), X (cum ἀπὸ προσώπου in
 marg.), XI, 15 (cum ἀπὸ προσώπου), 16, 18, alii, Arab. 1, 2,
 Arm. 1 (praem. ὅτι οὐ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου). ⁵ Cod. X.

- ἀσέβειαν (alia exempl. ἀνομίαν⁶) τῶν ἐθνῶν τούτων. Alia exempl. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.⁷
6. קָשָׁה עָרָב. Ο'. σκληροτράχηλος. 'A. .τένων.⁸
7. מְמַרִים. Contendentes. Ο'. ἀπειθοῦντες. 'A. Σ. προσερίζοντες.⁹
9. וְאִשָּׁב. Ο'. καὶ κατεγενομένη (potior scriptura κατεγενομένη¹⁰). Σ. παρέμεινα.¹¹
10. שָׂחָה אֵשׁ. Ο'. Vacat. ✕ ἐκ μέσου τοῦ πυρός.¹²
12. שָׁחָת. Perdite egit. Ο'. ἠνόμησεν. 'A. διέφθειρεν.¹³
- קָרָו. Ο'. παρέβησαν. 'A. ἀπέστησαν.¹⁴
15. הִבְרִית. Ο'. τῶν μαρτυρίων. Alia exempl. ✕ τῆς διαθήκης.¹⁵ 'A. τῆς συνθήκης.¹⁶
16. סָרַתֶּם מְהֵרָה. Ο'. καὶ παρέβητε ✕ ταχύ.¹⁷
17. וְאִשְׁפָּרַם. Ο'. καὶ συνέτριψα ('A. κατέαξα¹⁸) (αὐτάς).
18. וְאִתְּנַפְּלָ לְפָנַי יְהוָה. Ο'. καὶ ἐδεήθην ἐναντίον κυρίου. 'Αλλος' (καὶ) προσέπιπτον (τῷ κυρίῳ).¹⁹
19. בַּפְּעַם הַהוּא. Ο'. ἐν τῷ καιρῷ ('A. καθόδω²⁰) τούτῳ ('Αλλος' ἐκείνῳ²¹).

21. וְיִטַּב הַיָּטֵב. *Comminuendo diligenter.* Ο'. καταλέσας σφόδρα (Σ. ἐπιμελῶς²²).
22. וְיָתֵר יְהוָה. Ο'. κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν.²³
23. וְאִשְׁרָ נָתַתִּי. Ο'. ἦν δίδωμι (Οἱ λοιποὶ ἔδωκα²⁴).
- וְתָמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה. *Et restitistis ori* (mandato) *Jovae.* Ο'. καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου. Σ. Θ. (καὶ) παρεπικράνατε τὸ στόμα κυρίου.²⁵
24. וְיַעֲתִי אֶתְכֶם. *Novi vos.* Ο'. ἐγνώσθη ὑμῖν. Σ. Θ. ἔγνω (fort. ἔγνω) ὑμᾶς.²⁶
25. וְאִתְּנַפְּלָ. Ο'. καὶ ἐδεήθην ('A. συνέπιπτον²⁷).
26. וְאִדְנִי יְהוָה. Ο'. κύριε (alia exempl. κύριε²⁸) βασιλεῦ τῶν θεῶν.²⁹ (alia exempl. ἐθνῶν³⁰).
- וְנַחֲלָתָהּ. Ο'. καὶ τὴν μερίδα (alia exempl. κληρονομίαν³¹) σου.
- וְאִשְׁפָּרַת בְּגִדְלִי. Ο'. ἦν ἐλυτρώσω. Alia exempl. ἦν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ.³²
- בְּיַד חֹזְקָה. Ο'. ἐν τῇ ἰσχύϊ σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν [τῇ] χειρὶ σου τῇ κραταίᾳ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.³³
27. וְאִלֶּל־הַשָּׂחָתוֹ. Ο'. ✕ καὶ ἐπὶ τὰ ἀμαρτήματα αὐτῶν.³⁴

⁶ Sic Codd. III, IV (cum ἀνομίαν (sic)), VII, X, XI, 15, alii, Arm. 1. Duplex versio, ἀσ. καὶ ἀν., est in Ald., Codd. 18, 128. ⁷ Sic Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, cum altera lectione in marg.). ⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. v. 8. Job. xvi. 12. ⁹ Cod. 108 (cum προσερίζοντες). Cf. Hex. ad Exod. xxiii. 21. Psal. v. 11. lxxvii. 8, 17. ¹⁰ Sic Codd. II (cum κατεγειν.), III (idem), IV (idem), VII, X, 15, 16, 18, alii. Cf. Exod. x. 23 in LXX. ¹¹ Cod. 108. ¹² Sic Codd. IV (qui pingit: ✕ ἐκ μ. τοῦ π. ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας; metobelo a corr. suppleto), X, 85, Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. XI (cum ἐκ μ. π.), 18, 28, 30, alii, Arab. 2. ¹³ Cod. X. ¹⁴ Idem. ¹⁵ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. 44, 74, 76, 106, 108 (in marg.), 134. Cod. 15: τῆς δ. τῶν μ. ¹⁶ Cod. X. ¹⁷ Sic Cod. IV (cum ✕ ex corr. pro τ), et sine aster. Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, 19, alii, Arab. 1. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Cod. 108 in marg. Cf. Hex. ad Jerem. xxxviii. 26. ²⁰ Cod. X. ²¹ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Comp., Ald., Codd. III, IV, 15, 18, alii. ²² Cod.

108. Cf. Hex. ad 4 Reg. xi. 18. Psal. xxxii. 3. ²³ Sic Cod. IV, Arab. 1 (sine artic.), et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16 (cum ἡμῶν), 18, alii, Arm. 1. ²⁴ Cod. 108 (cum ἦν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσι in textu). ²⁵ Idem. ²⁶ Idem. ²⁷ Cod. X. ²⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ²⁹ Obelus est in Cod. IV, Arab. 1. Haec, β. τῶν θεῶν, desunt in Comp. ³⁰ Sic in marg. Codd. 85, 130; in textu autem Codd. 71, 74, 76. ³¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X (cum μερίδα in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque ut X). Duplex lectio est in Codd. 19, 108, 118. ³² Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1. ³³ Sic Cod. IV (qui ἐν in tertio loco punctis reprobatur). Articulus ante χειρὶ damnatur Codd. III, IV, 75, 82. Deinde σου τῇ deest in Cod. 82. ³⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: καὶ ✕ ἐπὶ). Haec leguntur in Ed. Rom., sed desiderantur in Codd. 44, 58, 130.

28. **פְּנֵי־אֶרֶץ מִצְרָיִם**. O'. μὴ (s. μήποτε³⁵) εἴπω-
σιν — οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ^{4.36}

לֹא־תִמְחָדְדוּ. O'. ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀποκτεῖναι
αὐτούς. Alia exempl. ἀποκτεῖναι ✕ αὐτούς ⁴
ἐν τῇ ἐρήμῳ.³⁷

Cap. IX. 2. — καὶ πολύν ^{4.38} 3. — ἐστίν ^{4.39}
4. — τὴν ἀγαθὴν ^{4.40} 6. — σήμερον ^{4.41} 10. —
ἐγγέγραπτο ^{4.42} 12. ἐκ — γῆς ^{4.43} 13. [λέγων]⁴⁴
— λελάληκα πρὸς σὲ ἀπαξ καὶ δις ⁴, λέγων.⁴⁵ 16.
— ὑμῖν ⁴ ἑαυτοῖς.⁴⁶ 18. — δεύτερον ^{4.47} — τοῦ θεοῦ ⁴
ὑμῶν (sic).⁴⁸ 21. ἔλαβον — αὐτόν ^{4.49} — καὶ ἐγε-
νήθη (sic) ^{4.50} κονιορτὸν ✕ αὐτοῦ ^{4.51} 23. ὑμᾶς
(✕) κύριος ^{4.52} 25. (✕) τὰς (4) μ̄ ἡμέρας, καὶ
(✕) τὰς ⁴ μ̄ νύκτας.⁵³ 27. (—) οἷς ὄμοσας κατὰ
σεαυτοῦ (4).⁵⁴ 28. — λέγοντες ^{4.55} 29. — ἐκ γῆς
Αἰγύπτου ^{4.56}

CAP. X.

2. **וְכָתַבְתָּ**. O'. καὶ γράψεις. Alia exempl. καὶ
γράψω.¹

עַל־הַלְּחָט. O'. ἐπὶ τὰς πλάκας. Alia exempl.
ἐπὶ τὰς δύο πλάκας.²

3. **עֲצֵי שִׁטִּים**. O'. ἐκ ξύλων ἀσήπτων ('A. σεττίμ³).

4. **בְּמַכְתָּב**. *Juxta scripturam*. O'. κατὰ τὴν γρα-
φήν ('A. τὸ γραφεῖον⁴).

בְּיוֹם הַקָּהָל. O'. Vacat. ✕ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
ἐκκλησίας ^{4.5}

8. **הִבְדִּיל**. O'. διέστειλε. 'A. ἐχώρισεν.⁶

לְשִׁרְתּוֹ. O'. λειτουργεῖν ✕ αὐτῷ ^{4.7}

וּלְבָרָה. O'. καὶ ἐπεύχεσθαι ('A. εὐλογεῖν⁸).

9. **דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר לוֹ**. O'. εἶπεν ✕ κύριος ὁ
θεός σου ⁴ αὐτῷ.⁹

10. **בְּיָמִים הָרִאשׁוֹנִים**. O'. Vacat. ✕ ὡς ἡμέραι
αἱ πρῶται ^{4.10}

הַשְּׁחִיתָהּ. O'. ἐξολοθρευσαί ('Αλλος· ἐξανα-
λῶσαι¹¹) ὑμᾶς. Οἱ λοιποὶ διαφθεῖραί σε.¹²

11. **קָם לְךָ לְמַסַּע לְפָנַי הַעַר**. O'. βάδιζε (alia
exempl. βάδισον¹³), ἄπαρον ἐναντίον τοῦ λαοῦ
— τούτου ^{4.14} 'A. ἀνάστηθι σαυτῷ (ἦ?) εἰς
ἄπαρσιν ἐναντι τοῦ λαοῦ. Σ. . πορεύου εἰς τὸ
ἀπαίρειν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ τούτου. Θ. ἀνα-
στὰς πορεύου εἰς ἄπαρσιν ἐναντίον τοῦ λαοῦ.¹⁵

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 18, alii. ³⁶ Obelus est in Cod. IV. Haec, οἱ κατοικοῦντες— λέγοντες, desunt in Cod. 58. ³⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82, Arm. 1, necnon, absente pronomine, Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 18, alii. ³⁸ Cod. IV, Arab. 1, 2. ³⁹ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁴⁰ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴¹ Cod. IV, Arab. 1, 2. Deest in Codd. III, 44. ⁴² Cod. IV, Arab. 1. Deest in Comp., Cod. 58. ⁴³ Cod. IV (cum notis ex corr.). In Ald., Codd. 15, 64 legitur ἐξ Αἰγύπτου. ⁴⁴ Deest λέγων in Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 18, aliis, Arm. 1. ⁴⁵ Cod. IV. Haec desunt in Cod. 58. ⁴⁶ Idem. Prior vox deest in Cod. 106. Scriptura ἑαυτοῖς pro αὐτοῖς habetur in Comp., Codd. II, IV, VII, 16, 28, aliis. ⁴⁷ Cod. IV, Arab. 1. ⁴⁸ Cod. IV (cum notis ex corr.). ⁴⁹ Idem. Pronomen deest in Comp., Codd. 77, 108, 118, Arm. 1. ⁵⁰ Cod. IV, Arab. 1. ⁵¹ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁵² "Post κύριος subjungit signum hexaplaire finale, sed sine initiali Arab. 1."—Holmes. Posterior vocab. deest in Codd. 30, 44, 85, 130; utrumque in Codd. XI, 16, 32, 52, aliis. ⁵³ Sic sine asteriscis Cod. 58. ⁵⁴ Haec desunt in Codd. IV, 58, Arab. 1. ⁵⁵ Cod. IV, Arab. 1. ⁵⁶ Cod. IV (cum τῆς pro γῆς), Arab. 1.

CAP. X. ¹ "AA. LL. [Comp., Ald., Codd. III, IV, VII (manu 1ma), X, XI, 15, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1] habent, καὶ γράψω, et S. Augustinus in Quaest. [Opp. T. III, P. I, p. 562] ita refert: *Et scribam in tabulis.*"—Nobil. ² Sic in marg. Codd. X, 85; in textu autem Codd. 53, 56, 130. ³ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xxv. 22. ⁴ Cod. X (cum γράφιον). ⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1 (qui male pingit: — *ex medio ignis in die congregationis*), et sine aster. Codd. X, 54, 74, alii. Ex ingenio, ut videtur, Comp.: ἐν ἡμέρᾳ τῆς συναγωγῆς, unde extudit Montef.: "Αλλος· ἐν τῇ ἡ- τῆς σ. ⁶ Cod. X. ⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, Arab. 1. ⁸ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85; in textu autem Ald., Codd. 18, 83, 128. ⁹ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ¹⁰ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44 (cum ὡς αἱ ἡμ.), 58 (idem), 74 (idem), 76 (idem), 85 (in marg.), 106 (ut 44), 134 (idem), Arab. 1. ¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30. ¹² Cod. 108 (cum διαφθεῖρεσαι). ¹³ Sic Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, cum ὁ. βάδιζε in marg.). ¹⁴ Obelus est in Cod. IV, Arab. 1. ¹⁵ Cod. 85, teste Montef. Pro σαυτῷ Holmesii amanuensis exscripsit αὐτῷ.

12. לְאֵשׁ. Ο' αἰτεῖται (s. αἰτεῖ). *Ἄλλος ζῆτεῖ.¹⁶
 16. תַּחַת לְבַבְנֶם. Ο' τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν. 'Α. (τὴν) ἀκροβυστίαν καρδίας (ὑμῶν).¹⁷
 17. פְּנִים אִשׁ. Ο' θαυμάζει ('Α. ἀρεῖ¹⁸) πρόσωπον.
 מִן. Munus. Ο' δῶρον. 'Α. δωροκοπίαν.¹⁹
 21. תְּהִלָּתְךָ. Ο' καύχημά σου. 'Α. ὕμνησίς σου.²⁰
 תַּחַת הַנּוֹרָה. Ο' καὶ ✕ τὰ ²¹ ἐνδοξα ('Α. ἐπίφοβα²²).
 22. בְּשִׁבְעִים. Ο' ἐν ἐβδομήκοντα. Alia exempl. ἐν ἐβδομήκοντα πέντε.²³ 'Α. καὶ τὸ Σαμαρειτικόν ἐν ἐβδομήκοντα.²⁴

Cap. X. 13. ☞ τοῦ θεοῦ σου ²⁵ 18. ☞ προσηλύτῳ καὶ ²⁶

CAP. XI.

1. וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו. Ο' καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ. Alia exempl. καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.¹
 2. וְשָׂרֵי לְאֵשׁ וְשָׂרֵי לְאֵשׁ. Ο' ὅσοι οὐκ οἶδασιν οὐδὲ ἴδωσαν (s. εἶδον). *Ἄλλος (οἶ) οὐκ ἐπίστανται οὐδὲ τεθέανται.²

2. רַמְתָּ. Castigationem. Ο' τὴν παιδείαν (*Ἄλλος φωνήν³).
 3. וְשִׁמְרֵי-תְּרָיָה. Ο' καὶ τὰ τέρατα (*Ἄλλος ἔργα⁴) αὐτοῦ.
 4. הִצִּיף. Redundare fecit. Ο' ἐπέκλυσε. Alia exempl. ἐπεκάλυψε.⁵
 הַיָּם. Ο' τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς. Alia exempl. τῆς θαλάσσης.⁶ Ο' Σ. (τῆς) ἐρυθρᾶς.⁷
 6. וְכָל-הַיְקוּמָה. Et omnem substantiam. Ο' καὶ πᾶσαν ☞ αὐτῶν ⁸ τὴν ὑπόστασιν. *Ἄλλος καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν αὐτῶν.⁹
 8. לְמַעַן תִּזְקְקוּ. Ο' ἵνα ζῆτε ('Α. Σ. ἰσχύσητε¹⁰) ☞ καὶ πολυπλασιασθῆτε ¹¹.
 11. הַיְקוּמָה לְשָׂרֵי עַבְדֵי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. Ο' ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύῃ (alia exempl. ✕ ὑμεῖς ¹² εἰσπορεύεσθε¹²) ἐκεῖ κληρονομήσαι αὐτήν. 'Α. καὶ ἡ γῆ ἣν ὑμεῖς διέρχεσθε ἐκεῖσε... Σ. ἡ δὲ γῆ ἣν διαβαίνεις κληρονομήσαι αὐτήν.¹³
 12. הָיָה שָׂרֵי. Curam gerit ejus. Ο' ἐπισκοπεῖται ('Α. Θ. ἐκζητεῖ¹⁴) αὐτήν.

¹⁶ Sic in textu Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, 130 (cum αἰτεῖται in marg.)), Arm. 1. ¹⁷ Codd. X, 108. Sic in textu (cum τῆς καρδίας) Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Idem. Cf. Hex. ad Prov. vi. 35. ²⁰ Codd. X, 108 (cum ὕμνησις). Cf. Hex. ad Psal. xxxii. 1. Jesai. lxi. 3. ²¹ Sic Cod. IV. Articulus est in Ed. Rom., sed desideratur in Codd. 16 (manu 1ma), 18 (idem), 37, 44, 71, 131, Arm. 1. ²² Cod. X. Cf. Hex. ad 2 Reg. vii. 23. Jesai. lxiv. 3. ²³ Sic Ald., Codd. III, VII, XI, 18, 28, 29, alii. In contrariam partem Philo Jud. Opp. T. I, p. 467: Δέγεται γὰρ ὅτι ἦσαν αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐξ Ἰακώβ πέντε καὶ ἐβδομήκοντα... ὅταν δὲ τὸν θεὸν ὄραν ἱκανὸς εἶναι δόξας Ἰσραὴλ μετονομασθῆ, μόνῳ χρήσεται τῷ ἐβδομηκοστῷ λόγῳ, τὴν πεντάδα τῶν αἰσθήσεων ἐκτεμών· λεγεται γὰρ ὅτι ἐν ἐβδομήκοντα ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατερες σου εἰς Αἴγυπτον. Hieron. Quaest. in Gen. (Opp. T. III, p. 370): "Hanc rem, ne cui videamur adversum scripturae auctoritatem loqui, etiam LXX interpretes in Deuteronomio transtulerunt, quod in LXX animabus ingressus sit Israel in Aegyptum." ²⁴ S. Cyril. (vel potius Anon.) in Cat. Niceph. p. 1474: Καὶ Ἀκύλας καὶ τὸ Σαμαρειτικὸν ἐβδομήκοντα μόνους λέγει· οὐδὲ γὰρ ἀριθμῆι τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ, Μανασσῆ καὶ

Ἐφραὴμ, ὡς μὴ κατελθόντας εἰς Αἴγυπτον, ὡς ἔστιν εὐρεῖν ἀπὸ τῆς ἐν Γενέσει γενεαλογίας· οἱ δὲ Ο' ἐρμηνευταὶ κάκεινους ἠρίθμησαν. ²⁵ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Cod. 58. ²⁶ Idem. Haec προσηλύτῳ κ. τ. ε. ad finem v. 19 desunt in Cod. 58. CAP. XI. ¹ Sic Codd. IV, 82. ² Cod. 58 in marg. ³ Sic in marg. Codd. X, 130; in textu autem Cod. 55, satis inepte. ⁴ Sic in marg. Cod. 130; in textu autem Codd. IV, 82, Arab. 1. ⁵ Sic Codd. IV, 29, 30, 55, 58, 59, 130 (cum ἐπέκλυσε in marg.). Cod. 85 in marg.: ἐκάλυψε. ⁶ Sic Codd. 16, 28, 52, 77, 85, 130, 131. ⁷ Cod. 85 in marg. ⁸ Sic Cod. IV. Pronomen deest in Comp., Codd. 44, 54, 56, aliis. ⁹ Cod. 108 in marg. (num quasi a radice תְּרָיָה). Etiam Cod. 58 post οἴκους αὐτῶν add. καὶ πᾶσαν συναγωγὴν αὐτῶν, fortasse e Num. xvi. 6. ¹⁰ Cod. 108. Cf. Hex. ad Exod. vi. 1. ¹¹ Sic Cod. IV. Grabius nescio quo auctore pingit: ἵνα ☞ ζῆτε καὶ ¹² πολ. ¹² Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 74, 76, alii, Arm. 1. Verbum plurale sine ὑμεῖς est in Codd. 54, 75. ¹³ Cod. 85. ¹⁴ Cod. 108. Cod. X affert: 'Α. ἐκζητεῖ. Cat. Niceph. p. 1476: ἐπισκοπεῖται... ἤγουν ἐκζητεῖ αὐτήν, κατὰ τοὺς ἄλλους ἐρμηνευτάς.

12. תָּמִיד. Ο'. διαπαντός. 'Α. ένδελεχώς.¹⁵
 14. בְּעֵתוֹ. Ο'. καθ' ὥραν. 'Α. έν καιρῶ (αὐτοῦ).
 Οἱ λοιποί· κατὰ καιρόν.¹⁶
 תָּפְסוּ. Ο'. καὶ εἰσοίσεις ('Αλλος· συνάξεις¹⁷).
 15. עֵשֶׂב. Ο'. χορτάσματα. 'Α. χλόην.¹⁸
 16. פָּרַיִפְתָּהּ. Ne pelliceatur. Ο'. μὴ πλατυνθῆ
 (Θ. θελχθῆ. Σ. ἀπατηθῆ¹⁹).
 17. תְּבוּלָהּ. Proventum ejus. Ο'. τὸν καρπὸν
 ('Αλλος· τὰ ἐκφόρια²⁰) αὐτῆς.
 18. וְשָׂמַתָּ. Ο'. καὶ ἐμβαλεῖτε ('Αλλος· θήσετε²¹).
 וְקָשַׁתָּהּ. Ο'. καὶ ἀφάψετε ('Α. συνδήσετε²²).
 לְטוֹשָׁתָהּ. Ο'. ἀσάλευτον. 'Αλλος· σαλευτόν.²³
 19. לְדַבֵּר בָּם. Ο'. λαλεῖν έν αὐτοῖς. Alia ex-
 empl. λέγειν αὐτά.²⁴
 בְּשַׁבָּתָהּ בְּבֵיתָהּ וּבְלִקְתָּהּ בְּדַרְךָ וּבְשַׁכְנָהּ וּבְקוֹמָהּ.
 Ο'. καθημένου σου (alia exempl. καθημένους²⁵)
 έν οἴκῳ, καὶ πορευομένου σου (πορευομένους²⁵)
 έν ὁδῶ, καὶ καθεύδοντός σου (κοιταζομένους²⁵),
 καὶ διανισταμένου σου (διανισταμένους²⁵). Ο'.
 'Α. Σ. Θ. καθημένου έν οἴκῳ σου, καὶ πορευο-
 μένου έν ὁδῶ, καὶ κοιταζομένου, καὶ διανιστα-
 μένου.²⁶
 20. עַל-מִזְמוֹתָיָהּ. Ο'. ἐπὶ τὰς φλιάς ('Α. σταθμούς²⁷).

20. וּבְשַׁעֲרֵי. Ο'. καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν. 'Αλλος·
 καὶ έν ταῖς πύλαις σου.²⁸
 21. לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם. Ut multiplicentur dies vestri.
 Ο'. ἵνα μακροημερεύσητε (alia exempl. πολυ-
 ημερεύσητε²⁹). 'Αλλος· ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ
 ἡμέραι ὑμῶν.³⁰
 וְיָמֵי בְנֵיכֶם. Ο'. καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ('Αλ-
 λος· τέκνων³¹) ὑμῶν.
 22. שָׁמַרְתָּ. Ο'. ἀκοῆ ἀκούσητε. 'Α. Θ.
 φυλάσσετε φυλάξησθε.³²
 לְעֵשְׂתָהּ לְאַהֲבָהּ. Ο'. ποιεῖν ✕ αὐτάς, τοῦ
 ἀγαπᾶν.³³
 24. אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ... בּוֹ. Ο'. οὐ εἰάν πατήση...
 ✕ έν αὐτῶ.³⁴
 וְעַד הַיָּם הַהָאֵלֶּה. Ο'. καὶ ἕως τῆς θαλάσσης
 τῆς ἐπὶ δυσμῶν (Οἱ λοιποί· ἐσχάτης³⁵).
 29. עֵיבָל. Ο'. Γαιβάλ. 'Α. 'Ηβάλ.³⁶
 30. מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ. Ο'. δυσμῶν ('Α. εἰσόδου³⁷)
 ἡλίου.
 אֶצֶל אֵלוֹנֵי מֶרֶחַ. Juxta quercus More. Ο'.
 πλησίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς (Οἱ λοιποί·
 αὐλῶνος καταφανοῦς³⁸).
 31. וְיִרְשָׁתָם אֹתָהּ. Ο'. έν κλήρῳ πάσας τὰς

¹⁵ Cod. X. ¹⁶ Idem. Duplex lectio, καθ' ὥραν έν τῶ κ. αὐτοῦ, est in Codd. 16, 30, 32, aliis, Arm. 1. Pro καθ' ὥραν, κατὰ καιρόν exhibent Codd. 18, 19, 44, alii. ¹⁷ Sic in marg. Codd. 58, 85; in textu autem Ald., Codd. IV, 18, 19, alii, Arm. 1. Cf. ad Cap. xxviii. 38. ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Cod. 108. Priorem lectionem aut Aquilae uni, aut saltem Aquilae et Theodotioni vindicandam esse suadent Hex. ad Exod. xxii. 16. Job. xxxi. 27. Jerem. xx. 7. ²⁰ Sic in textu Codd. 54, 75. Cf. Hex. ad Jud. vi. 4. ²¹ Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134, Arm. 1. ²² Cod. 108. Cf. ad Cap. vi. 8. ²³ Sic in textu Cod. IV, Arab. 1 (movens se). Cf. ad Cap. vi. 8, not. 8. ²⁴ Sic Codd. IV, 19, 44, 54, alii. ²⁵ Sic Comp., Ald. Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18 (cum ἀνισταμένους), 19 (idem), alii (inter quos 85). Cod. IV legit et pingit: καθημένου ✕ σου έν οἴκῳ σου [sic Arab. 1], καὶ πορευομένου ✕ σου έν ὁδῶ, καὶ κοιταζομένου [sic pro καθεύδοντος Codd. 58, 71, 82] ✕ σου, καὶ διανισταμένου ✕ σου; ubi σ̄ in char. min. quater superscripsit corrector, qui Tischendorfio est B.

²⁶ Cod. 85 in marg. Sed interpretes istos, certe Aquilam, pronomina personae secundae verbis Hebraeis affixa, repugnante etiam Graecae linguae proprietate, neglexisse, non facile crediderim. ²⁷ Cod. X. ²⁸ Sic in marg. Cod. 85 (qui lectionem continuat: ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ ἡ. ὑ., καὶ αἱ ἡ. τῶν τέκνων ὑμῶν); in textu autem Codd. 19, 108, 118. ²⁹ Sic Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii. ³⁰ Sic in marg. Cod. 85 (ut supra); in textu autem Comp., Ald., Codd. 18, 19, 83, 108, 118. Praeterea duplex versio, ἵνα πολυημ. καὶ πληθυνθῶσιν αἱ ἡ. ὑ., est in Codd. X, 54, 55, aliis. ³¹ Cod. 85 in marg. (ut supra). ³² Cod. 108. ³³ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii. ³⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82. ³⁵ Codd. X, 108. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³⁶ Cod. 108. ³⁷ Cod. X (qui ad ἐχόμενον male refert). Cf. Hex. ad Psal. xlix. 1. ciii. 19. cxii. 3. ³⁸ Cod. X, teste Montef. (non αὐλῶνας, ut Holmes.), cum indice ad Γολγὸλ referente. Cf. Hex. ad Gen. xxii. 2. Interpres Sam. vertit: אֵצֶל מִישַׁר חֹבֵה, h. e. juxta vallem visionis.

ἡμέρας. Aliter: Ο'. ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας ⚭, καὶ κληρονομήσετε αὐτήν.³⁹

Cap. XI. 2. χεῖρα ⚭ αὐτοῦ ⚭... βραχίονα ⚭ αὐτοῦ ⚭.⁴⁰ 7. ἐποίησεν ἡμῖν σήμερον ⚭.⁴¹ 8. ἐντολὰς αὐτοῦ ⚭.⁴² ἡ τὸν Ἰορδάνην ⚭.⁴³ 9. μετ' αὐτοῦ ⚭.⁴⁴ 10. σπόρον ⚭ σου ⚭.⁴⁵ ποσὶν ⚭ σου ⚭.⁴⁶ 13. τῆς καρδίας... τῆς ψυχῆς.⁴⁷ 18. ῥήματα ⚭ μου ⚭.⁴⁸ 19. διδάξετε ⚭ αὐτά ⚭.⁴⁹ 22. σήμερον ⚭.⁵⁰ 25. ἐλάλησε ⚭ κύριος ⚭.⁵¹ 28. ὄσας (sic) ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν ⚭.⁵² 32. τὰ προστάγματα ἡ ταῦτα ⚭, καὶ τὰς κρίσεις ἡ ταύτας ⚭.⁵³

CAP. XII.

2. ὅπου ἔκει. Ο'. ἐκεῖ. Alia exempl. ἐκεῖ τὰ ἔθνη.¹
 ἡ ἐπὶ τῶν θινῶν (Ἄ. Σ. Θ. βουνῶν²).
 ἡ ἐπὶ τῶν ὑποκάτω ⚭ παντὸς δένδρου δασέως (Ἄ. εὐθαλοῦς⁴).
 3. τοὺς βωμοὺς αὐτῶν. Ἄ. Θ. (τὰ) θυσιαστήρια (αὐτῶν).⁵

3. ἡ ἐπὶ τῶν πυρῶν. Comburetis igne. Ο'. ἐκκόψετε ⚭ πυρὶ ⚭.⁶
 5. ἡ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων (alia exempl. φυλῶν⁷) ὑμῶν. Ἄλλος ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν ὑμῶν.⁸
 ἡ ἐπὶ τῶν σκηνῶν. Ad habitaculum ejus (s. Ut habitaret). Ο'. [καὶ] ἐπικληθῆναι. Ἄλλος εἰς τὴν κατασκηνῶσιν αὐτοῦ.⁹
 6. ἡ ἐπὶ τῶν δεκάτας ὑμῶν ⚭, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν.¹⁰
 7. ἡ ἐπὶ πάντων ὑμῶν. In omni re in quam immitatis manum vestram. Ο'. ἐπὶ πᾶσιν οὐ ἐὰν ἐπιβάλητε τὴν χεῖρα (alia exempl. τὰς χεῖρας ὑμῶν¹¹). Ἄ. (ἐν) πάσῃ ἀποστολῇ χειρὸς (ὑμῶν).¹²
 8. πάντα. Ἄλλος κατὰ πάντα.¹³
 10. μετὰ ἀσφαλείας. Ἄ. πεποιθότως.¹⁴
 11. ἐν αὐτῷ. Ο'. ὅταν ἀν ἐκλέξηται... ἐν αὐτῷ ⚭.¹⁵
 ἡ ἐπὶ τῶν ἀπαρχῶν τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν ⚭.¹⁶

³⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI (cum -σατε), 18, 19 (cum κατακληρ.), alii, Arm. 1. Haec, πάσας τὰς ἡμ., desunt in Codd. 16, 44. ⁴⁰ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 15, 44, 58 (in posteriore loco), 74, alii, Arab. 1. ⁴¹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1 (cum metobelo tantum). ⁴² Cod. IV. ⁴³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁴ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁵ Idem. ⁴⁶ Idem. In Ed. Rom. est ποσὶν αὐτῶν, sed αὐτῶν deest in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16 (manu 1ma), 18 (idem), 19, aliis, Arm. 1. ⁴⁷ Cod. IV, qui manu 1ma pingit: τῆς καρδίας σου ἡ καὶ ἐξ ὄλης ἡ τῆς ψυχῆς. Prior articulus deest in Cod. 82, posterior in Codd. 75, 82. ⁴⁸ Idem. Sic sine aster. Cod. 82, Arab. 1. ⁴⁹ Idem. Pronomen habetur in Ed. Rom., sed abest a Codd. 54, 58, 75, Arm. 1. ⁵⁰ Cod. IV, Arab. 1. ⁵¹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arm. 1. ⁵² Cod. IV (om. σήμερον post ὑμῖν). Haec, ὄσας—ὑμῖν, desunt in Codd. 58, 106. ⁵³ Cod. IV. Prius pronomen deest in Codd. 58, 82, Arab. 1; posterius in Comp., Cod. 58. In Ed. Rom. legitur: τὰ πρ. αὐτοῦ, καὶ τὰς κρ. ταύτας; sed pro ταύτας, αὐτοῦ habent Ald., Codd. III,

VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ταύτας in marg.).
 CAP. XII. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1. Statim τοῖς θεοῖς αὐτῶν post κατακληρονομήτε (sic) αὐτοὺς transp. Cod. IV, Arab. 1. ² Codd. 85, 108 (cum οἱ λοιποὶ). Cf. Hex. ad Gen. xlix. 26. ³ Sic Cod. IV, et sine aster. Comp., Codd. VII (in marg. manu 1ma), 15, 18, alii. ⁴ Cod. X. ⁵ Cod. 108. ⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1 (cum ⚭ comburendo). ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 18, 19, alii, Arab. 1, Arm. 1. Cf. ad v. 14. ⁸ Sic in textu Comp., Codd. 19 (om. ὑμῶν), 108, 118. ⁹ Sic in marg. (ad ἐλεύσεσθε) Cod. 108. ¹⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine asteriscis Codd. 28, 58, 82, 85. Mox clausulam superfluum, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, quae e v. 17 irrepsit, damnant Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 29, alii, Arab. 1. ¹¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16, alii, Arm. 1. ¹² Cod. X. ¹³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Comp., Codd. 18, 44, alii. ¹⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Gen. xxxiv. 25. ¹⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii. ¹⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Codd. III, VII, X, XI, 15, 16 (cum αὐτῶν), alii. Parum probabiliter

12. אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֵיכֶם. Ο'. ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν. Schol. ἔξω τῆς πόλεως πλησίον οἰκῶν.¹⁷
14. בְּאַחַד שְׁבֻטֶיךָ. Ο'. ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν (alia exempl. πόλεων¹⁸) σου.
15. בְּכָל-אֹתָן נִפְשֶׁךָ. Ο'. ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ ✕ ψυχῆς σου.¹⁹
16. עַל-הָאָרֶץ. Ο'. ἐπὶ τὴν γῆν. Alia exempl. ἀλλ' ἐπὶ τὴν γῆν.²⁰
18. יְהוֹלִי. Ο'. καὶ ὁ προσήλυτος. Alia exempl. καὶ ὁ Λευίτης.²¹
- אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ. Ο'. ὁ ἐν ταῖς πόλεσιν ('Α. πύλαις²²) ὑμῶν.
20. וְאִמְרָהּ. Ο'. καὶ ἐρεῖς. "Ἄλλος" καὶ εἶπης.²³
21. כִּי-יִרְחַק. Ο'. ἐὰν δὲ μακρὰν (s. μακρότερον) ἀπέχῃ (alia exempl. μακρότερον ἀπόσχη²⁴).
כִּמְפָה. Ο'. σου. Οἱ λοιποὶ ἀπὸ σοῦ.²⁵
בְּכָל-אֹתָן. Ο'. κατὰ ✕ πᾶσαν τὴν ἐπιθυμίαν.²⁶
22. וְאִנְכַלְנֹו. Ο'. ἔδεται ✕ αὐτό.²⁷
23. רַק קִזְק. Tantummodo in eo persiste. Ο'. πρόσεχε ἰσχυρῶς. Σ. . ἀσφαλίζου.²⁸
23. כִּי הָדָם. Ο'. ὅτι αἷμα. Alia exempl. ὅτι τὸ αἷμα; alia, τὸ γὰρ αἷμα.²⁹
24. לֹא תֹאכְלֶנּוּ. Ο'. οὐ φάγεσθε ✕ αὐτό.³⁰
26. קִדְשֶׁיךָ. Ο'. τὰ ἅγια ('Α. ἡγιασμένα³¹) σου.
27. יְהָדָם. Ο'. Vacat. Alia exempl. καὶ τὸ αἷμα.³²
28. הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. Ο'. τοὺς λόγους ✕ τούτους.³³
וְלִבְנֵיךָ אַחֲרָיִךָ. Ο'. καὶ τοῖς υἱοῖς σου ✕ μετὰ σέ.³⁴
הַטּוֹב וְהַרְשָׁע. Ο'. τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλόν. Alia exempl. τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστόν³⁵ ('Α. εὐθές³⁶).
29. אֲשֶׁר . . . שָׁמָּה. Ο'. εἰς οὗς (alia exempl. οὗ³⁷) . . . ἐκεῖ.
30. וְפָן-תִּדְרֹשׁ לְאֱלֹהֶיךָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. μὴ ✕ ποτε ἐκζητήσης τοὺς θεοὺς αὐτῶν.³⁸
וְאֶעֱשֶׂה-כֵן. Ο'. ποιήσω ✕ οὕτως.³⁹
- Cap. XII. 11. הַיּוֹם הַזֶּה . . . שְׁמֵרֶנּוּ. Ο'. σήμερον.⁴⁰ 13. מִן-כָּל-כֹּחַ . . . מִן-כָּל-כֹּחַ. Ο'. μὴ ✕ ποτε.⁴¹
14. הַיּוֹם הַזֶּה . . . שְׁמֵרֶנּוּ. Ο'. ὁ θεός σου αὐτόν.⁴² הַיּוֹם הַזֶּה . . . שְׁמֵרֶנּוּ. Ο'. σήμερον.⁴³ 15. מִן-כָּל-כֹּחַ . . . מִן-כָּל-כֹּחַ. Ο'. σου.⁴⁴ הַיּוֹם הַזֶּה . . . שְׁמֵרֶנּוּ. Ο'. ἐν σοί.⁴⁵ הַיּוֹם הַזֶּה . . . שְׁמֵרֶנּוּ. Ο'. ἐπὶ τὸ αὐτό.⁴⁶
17. מִן-כָּל-כֹּחַ . . . מִן-כָּל-כֹּחַ. Ο'. εὐχάς σου.⁴⁷ 19. מִן-כָּל-כֹּחַ . . . מִן-כָּל-כֹּחַ. Ο'. μὴ ✕ ποτε.⁴⁸ 22.

Theodoret. Quaest. IX in Deut. p. 268: καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χ. ὑμῶν, καὶ τὰ δόματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἐξῆς· τὰ δὲ δόματα οἱ λοιποὶ τὰ ἐκούσια ἠρμήνευσαν. Cf. Scharfenb. in *Animaadv.* p. 128.
¹⁷ Cod. X in marg., teste Holmesio, qui duas lectiones coaluisse conjicit. ¹⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. Cf. ad v. 5.
¹⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 55 (cum τῆς ψ.), 82, Procop. in Cat. Niceph. p. 1483. ²⁰ Sic Codd. IV (cum ἀλλὰ ἐπὶ), 58, 82, 129, Arab. 1, Arm. 1. ²¹ Sic Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Duplex lectio, καὶ ὁ Λ. καὶ ὁ πρ., est in Comp., Ald. (cum ὁ Λ. σου), Codd. III, VII, X, XI, 19, 29, aliis. ²² Cod. X. ²³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Ald., Codd. III, IV, X (cum ἐρεῖς in marg.), 18, 44, alii. ²⁴ Sic Codd. IV (cum μ. σου ἀπόσχη pro μ. ἀπέχη σου), 82, 85 (cum ἀπόσχη in marg.). ²⁵ Cod. 85. Sic in textu Codd. 44, 74, alii. ²⁶ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ²⁷ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 16, 18, alii. ²⁸ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ²⁹ Prior lectio est in Ald., Codd. IV, 18, 44, 54, aliis; posterior in Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, aliis (inter quos 85, cum ὅτι τὸ αἷμα in marg.). ³⁰ Sic Cod. IV, et sine aster.

Codd. 18, 44, 74, alii, Arab. 1. ³¹ Cod. X (cum ἡγιασμένα). ³² Sic Cod. 15, et in marg. manu 2da Cod. 106. ³³ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ³⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 74, alii. ³⁵ Sic Comp. (cum εὐάρεστον), Codd. II, III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arm. 1. ³⁶ Cod. X. ³⁷ Sic (pro εἰς οὗς) Codd. IV, 57. "Armen. MSS.: εἰς οὗ."—F. C. Alter. ³⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. (cum ἐκζητήσεις) Codd. 44, 74, 82, 134, Arab. 1 (cum καὶ μήποτε). Sic (cum μὴ ἐκζ.) Codd. 16, 19, 28, alii (inter quos 85, 130); et (cum οὐ μὴ ἐκζ.) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, 29, alii. Denique Cod. 58: μήποτε οὐ μὴ ἐκζ. τοὺς θ. αὐτῶν, ex duplici lectione. ³⁹ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁴⁰ Cod. IV, Arab. 1. ⁴¹ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁴² Cod. IV. Arab. 1 pingit: ὁ θεός σου αὐτόν, favente Cod. 58, in quo ὁ θεός σου deest. ⁴³ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Cod. 58. ⁴⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ⁴⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴⁶ Idem. ⁴⁷ Idem. Sic sine aster. Codd. 16, 28, 30, alii, Arab. 1 (cum vestrum). ⁴⁸ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii.

ἐν σοί 4.⁴⁹ 25. τὸ καλὸν καὶ 4.⁵⁰ τοῦ θεοῦ σου 4.⁵¹ 26. ὁ θεὸς σου ἑαυτῷ (sic) ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ 4.⁵² 28. καὶ ποιήσεις 4.⁵³ 30. μὴ ✕ ποτε 4.⁵⁴ 32. σήμερον 4.⁵⁵

CAP. XIII.

- 2 (Hebr. 3). גַּלְגַּלְתֶּם וְנִעַבְדְּתֶם... אֱלֹהִים אֲחֵרִים. Ο'. πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις. Alia exempl. πορευθῶμεν ✕ ἀκολουθήσωμεν 4 θεοῖς ἑτέροις... καὶ λατρεύσωμεν αὐτοῖς.¹ Alia: πορευθῶμεν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων... καὶ λατρεύσωμεν αὐτοῖς.²
- 3 (4). הִישָׁבְתֶּם אֶתְּהֵבִים. Ο'. εἰ ✕ ὑμεῖς 4 ἀγαπάτε.³
- 4 (5). וְאֵתוּ תֵעַבְדוּ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ αὐτῷ λατρεύσετε 4.⁴ Alia: καὶ αὐτῷ δουλεύσετε.⁵
- 5 (6). מִבֵּית עֲבָדִים. Ο'. ἐκ τῆς δουλείας. *Ἄλλος ἐξ οἴκου δουλείας.⁶
- 6 (7). כִּי יִסְתָּה. Si pelliceat te. Ο'. ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ ('Α. Σ. ἀναπέισῃ⁷) σε. גַּלְגַּלְתֶּם. Ο'. βαδίσωμεν. *Ἄλλος πορευθῶμεν.⁸
- 8 (9). וְלֹא-תִחַמְלֶנּוּ. Et non parces. Ο'. οὐκ ἐπιποθήσεις (Σ. ἐπισπλαγχνίσθη⁹) ἐπ' αὐτῷ.

- 9 (10). יִהְיֶה. Ο'. ἀποκτεῖναι (*Ἄλλος θανατώσαι¹⁰) αὐτόν.
- 13 (14). עֵרָם. Ο'. τὴν γῆν (alia exempl. πόλιν¹¹) αὐτῶν.
- 14 (15). תִּשְׁתַּחֲוֶה. Ο'. καὶ ἐτάσεις (s. ἐξετάσεις). *Ἄλλος καὶ ἐκζητήσεις.¹² תִּשְׁתַּחֲוֶה וְתִשְׁתַּחֲוֶה. Et investigabis, et interrogabis. Ο'. καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐρευνήσεις. Alia exempl. καὶ ἐρευνήσεις (s. ἐξερευνήσεις), καὶ ἐρωτήσεις (s. ἐπερωτήσεις).¹³
- 15 (16). הָעֵר. Ο'. ἐν τῇ γῆ (alia exempl. πόλει¹⁴). לְפִי-חֶרֶב תִּתְּתֶנּוּ. Ο'. Vacat. ✕ καὶ τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας 4.¹⁵
- 16 (17). כָּלֵל. Totum. Ο'. πανδημεί. 'Α. ὀλοτελῶς.¹⁶ לַת. Acervus ruderum. Ο'. ἀοίκητος. 'Α. χῶμα.¹⁷
- 17 (18). נִשְׁבַּע וְנִשְׁבַּע. Ο'. ὅν τρόπον ὤμοσε. Alia exempl. ὅν τρόπον ὤμοσεν ~ κύριος 4.¹⁸ Alia: καθὼς ἐλάλησε κύριος.¹⁹ Alia: καθὼς ἐλάλησέ σοι, ὅν τρόπον ὤμοσε κύριος.²⁰
- Cap. XIII. 3. ὁ θεὸς ✕ ὑμῶν 4.²¹ 6. ἐκ πατρός

⁴⁹ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ⁵⁰ Cod. IV, Arab. 1 (sine metobelo). Deest in Cod. 58. ⁵¹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. ⁵² Cod. IV. ⁵³ Cod. IV, Arab. 1. ⁵⁴ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ⁵⁵ Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XIII. ¹ Sic Cod. IV (qui post ἀκολουθήσωμεν inepte infert καὶ θύσωμεν), et sine aster. Cod. 82 (cum πορ. καὶ ἀκολ.), Origen. Opp. T. I, p. 427 (idem). Arab. 1: πορευθῶμεν ✕ et sequamur. ² Sic Codd. 44 (om. πορευθῶμεν?), 74, 76, 106, 134. ³ Sic Cod. IV, et sine aster. Cod. 82. ⁴ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 15, 44, 74, alii. Arab. 1: ✕ et illi servite. ⁵ Sic Ald., Codd. III, VII, XI, 16, 18, 19, alii. ⁶ Sic in textu Codd. 74, 76, 85 (teste Montef.), 134. ⁷ Cod. 85 (teste Holmesii amanuensi). Cod. X: 'Α. ἀναπέισῃ. Cod. 58 in marg. sine nom.: ἀναπέισει. Cf. Hex. ad Jerem. xxxviii. 22. ⁸ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X (cum βαδίσωμεν in marg.), XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum βαδ. in marg.). ⁹ Codd. X, 58 (in marg. sine nom.), 85 (teste Holmesii

amanuensi; non, ut Montef. exscripsit: *Ἄλλος ἐκσπλ.). ¹⁰ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 128. Cf. Hex. ad Prov. xix. 18. Jerem. xli. 8. ¹¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1. ¹² Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 74 (cum -σης), 75, 76, 106, 134 (ut 74). Cf. ad Cap. xi. 12. ¹³ Sic Codd. IV, 16, 76, 77, 82, 106, 131, 134. ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, alii. ¹⁵ Sic Cod. IV (cum duplici versione ἐν φόνῳ στόματι μ.), Arab. 1 (cum ✕ et perdetis pecudes ejus gladio), et sine aster. (cum ἐν φόνῳ μ.) Codd. 44, 74, 82 (cum ἐν στ. μ.), 106, 134, Arm. 1 (cum in ore gladii). ¹⁶ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. l. 21. ¹⁷ Idem. Cf. Hex. ad Jerem. xxx. 18. xlix. 2. ¹⁸ Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Codd. 44, 54, 71, 74, alii, Arab. 1. ¹⁹ Sic Codd. 16, 46, 52, alii (inter quos 85, cum ὅν τρόπον εἶπε in marg.). ²⁰ Sic Ald., Codd. III, VII, X, 18, 29 (om. κύριος), 53, 59 (ut 29), alii. ²¹ Sic (pro ὁ θ. σου) Cod. IV, et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 28, alii, Arab. 1.

σου ἢ 22 9. σκεπάσης ✕ ἐπ' αὐτόν. 23 12. πόλεων
✕ σου 24 13. ~ πάντας 25 15. ~ πάντας 26
~ ἀναθέματι 27 18. ~ τὸ καλὸν καί 28

CAP. XIV.

1. תְּגִדְדוּ אִלַּי. Non incidetis vos. O'. Vacat.
Alia exempl. οὐ φοιθήσετε. 1 A. Σ. Θ. οὐ
κατατεμείσητε. 2
2. בָּחַר. O'. ἐξελέξατο. * Ἄλλος προείλατο. 3
לְהִיָּוֶה. O'. γενέσθαι σε. * Ἄλλος εἶναι. 4
סְגִלָּה. O'. περιούσιον. Σ. ἐξάιρετον. 5
5. וְאֶקוּ וְאֶחָמוּר. O'. Vacat. Alia exempl. καὶ
βούβαλον, καὶ τραγέλαφον. 6
וְדִישָׁן. O'. καὶ πύγαργον. * Ἄλλος αἶγαργον. 7
6. וְשָׁרַע שְׁתֵּי פְרָסוֹת. Et scindens scis-
suram duarum unguularum. O'. καὶ ὄνυχιστῆ-

- ρας ὄνυχίζον ('A. δεδιχασμένον διχασμῶ⁸) δύο
χηλῶν ('A. ὀπλῶν⁹).
7. הַפְּרָה. O'. τὰς ὀπλὰς. * Ἄλλος (τὰς) δύο
χηλὰς. 10
תַּרְנֶבֶת. Et leporem. O'. καὶ δασύποδα.
'A. (καὶ τὸν) λαγῶν. 11
8. גִּרָה אִלַּי. Et non est ruminatio. O'. καὶ ~ ὄνυ-
χίζει ὄνυχιστῆρας (s. ὄνυχας) ὀπλῆς, καὶ τοῦτο
μηρυκισμὸν (4) οὐ μαρυκᾶται. 12
וּבְנֵיבָה. O'. (καὶ) τῶν θνησιμαίων ('A. νεκρι-
μαίων¹³) αὐτῶν.
9. וְשִׁשְׁבָּיִם. O'. καὶ λεπίδες ('A. φολίδες¹⁴).
13. הַרְרָה. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ καὶ τὸν
ἴξον 15 'A. (καὶ τὸν) ἴξον. 16
14. וְלִמְיֵנוּ כָּל-עֵרֶב לְרַב. O'. Vacat. Alia exempl.
καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῶ. 17 'A.
καὶ σὺν πάντα κόρακα. 18

²² Cod. IV. In Cod. 58 haec, ἐκ πατρός σου ἢ ἐκ μητρός σου, desunt. ²³ Cod. IV. Sic sine aster. Cod. 58. ²⁴ Idem. Pronomen deest in Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16 (manu 1ma), aliis, Arm. 1. ²⁵ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. ²⁶ Cod. IV (idem), Arab. 1. Deest in Codd. 54, 58, 75. ²⁷ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Codd. 44, 58. ²⁸ Cod. IV. Arab. 1: ~ placens aut pulcrum (sine metobelo).

CAP. XIV. ¹ Sic Codd. II (in marg., teste Nobilio), III, IV (qui pergit: καὶ οὐκ ἐπιθήσετε), VII, X, 15 (cum -σητε), 28, 29 (cum -σεται), 30, alii. Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 55 b): لا مانع من, h. e. non divinabitis (μαντεύσεσθε). Theodore. Quaest. XIII in Deut. p. 271: Τῶν δυσσεβῶν ἐθνῶν ἀπαγορεύει τὰ ἔθνη καὶ διὰ μὲν τοῦ, οὐ φοιθήσετε, τὰς μαντείας ἐξέβαλε· φοῖβον γὰρ τὸν ψευδόμεντον ἐκάλον τὸν Πύθιον· διὰ δὲ τοῦ, οὐ ποιήσετε κ. τ. ε., τὴν τοῦ πένθους ἀπηγόρευσεν ἀμετρίαν. Porro huc spectat Hesych. T. II, p. 823 ed. Alberti: Οὐ φοιθήσεται (sic). φοιβᾶν ἐστὶ τὸ ἐπὶ νεκρῶ ἢ δαιμονικῶ μαντεύεσθαι. (In aliis libris varie, sed vitiose, exaratur, οὐ φοβήσετε, οὐ φοβηθήσετε (sic Cod. II in marg., teste Holmesio; Maius autem margini nihil allevit), οὐ φοβηθήσεσθε; Complutensibus vero suum οὐ κοφθήσεσθε sibi habere jubemus.) ² Cod. X, teste Holmesio: 'A. κατατεμείσητε (non, ut Montef. ex eodem affert: 'A. περιτεμείσητε). Bar Hebraeus autem ibid. لا مانع من. Cf. Hex. ad Jerem. xvi. 6. xli. 5. xlvi. 37. ³ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 18 (cum -λετο), 128. Cf. Hex. ad

I Reg. xx. 30. Job. xxix. 25. ⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 18, 55. ⁵ Cod. X. Sic in textu Codd. 54, 85. Cf. Hex. ad Exod. xix. 5. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16 (cum βούβαλλον), 18, alii, Arab. 1. ⁷ Cod. X in marg., teste Montef. Holmes. ex eodem αἶγαργον exscripsit. ⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. i. 17. ⁹ Idem. ¹⁰ Sic in marg. Codd. X, 85. ¹¹ Codd. X, 108. Cf. Hex. ad Lev. xi. 6. ¹² Sic Cod. IV (cum ὄνυχας), Arab. 1 (sine cuneolo). Etiam in priore deest metobelus, quem Tischendorfius post τοῦτο ponendum fuisse opinatur. Sed haec omnia, ὄνυχίζει—μηρυκισμὸν, desunt in Cod. 58, concinente Hebraeo. ¹³ Cod. X. ¹⁴ Idem. Cf. Hex. ad Lev. xi. 9. ¹⁵ Sic Cod. IV (teste Holmesii amanuensi, a quo tamen dissentit Tischendorfius, scribendo ἴξον), et sine aster. Codd. 15, 54 (cum ἴξον), 58 (cum ἴξονα), 75 (ut 54). Etiam Vulg. habet *ixion*, cujus nominis nullam avem se reperire nec in Graecis nec in Romanis scriptoribus scribit Bochart. in Hieroz. P. II, L. VI, C. III, et proinde legendum putat *oxyn*, invitis testibus nostris. ¹⁶ Ad γρύπα (v. 12) Cod. X in marg.: 'A. ἴξον, exscribente Montef. in *Appendice*, cum nota: "Sed Basil. id ad vocem תַּרְנֶבֶת versu seq. videtur referre, praemisso asterisco sine interpretis nomine; et eo referendum suadet etiam Vulgata." Immo lectionem ✕ καὶ τὸν ἴξον non e Basil., sed ex editione Grabii se hausisse fatetur ipse Montef. in Hexaplis ad loc. ¹⁷ Sic Comp. (cum πάντα τὰ κ.), Codd. III, IV, VII, X, XI, 18, 28, alii. ¹⁸ Cod. X (cum σύμπαντα). Cf. ad Cap. xxvii. 1.

14 (Hebr. 15). וְיָתַת בַּת הַיְעָנָה. Ο. και στρουθόν ('Α. στρουθοκάμηλον¹⁹).

20 (21). לָגַר. Ο. τῶ παροίκῳ ('Α. προσηλύτῳ²⁰).

לְנַכְרִי. Ο. τῶ ἀλλοτρίῳ ('Α. ξένῳ²¹).

גֵּרִי. Ο. ἄρνα. 'Α. ἔριφον.²²

מִזְבֵּחַ. Ο. μητρός αὐτοῦ. Alia exempl. add. ὅς γὰρ ποιεῖ τοῦτο, ὡσεὶ ἀσπάλακα θύσει ὅτι μίασμά (s. μήνιμα) ἐστὶ τῶ θεῷ Ἰακώβ.²³

23 (24). וְכִי־יִרְבֶּה. Quod si longior fuerit. Ο. ἐὰν δὲ μακρὰν γένηται (alia exempl. μακρὰν ἀπέχη²⁴).

25 (26). וְבִשְׂכָר. Ο. ἡ ἐπὶ σίκερα. 'Α. (καὶ ἐν) μεθύσματι.²⁵

26 (27). לֹא תַעֲזֹבְנֵהּ. Ο. Vacat. Alia exempl. ✕ οὐκ ἐγκαταλείψεις αὐτόν²⁶.

28 (29). וְשָׁבְעוּ. Ο. και ἐμπλησθήσονται ('Αλλος εὐφρανθήσονται²⁷).

בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדָי. Ο. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις ✕ τῶν χειρῶν σου²⁸.

Cap. XIV. 2. ὁ θεός σου²⁹ 4. (↪) ἐκ βοῶν³⁰

7. — και ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας³¹ 18. ἀκά-

θαρτα — ταῦτά³² ἐστίν.³² — ἀπ' αὐτῶν³³ 20.

και φάγεται ✕ αὐτό³⁴ 21. ἀγροῦ — σου³⁵

22. — αὐτό³⁶ — κύριος ὁ θεός σου³⁷ — οἴσετε³⁸

24. — αὐτά³⁹ 27. — αὐτό⁴⁰

¹⁹ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. xi. 16. ²⁰ Idem.
²¹ Idem, teste Holmes. Montef. exscripsit: 'Α. ξείνῳ.
²² Idem, teste eodem. ²³ Sic Codd. VII (in marg. manu 1ma, cum ὡσεὶ θύσει ἀσπάλακα μήνιμα κ. τ. ε.), 16 (cum κυρίῳ τῶ θεῷ), 28, 32, alii (inter quos 54, 75, uterque ut VII, cum ἀσπ.), 85 (cum μήνιμα in marg.), Cat. Niceph. p. 1496. ²⁴ Sic in marg. Codd. X, 85 (qui pergit ἀπὸ σοῦ ἢ ὁδός); in textu autem Ald., Codd. XI, 18, 44, alii.
²⁵ Cod. X. ²⁶ Sic Cod. IV (cum —λίψεις), et sine aster. Comp. (cum οὐ καταλ.), Codd. 44, 58, 74, alii, Arm. 1.
²⁷ Sic in marg. Codd. X (cum εὐφρανθη (sic)), 85; in textu autem Cod. IV. ²⁸ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, 74, alii. ²⁹ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Cod. 75. ³⁰ Arab. 1 (cum metobelo tantum). Deest in Cod. IV. ³¹ Cod. IV. ³² Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. X, XI, 15, 30, 44, alii.
³³ Idem. ³⁴ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, Arab. 1. ³⁵ Idem. Pronomen deest in Cod. 55.
³⁶ Idem (cum notis ex corr.). ³⁷ Cod. IV, Arab. 1 (cum

CAP. XV.

1. הַמְּשָׁ. Remissionem (debiti). Ο. ἄφεσιν. 'Α. ὑποσπασμόν.¹

2. וְתִתְּנוּ לְיָרֵיבֵיכֶם מִכֹּל אֲשֶׁר יָתַתְּ אֵלֶיךָ. (Remittet) id quod mutuum dederit proximo suo, non exiget a proximo suo et fratre suo. Ο. ὁ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, και τὸν ἀδελφόν σου οὐκ ἀπαιτήσεις. Alia exempl. ὁ ὀφείλει σοι [—] ὁ πλησίον ✕ σου², οὐκ ἀπαιτήσεις ✕ τὸν πλησίον σου² και τὸν ἀδελφόν σου.²

3. וְהִתְּנָה. Ο. τὸν ἀλλότριον ('Αλλος ἀλλογενῆ³).

וְהִתְּנָה. Apud fratrem tuum. Ο. παρ' αὐτῶ, τῶ δὲ ἀδελφῶ σου. Alia exempl. — παρ' αὐτῶ⁴ τοῦ ἀδελφοῦ σου.⁴

4. כִּי סָפֵן. Nisi forte. Ο. ὅτι. 'Αλλος πλήν.⁵
כִּי־בָרַךְ. Ο. ὅτι εὐλογῶν. Alia exempl. ὅτι διὰ τὸ ρῆμα τοῦτο εὐλογῶν.⁶

7. וְהִתְּנָה. Ο. ✕ ἐκ⁷ τῶν ἀδελφῶν σου.⁷
וְלֹא־תִבְרַךְ. Non obfirmabis cor tuum. Ο. οὐκ ἀποστέρξεις (alia exempl. ἀποστρέψεις⁸) τὴν καρδίαν σου. Θ. (οὐ) στέρξεις...⁹

8. כִּי־תִפְתָּח. Ο. ✕ ὅτι¹⁰ ἀνοίγων.¹⁰

κ. — ὁ θεός σου⁴). Haec desunt in Codd. 58, 71. ³⁸ Idem.
³⁹ Cod. IV. ⁴⁰ Idem. Deest in Cod. 58.
CAP. XV. ¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. cxl. 6. ² Sic Cod. IV (cum obelo ex corr.), et sine notis Cod. 82, necnon (cum και οὐκ ἀπ.) Codd. 44 (cum αὐτόν pro τὸν πλ. σου), 74, 106, 134, Arm. 1. ³ Cod. 85 in textu. ⁴ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. II, 19, 44, 75, 82, 106, 108.
⁵ Cod. 106 superscript. alia manu. ⁶ Sic Ald. (om. ὅτι), Codd. VII (in marg. manu 1ma), 16, 18, 19, alii (inter quos 85, 130). ⁷ Sic Cod. IV. Praepositio est in Ed. Rom., sed deest in Codd. II, 54, 75. ⁸ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἀποστέρξεις in marg.), Arm. 1, et Patres, improbante Grabio in Diss. de Vitiis etc. p. 36. Sed ut recte dicatur ἀποστέργειν τινα, desinere amare aliquem (cf. nos in Annot. ad S. Chrysost. Opp. T. XI, p. 704 C), vereor ut defendi possit locutio ἀποστέρξει τὴν καρδίαν, cor amore exuere.
⁹ Cod. X, teste Holmesio. Sed errorem suspicor. ¹⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii.

8. **יְדֵי מַחְסָרוֹ**. *Quantum sufficiat inopiae ejus.* O'.
 ✕ *ἴκανόν* ὅσον ἐπιδέεται (s. ὅσον ἂν ἐπι-
 δέηται).¹¹
לֹא יִשְׁכַּח לֵב. O'. καθότι ἐνδεεῖται. Alia ex-
 empl. καθόσον (s. καὶ καθόσον) ὑστερεῖται.¹²
 9. **בְּלִיעַל לְאָמַר**. O'. ἀνόμημα λέγων. 'A. ἀπο-
 στασίας τῷ λέγειν.¹³
 12. **וּבִשְׁנָה הַשְּׁבִיעִת**. O'. καὶ ✕ τῷ ἔτει ὁ τῷ
 ἔβδωμῳ.¹⁴
 14. **וּבַמִּיקְבָּה**. O'. καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου (alia exempl.
 τῆς ληνοῦ¹⁵) σου.
 15. **אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה הַיּוֹם**. O'. τὸ ῥῆμα τοῦτο
 ✕ σήμερον.¹⁶
 17. **וּבַדְלָת**. O'. πρὸς τὴν θύραν. Alia exempl.
 add. ἐπὶ τὸν σταθμόν (s. τῶν σταθμῶν).¹⁷
 18. **מִשְׁנָה שְׂכָר**. *Duplum mercedem.* O'. ἐπέτειον
 ('A. δευτερούμενον¹⁸) μισθόν.
 20. **תֹּאכְלֶנּוּ**. O'. φαγῆ αὐτό. 'Αλλος βρωθή-
 σεται.¹⁹
 21. **כָּל מִוֹם רָע**. O'. μῶμον πονηρόν. Alia ex-
 empl. ἡ καὶ πᾶς μῶμος πονηρός.²⁰
 22. **בְּשַׁעְרֶיהָ**. O'. ἐν ταῖς πόλεσί ('A. πύλαις²¹) σου.

22. **וְיָדָה**. O'. ὡσαύτως ἔδεται. Alia exempl. ὡσαύ-
 τως τὸ φάγεται.²² 'A. ὁμοῦ.²³

Cap. XV. 2. τῷ θεῷ σου.²⁴ 4. ὁ θεός
 σου.²⁵ 6. ἄρξεις τὸ σὺ.²⁶ 9. μή ✕ ποτε.²⁷
 τὸ κρυπτόν.²⁸ τὸ μεγάλη.²⁹ 10. καὶ δάνειον
 δανειεῖς αὐτῷ ὅσον ἐπιδέεται.³⁰ 11. ποιεῖν τὸ
 ῥῆμα τοῦτο.³¹ τῷ πένητί ✕ σου, καὶ τῷ ἐπι-
 δεομένῳ ✕ σου τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου.³² 15. ἐκεί-
 θεν.³³ ἐντέλλομαί σοι (sic) ποιεῖν.³⁴ 20. ὁ
 θεός σου.³⁵ 22. ἐν σοί.³⁶

CAP. XVI.

1. **פֶּסַח**. O'. τὸ πάσχα. 'A. φεσέ.¹
הַיְהוָה יְהוָה יִצְיָהוּ. O'. ἐξῆλθες. 'Αλλος
 ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου.²
 3. **זִמְתָּ**. O'. ζύμην. 'A. ζυμωτόν.³
לֶחֶם עֲנִי. O'. ἄρτον κακώσεως ('A. κακουχίας⁴).
בְּחִפְזוֹ. *Cum trepidatione.* O'. ἐν σπουδῇ. 'A.
 ἐν θαμβήσει.⁵
 8. **וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עָצַרְתָּ**. O'. καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
 ἔβδωμῃ ('Αλλος καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἔβδωμη⁶) ἐξό-
 διον ἑορτή ('A. ἐπίσχεσις⁷).

¹¹ Sic Cod. IV (cum ὅσον ἐπιδέεται), Arab. 1, et sine aster. Codd. 44 (cum τὸ ἴκανόν), 58, 74, alii. ¹² Sic Comp. (cum ὑστερεῖται), Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 16, 18, alii. ¹³ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. xvii. 5. xl. 9. ¹⁴ Sic Cod. IV (qui pingit: καὶ ✕ τῷ: ἔτει τῷ ἐ.), et sine aster. Codd. 54, 58, 74, alii, Arab. 1, Arm. 1. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ¹⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Codd. 15, 44, 58, 74, alii. ¹⁷ Prior scriptura est in Codd. III (manu 2da), VII (in marg. manu 1ma), 19, 44, aliis; posterior in Ald., Codd. 16, 18, aliis, Arm. 1. ¹⁸ Cod. X, teste Montef. Holmes. vero ex eodem: 'A. δευτερούμενον. Cod. VII in marg. manu 2da: διπλοῦν, ἡμέρας καὶ νυκτός. (In textu pro ἐπέτειον in Codd. II, III, VII habetur ἐφέτειον, in Comp. ἐπέτειον, in Cod. IV ἐπαι-
 ριον; de quibus omnibus Holmesius οὐδὲ γρά.) ¹⁹ Cod. 85 in marg. ²⁰ Sic Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15 (om. καὶ), 16, 18, alii. Solus Cod. IV: καὶ πᾶν (sic) μῶμον πονηρόν. ²¹ Cod. X. ²² Sic Cod. IV, et sine obelo Comp., Ald., Codd. VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ²³ Cod. X. ²⁴ Cod. IV, Arab. 1. ²⁵ Cod. IV. Deest

in Cod. 58. ²⁶ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III (cum σὺ ἄρξης), VII, X, XI, 15, 16, 28, alii. ²⁷ Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Codd. 19, 44, 58, 74, alii, Arab. 1. ²⁸ Idem. Deest in Cod. 58, Arab. 1. ²⁹ Cod. IV (cum notis ex corr.), Arab. 1. Deest in Cod. 58. ³⁰ Cod. IV (cum scripturis δανιον δανειεῖς et ἐπιδέεται), Arab. 1. Deinde verba καθότι ἐνδεεῖται desunt in Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, aliis. ³¹ Idem. Haec desunt in Cod. 44. ³² Cod. IV legit et pingit: τῷ πένητί τὸ (sic) σου: τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου; deinde in marg. inferiori char. minuscule: καὶ τῷ ἐνδεομένῳ (sic) ✕ σου:.. ³³ Cod. IV, Arab. 1. Deest in Cod. 58. ³⁴ Cod. IV, Arab. 1 (sine σοι). Vox ποιεῖν deest in Codd. 18, 29, 58, 128. ³⁵ Cod. IV. ³⁶ Idem. Deest in Cod. 16.
 CAP. XVI. ¹ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. xii. 11. ² Sic in textu Comp., Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ³ Cod. X. ⁴ Idem. ⁵ Idem. Cf. Hex. ad Exod. xii. 12. Jesai. lii. 12. ⁶ Sic in textu Codd. IV (cum καὶ ἡμέρα), 82. ⁷ Cod. X. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 36.

10. מִסֵּת נְדִבַת יָדָיָהּ. *Pro ratione doni spontanei manus tuae.* O'. καθὼς ἡ χεὶρ σου ἰσχύει. 'A. ἔπαρσιν ἐκούσιον (χειρός σου).⁸

יְהוָה יִבְרַכְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ. O'. ὅσα ἂν δῶ κύριος. Alia exempl. ὅσα ἂν δῶ σοι, καθότι εὐλόγησέ (s. ηὐλόγησε) σε κύριος.⁹

11. אֲשֶׁר בְּשָׂרְיָהּ. O'. Vacat. Alia exempl. ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου.¹⁰

15. וְהָיְתָה אִתְּךָ שְׂמִיחָה. O'. καὶ ἔση * πλὴν εὐφραινόμενος.¹¹

16. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים. O'. τρεῖς καιρούς ('A. καθόδους¹²).

17. כְּמַתְנֵת. O'. κατὰ δύναμιν ('A. δόσιν¹³).

18. וְשָׂרִי. *Et scribas (magistratus).* O'. καὶ γραμματοεισαγωγείς ('A. ἐκβιβαστάς. Σ. παιδευτάς¹⁴).

הָיָה. O'. ποιήσεις. Alia exempl. καταστήσεις.¹⁵

Cap. XVI. 2. ὁ θεός σου αὐτόν. 7. καὶ ὀπτήσεις. 8. ἐν αὐτῇ πᾶν. πλὴν ὅσα ποιηθήσεται ψυχῇ. 9. ἑβδομάδας ὀλοκλήρους. 11. ὁ θεός σου αὐτῷ. 12. ἐν γῆ. 14. οὐσα. 15. ὁ θεός

σου αὐτῷ. 16. κύριος. τοῦ θεοῦ σου. 18. κατὰ φυλάς (X) σου. 20. εἰσελθόντες.

CAP. XVII.

1. לֹא-תִבָּחַ. O'. οὐ θύσεις ('Αλλος' προσοίσεις¹). פֶּל דְּבַר רָע כִּי תִוְעֵבֵת. O'. πᾶν ῥῆμα πονηρὸν, ὅτι βδέλυγμα. Alia exempl. πᾶν ῥῆμα πονηρὸν βδέλυγμα.²

2. בְּקִרְבֶּךָ. O'. Vacat. Alia exempl. ἐν σοί.³ בְּעֵינַי. O'. ἐναντίον (s. ἐναντι). 'Αλλος' ἐνώπιον.⁴

3. לְכָל-צָבָא. O'. παντὶ τῶν (s. τῶ) ἐκ τοῦ κόσμου. 'A. (πᾶσαν) στρατιάν.⁵

4. וְשָׁמַעְתָּ. O'. * καὶ ἀκούσης. נִעְשָׂתָה. O'. γεγένηται. 'Αλλος' ἐγενήθη τοῦτο.⁷

5. אִתְּ-הָאִישׁ. O'. τὸν ἄνθρωπον ('Αλλος' ἄνδρα⁸). אֲשֶׁר-לֹא-הָיָה הָרַע הַדְּבָרִי וְשָׂרְיָהּ אִתְּ-הָאִישׁ אִוִּישׁ-הָאִתְּ. O'. Vacat. Alia exempl. * οἱ ἐποίησαν τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο πρὸς πύλαις σου, τὸν ἄνδρα ἢ τὴν γυναῖκα. Alia: * οἵτινες ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐπὶ τὴν πύλην (X).¹⁰

⁸ Cod. X. Montef. edidit ἐκούσιων, sed in schedis ipse exaravit ἐκούσιον (sic). Ad ἔπαρσιν (תְּפָרְסִי) cf. Psal. cxli (cxl). 2 in Hebraeo et LXX. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 28, alii, Arab. 1, Arm. 1. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, Arab. 1, Arm. 1. ¹¹ Sic Cod. IV. Cf. Hex. ad Lev. xxiii. 27. ¹² Cod. X. ¹³ Idem. ¹⁴ Cod. 85 (non, ut Montef. oscitanter exscripsit: 'A. ἀκριβαστάς). Cod. X affert: 'A. ἐκβιβαστάς. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X (cum καὶ στήσεις), XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ¹⁶ Cod. IV (qui pingit: ὁ θεός σου | αὐτόν:, obelo priore a correctore posito). Vox αὐτόν deest in Comp., Codd. 58, 75, 108, 118, Arm. 1. ¹⁷ Idem. Deest in Cod. 58. ¹⁸ Cod. IV, Arab. 1 (om. πᾶν). ¹⁹ Idem. ²⁰ Cod. IV. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arab. 1. Cf. Lev. xxiii. 15. ²¹ Idem (cum αὐτῷ pro αὐτόν). Pronomen abest a Codd. II, 58, 75, 82, Arm. 1. ²² Idem. Arab. 1 pingit: ὁ ἐν γῆ. ²³ Idem. Deest in Codd. 53, 74, aliis. ²⁴ Idem. ²⁵ Cod. IV, Arab. 1. Praecedens αὐτόν deest in Comp.,

Codd. III, IV, X (in textu), 18, 64, aliis, Arm. 1. ²⁶ Idem. Deest in Cod. 58. ²⁷ Sic sine aster. Codd. IV, 58, 82. ²⁸ Cod. IV (silente Holmes.), Arab. 1. CAP. XVII. ¹ Sic Ald., Codd. III, VII, X (cum θύσεις in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, ut X). ² Sic Codd. IV, 19, 82, 108, 118, 128, Syro-hex. (cum notula in marg., teste Masio). ³ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1 (in medio tui). ⁴ Sic in marg. Codd. X, 85. ⁵ Cod. X. ⁶ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum "obelisco"), Arab. 1, et sine aster. Comp. (cum -σεις), Codd. 15, 58, 74, alii. ⁷ Sic Cod. 85 in marg. Statim idem in textu: τὸ βδέλυγμα αὐτοῦ (pro τοῦτο). ⁸ Sic in marg. Codd. X, 85. ⁹ Sic Cod. IV (cum τὴν γυναῖκα (sic)), Arab. 1, et sine aster. Codd. 44 (om. τὸν ἄνδρα ἢ τὴν γ.), 74, 76 (om. τὸ ῥῆμα), 82, 106, 134. Masius e Syro-hex. tantummodo excitat: virum aut feminam ("transfossa obelo"). ¹⁰ Sic Cod. 85, et sine aster. Comp. (cum τὸ πρόσταγμα), Ald., Codd. III, VII, XI (cum πύλην αὐτοῦ), 15, 16, 18, alii, Arm. 1 (om. ἐπὶ τὴν πύλην). Ad ἐπὶ τὴν πύλην Cod. VII in marg.: ἐπὶ τὸ κριτήριον.

6. עַל־פִּי שְׁנַיִם עֵדִים. O'. ἐπὶ δυσὶ μάρτυσιν. 'A. ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων.¹¹

8. כִּי יִפְּלֵא. Si nimis ardua sit (res). O'. ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ('A. θαυμαστωθῆ¹²).

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ. O'. κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ. Alia exempl. κύριος ὁ θεός σου ✕ ἐν αὐτῷ ✕ ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.¹³

9. אֵת דְּבַר הַמְּשַׁפֵּט. O'. τὴν κρίσιν. 'Αλλος τὸ ῥῆμα τῆς κρίσεως.¹⁴

10. עַל־פִּי הַדָּבָר. O'. κατὰ τὸ πρᾶγμα ('Αλλος ῥῆμα¹⁵).

11. עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרֶה. O'. κατὰ τὸν νόμον ✕ ὃν ἂν φωτίσω ('A. φωτίσωσι¹⁶) σοι.¹⁷ Alia exempl. κατὰ τὸν νόμον ὃν φωτιοῦσί σοι.¹⁸

13. וְלֹא יִזְדּוֹן. Et non insolenter agent. O'. καὶ οὐκ ἀσεβήσῃ ('A. ὑπερηφανεύσονται¹⁹).

14. מַלְכֵךְ. O'. ἄρχοντα. Οἱ λοιποὶ βασιλέα.²⁰

16. רַק. O'. διότι. Alia exempl. πλήν.²¹

לְמַעַן הַרְבּוֹת סוּסִים. Multiplicandorum equorum gratia. O'. ὅπως μὴ πληθύνῃ (—) ἑαυτῷ (—) ἵππων.²²

17. וְלֹא יִסּוּר לְבָבוֹ. O'. ἵνα μὴ μεταστῆ (alia exempl. οὐδὲ μεταστήσεται²³) αὐτοῦ ἡ καρδία.

18. עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ. O'. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. Alia exempl. ἐπὶ τοῦ θρόνου (s. δίφρου) τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.²⁴

19. תַּתְּנֶנּוּ לְדִבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת. O'. πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας. 'Αλλος πάντα τὰ ῥήματα (s. πάντας τοὺς λόγους) τοῦ νόμου τούτου.²⁵

20. עַל־מַמְלַכְתּוֹ. O'. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ('A. βασιλείας²⁶) αὐτοῦ.

וּבָנָיו. O'. καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (alia exempl. add. μετ' αὐτοῦ²⁷).

Cap. XVII. 8. — και ἀναμέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας.²⁸ 10. ἐκ τοῦ τόπου (✕) ἐκείνου (—).²⁹ — ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.³⁰ και φυλάξῃ — σφόδρα.³¹ 12. — ὅς ἐάν (sic) ᾗ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.³² 14. δίδωσί σοι — ἐν κλήρῳ.³³

CAP. XVIII.

1. אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ. O'. καρπώματα ('A. πυρὰ¹) κυρίου ὁ κλήρος αὐτῶν, φάγονται

¹¹ Cod. X. ¹² Idem, teste Montef. in schedis, qui per incuriam edidit: 'A. ἐθαυμαστώθη. Cf. Hex. ad Jerem. xxxii. 17. ¹³ Sic Cod. IV, et sine obelo Codd. 44, 74, 76, 106, 134. Syro-hex.: κύριος ὁ θεός σου — ἐπικληθῆναι τὸ ὄν. αὐτοῦ ἐκεῖ ✕; et sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1 (cum — illic), Arm. 1.

¹⁴ Cod. 106 in marg. alia manu. ¹⁵ Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, IV, X (cum πρᾶγμα in marg.), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, ut X), Arm. 1. ¹⁶ Cod. X. Cf. Hex. ad Exod. iv. 12. Job. xii. 7. ¹⁷ Sic Cod. IV, Arab. 1 (qui pingit: quam scire faciam te ✕ ego), Syro-hex. Posterioris lectionem, sed, ut ceteras omnes, Hebraeo caractere, exscripsit Masius: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ.

¹⁸ Sic Codd. 44, 74, 76, 82 (cum φωτίσωσίν σε), 106, 128 (cum φωτίσωσί σοι), 134. ¹⁹ Cod. X. Cf. ad Cap. xviii. 20. ²⁰ Syro-hex. אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ.

²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III (IV hiat), VII, X, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum διότι in marg.). ²² Sic sine obelo (cum ἑαυτῷ pro αὐτῷ) Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. Pronomen deest in Cod. 58. In Comp. negativa particula abest, repugnantibus libris omnibus cum Arab. 1 et Syro-hex., qui vertit: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ.

²³ Sic Codd. II, 19 (cum οὐδὲ μὴ μ.), 44, 54, 58 (cum duplici lectione, οὐδὲ μὴ μ. ἵνα μὴ μ.), alii (inter quos Cod. 85 in marg.). Syro-hex. in textu: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ; in marg. autem: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ (ἐκκλίση?). ²⁴ Sic Codd. 44, 74, 76, 134; necnon (cum δίφρου) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁵ Syro-hex. in marg. sine nom.: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ.

²⁶ Cod. X. ²⁷ Sic Ald., Codd. III (manu 2da), X, XI, 15, 18, alii, et Syro-hex. in marg. ²⁸ Cod. IV (cum ἀντιλογίας ἀντιλογία, ut et κρίσεως κρίσις, et ἀφῆς ἀφή). "Haec in Hebraeo non sunt; Syrum tamen etiam ea habet, sed per asteriscos."—Masius. Desunt in Cod. 44. ²⁹ Sic sine aster. Codd. IV, 44, 58, 74, alii. ³⁰ Cod. IV, Arab. 1 (qui pingit: Deus tuus invocare nomen ejus — illic ✕). Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ³¹ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. VII, X, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ³² Idem. ³³ Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ sortem). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii.

Cap. XVIII. ¹ Cod. X (cum πύρα). Cf. Hex. ad Lev. ii. 3.

²³ Sic Codd. II, 19 (cum οὐδὲ μὴ μ.), 44, 54, 58 (cum duplici lectione, οὐδὲ μὴ μ. ἵνα μὴ μ.), alii (inter quos Cod. 85 in marg.). Syro-hex. in textu: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ; in marg. autem: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ (ἐκκλίση?). ²⁴ Sic Codd. 44, 74, 76, 134; necnon (cum δίφρου) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁵ Syro-hex. in marg. sine nom.: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ.

²⁶ Cod. X. ²⁷ Sic Ald., Codd. III (manu 2da), X, XI, 15, 18, alii, et Syro-hex. in marg. ²⁸ Cod. IV (cum ἀντιλογίας ἀντιλογία, ut et κρίσεως κρίσις, et ἀφῆς ἀφή). "Haec in Hebraeo non sunt; Syrum tamen etiam ea habet, sed per asteriscos."—Masius. Desunt in Cod. 44. ²⁹ Sic sine aster. Codd. IV, 44, 58, 74, alii. ³⁰ Cod. IV, Arab. 1 (qui pingit: Deus tuus invocare nomen ejus — illic ✕). Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ³¹ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. VII, X, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ³² Idem. ³³ Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ sortem). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii.

Cap. XVIII. ¹ Cod. X (cum πύρα). Cf. Hex. ad Lev. ii. 3.

²³ Sic Codd. II, 19 (cum οὐδὲ μὴ μ.), 44, 54, 58 (cum duplici lectione, οὐδὲ μὴ μ. ἵνα μὴ μ.), alii (inter quos Cod. 85 in marg.). Syro-hex. in textu: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ; in marg. autem: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ (ἐκκλίση?). ²⁴ Sic Codd. 44, 74, 76, 134; necnon (cum δίφρου) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁵ Syro-hex. in marg. sine nom.: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ.

²⁶ Cod. X. ²⁷ Sic Ald., Codd. III (manu 2da), X, XI, 15, 18, alii, et Syro-hex. in marg. ²⁸ Cod. IV (cum ἀντιλογίας ἀντιλογία, ut et κρίσεως κρίσις, et ἀφῆς ἀφή). "Haec in Hebraeo non sunt; Syrum tamen etiam ea habet, sed per asteriscos."—Masius. Desunt in Cod. 44. ²⁹ Sic sine aster. Codd. IV, 44, 58, 74, alii. ³⁰ Cod. IV, Arab. 1 (qui pingit: Deus tuus invocare nomen ejus — illic ✕). Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ³¹ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. VII, X, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ³² Idem. ³³ Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ sortem). Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii.

Cap. XVIII. ¹ Cod. X (cum πύρα). Cf. Hex. ad Lev. ii. 3.

²³ Sic Codd. II, 19 (cum οὐδὲ μὴ μ.), 44, 54, 58 (cum duplici lectione, οὐδὲ μὴ μ. ἵνα μὴ μ.), alii (inter quos Cod. 85 in marg.). Syro-hex. in textu: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ; in marg. autem: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ (ἐκκλίση?). ²⁴ Sic Codd. 44, 74, 76, 134; necnon (cum δίφρου) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii. ²⁵ Syro-hex. in marg. sine nom.: אֲשֵׁי יְהוָה וְנַחֲלָתוֹ יִאֲכַלְוּ.

- αὐτά 4.² *Αλλος* πυρὰ κυρίου, καὶ κληρον αὐτοῦ φάγονται.³
3. יהיה יהיה. Ο'. καὶ αὕτη ✕ ἔσται 4.⁴
 יהנה. Ο'. τὰ θύματα. *Αλλος* τὰς θυσίας.⁵
 ונתן. Ο'. καὶ δώσεις (alia exempl. δώσει⁶).
5. לעמוד לשרת בשם יהיה הוא ובניו כל הימים.
 Ο'. παρεστάναι — ἐναντι κυρίου τοῦ θεοῦ 4.⁷
 λειτουργεῖν — καὶ εὐλογεῖν 4.⁸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ (alia exempl. ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας — κυρίῳ 4.⁹).
6. שגר שגר. Ο'. παροικεῖ (✕) ἐκεῖ (4).¹⁰
 ובה בכל אבות. Ο'. ✕ καὶ ἐλεύσεται 4 καθότι ἐπιθυμεί.¹¹
7. בשם. Ο'. (✕) ἐπὶ (4) τῷ ὀνόματι.¹²
8. חלק כחלק יאכלו. *Portionem sicut portionem (aequales portiones) edent.* Ο'. μερίδα μεμε-

- ρισμένην φάγεται. Θ. μερίδα κατὰ μερίδα φάγεται.¹³
8. תבואתו עליו. *Praeter venditiones ejus ex bonis paternis.* Ο'. πλὴν τῆς πράσεως (alia exempl. add. αὐτοῦ¹⁴) τῆς κατὰ πατριάν. 'Α. χωρὶς τῶν πράσεων αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς πατέρας. Σ. τῆς κτήσεως ἕκαστος τῆς κατὰ πατριάς.¹⁵
10. מעביר. *Qui traducit.* Ο'. περικαθαίρων. Οἱ λοιποὶ διάγων.¹⁶
 מענין. *Hariolus.* Ο'. κληδονιζόμενος. Σ. σημειοσκοπούμενος.¹⁷
11. וישאל אוב. *Et qui interrogat pythonem.* Ο'. ἐγγαστρίμυθος. 'Α. (καὶ) ἐπερωτῶν μάγον.¹⁸ Θ. θελητήν.¹⁹
 וידעני. *Et fatidicus.* Ο'. καὶ τερατοσκόπος (*Αλλος* γνωριστής. Οἱ λοιποὶ γνώστης²⁰).
- וירש את המתים. *Et qui consulit mortuos.* Ο'. (καὶ) ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς. 'Α. καὶ ζητῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.²¹

² Obelus est in Arab. i. ³ Syro-hex. in textu: **מהוא**. **מהוא**; in marg. autem sine nom. **מהוא** (fort. **מהוא**).
⁴ Arab. i (sine metobelo), Syro-hex. ⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 28, alii (inter quos 85, cum τὰ θύματα in marg.). ⁶ Sic Comp., Codd. II, III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. (cum δώσεις in marg.). ⁷ Arab. i: **coram** ✕ **Domino Deo tuo** (sic, sine metobelo). Ad παρεστάναι κ. τ. ε. notat Masius: "Ita et Syrum; jugulantur tamen obelisco quae in Hebraeo non sunt." ⁸ Verba, καὶ εὐλογεῖν, desunt in Comp., Codd. 28, 85. ⁹ Sic (sine κυρίῳ in fine) Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii, Arm. i. "In fine periodi post πάσας τὰς ἡμέρας addit Syrum למרי... quod nec in Graeco nec in Hebraeo est; transfoditur tamen etiam veru."—Masius. Sic sine obelo Codd. 19, 108, 118, Arab. i. ¹⁰ Sic sine aster. Codd. 15, 74, 76, 82, 106, 134, Arab. i. ¹¹ Syro-hex. **מהוא** ✕ **מהוא**. Sic sine aster. Cod. 82, Arm. i. ¹² Sic sine aster. Codd. 44, 54, 74, alii. ¹³ Syro-hex. **מהוא** ✕ **מהוא**. ¹⁴ Sic Comp., Codd. XI, 44, 53, 56, 74, alii. Syro-hex. **מהוא** ✕ **מהוא**. ¹⁵ Cod. 85 affert: 'Α. τῶν πράσεων κ. τ. ε. Σ. τῆς κτήσεως κ. τ. ε. Cod. X autem: 'Α. χωρὶς. ¹⁶ Syro-hex. **מהוא** ✕ **מהוא**.

מהוא. Cod. X affert: 'Α. διάγων. Sic in textu Cod. 58. ¹⁷ Ad κληδονιζόμενος Cod. X in marg.: Σ. σημειοσκοπούμενος. Θ. θελητής; Cod. 85 autem: Σ. σημειοσκοπούμενος. 'Α. ἐπερωτῶν μάγον; e quibus sola Symmachi lectio huc pertinet. Cf. Hex. ad Mich. v. 12. Syro-hex. in textu: **מהוא** ✕ **מהוא**; in marg. autem: **מהוא** ✕ **מהוא**, ubi pro **מהוא** Masius perperam scripsit **מהוא**. (Statim pro οἰωνιζόμενος Syrus noster apte dedit **מהוא**, quae locutio legitur in *Reliq. Jur. Eccl.* p. 11, 12, pro eo, nī fallor, quod in Graeco exemplari p. 11, l. 13 sonat οἰωνιστής, etsi aliter sentiunt Lagarde et post eum Payne Smith in *Thes. Syr.* p. 409, qui discrimen inter *serpentum incantatorem* (**מהוא**, ἐπαιδός) et *auspicem* (οἰωνιστής), qui auguria per aves captabat, non satis attendisse videntur.) ¹⁸ Codd. X (qui ad ἐπαιδῶν ἐπαιδὴν male refert), 85 (ut supra). Syro-hex. ad ἐγγαστρίμυθος (**מהוא**) in marg. notat: 'Α. μάγον (**מהוא**), καὶ γνώστης, καὶ ζητῶν πρὸς τοὺς νεκρούς. Ad μάγος cf. Hex. ad 1 Reg. xxviii. 7. 4 Reg. xxi. 6. xxiii. 24. Jesai. xxix. 4. ¹⁹ Cod. X (ut supra). Cf. Hex. ad Lev. xix. 31. xx. 6. Ad τερατοσκόπος Cod. 85 affert: Θ. θεατής (sic). 'Α. γνωριστής. Σ. γνώστης. ²⁰ Cod. X (cum γνωριστής in marg. sine nom.). Syro-hex. (ut supra): ('Α.) καὶ γνώστης (**מהוא**). Cf. Hex. ad Lev. xix. 31. xx. 6. ²¹ Syro-hex. (ut supra): **מהוא** ✕ **מהוא**.

15. מִקְרִבָּה מֵאֶחָיו. Ο'. ✕ ἐκ μέσου σου & ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου.²²
17. הִיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבְרוּ. Recte fecerunt quaecunque locuti sunt. Ο'. ὀρθῶς — πάντα & ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σέ. 'A. Θ. ἠγάθηναν ὅσα ἐλάλησαν.²³
18. כְּמוֹתָ. Ο'. ὡσπερ σέ. 'A. ὁμοίόν σοι.²⁴
19. אֶל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר יָדַבֵּר. Ο'. ὅσα (alia exempl. τῶν λόγων αὐτοῦ ὅσα²⁵) ἂν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκείνος. Alia exempl. πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ — ὁ προφήτης &.²⁶
20. אֲשֶׁר יִזִּיד לְדַבֵּר. Qui proterve agat dicendo. Ο'. ὅς ἂν ἀσεβήσῃ λαλήσαι. 'A. ὅς ἂν ὑπερηφανεύσῃται τοῦ λαλήσαι.²⁷
22. בְּדוֹן. Ο'. ἐν ἀσεβείᾳ. Οἱ λοιποὶ ἐν ὑπερηφανίᾳ.²⁸
- לֹא תִגִּיר מִפְּנֵי. Non timebis eum. Ο'. οὐκ ἀφέξεσθε αὐτοῦ (s. ἀπ' αὐτοῦ²⁹). 'Αλλος οὐ σχολάσετε αὐτῷ.³⁰
- Cap. XVIII. 12. — τῷ θεῷ σου &.³¹ 14. — οὐ-
τοι &.³² 16. ✕ τοῦ & ἀκούσαι.³³ 17. — πάντα &.³⁴
22. ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν (✕) αὐτό (&).³⁵

CAP. XIX.

1. כִּי־יִכְרִית. Ο'. ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ ('A. Θ. ἐξολοθρεύσῃ¹).

2. תִּבְדִּיל. Ο'. διαστελείς. 'A. χωρίσεις.²
- נָתַן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ. Ο'. δίδωσί σοι ✕ τοῦ κληρονομήσαι αὐτήν &.³
3. הֲכִין לְךָ. Parabis tibi. Ο'. στόχασαί ('A. ἐτοιμάσεις⁴) σοι (alia exempl. σεαυτῷ⁵).
4. וְזֶה דְבַר. Ο'. τοῦτο δὲ — ἔσται & τὸ πρόσταγμα ('Αλλος πρᾶγμα⁶).
- בְּבִלְי־דַעַת. Ο'. οὐκ εἰδώς. Alia exempl. ἀκουσίως.⁷
5. לְחַטָּב. Ο'. συναγαγεῖν. 'A. ἐκκόψαι.⁸
- וְנִדְחָה יָדוֹ. Et immissa fuerit manus ejus. Ο'. καὶ ἐκκρουσθῆ ('A. ἐξωσθῆ⁹) ἡ χεὶρ αὐτοῦ.
- בְּנֶהֱוֹן לְכֹת. Cum securi ad caedendum. Ο'. τῇ ἀξίνῃ κόπτοντος. 'A. ἐν τῷ πέλυκι τοῦ κόψαι.¹⁰
- וּמִצָּנֶה תִּרְעֶהוּ. Ο'. τύχη τοῦ πλησίον (alia exempl. add. αὐτοῦ¹¹).
9. אֶת־כָּל־הַמִּצְוֹת הַזֵּאת לַעֲשׂוֹתָ. Ο'. ποιεῖν — αὐτάς & πάσας τὰς ἐντολάς ταύτας.¹²
10. דָּם נָקִי. Ο'. αἷμα ἀναίτιον ('A. ἀθῶν¹³).
- דָּמִים. Ο'. αἷματι ἔνοχος. Οἱ λοιποὶ αἷματα.¹⁴
13. וּבִעַרְתָּ. Et tolles. Ο'. καὶ καθαριεῖς. Θ. καὶ ἐξαρείς.¹⁵

²² Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine aster. Cod. 82. Cod. 15: ἐκ μέσου τῶν ἀδ. σου. "In Graeco desideratur quod et in Hebraeo est מקרבך, et in Syro מצעתך, quod tamen obelo in Syro notatur."—Masius. ²³ Syro-hex. אֶל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר יָדַבֵּר. ²⁴ Idem: אֶל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר יָדַבֵּר. Cf. ad Cap. iv. 32. ²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 18, alii. ²⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, et sine obelo Cod. 82, Syro-hex. Praeterea desideratur ἐκείνος in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, aliis. ²⁷ Syro-hex. אֶל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר יָדַבֵּר. Cod. X affert: 'A. ὑπερηφανεύσῃται. Cf. Hex. ad Exod. xviii. 11. Deut. xvii. 13. Jerem. l. 29. ²⁸ Idem: אֶל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר יָדַבֵּר. Cf. Hex. ad Prov. xiii. 10. Jerem. l. 32. Ezech. vii. 10. ²⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 16, alii. Syro-hex. אֶל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר יָדַבֵּר. Cf. Hex. ad Exod. xx. 21. ³⁰ Syro-hex. in marg. אֶל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר יָדַבֵּר. "Nondum satis scio, quid sibi id velit."—Masius. Lectionem anonymam utcunque Graecam fecimus. Cf. Hex. ad Job. vi. 28. Vide tamen an legendum sit אֶל־דִּבְרֵי אֲשֶׁר יָדַבֵּר, οὐχ ὁμιλή-

σετε αὐτῷ. ³¹ Cod. IV. ³² Cod. IV, Arab. 1. ³³ Idem. ³⁴ Cod. IV. Deest in Cod. 58. ³⁵ Sic sine aster. Codd. IV, 74, 76, 82, 134.

CAP. XIX. ¹ Syro-hex. אֶת־כָּל־הַמִּצְוֹת הַזֵּאת לַעֲשׂוֹתָ. Cod. XI in textu: ἐξολοθρεύσῃς (sic). ² Cod. X. ³ Sic Cod. IV, Syro-hex., Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁴ Cod. X. ⁵ Sic Codd. IV, XI, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.). ⁶ Sic in textu Codd. XI, 54, 58, 75, 136. Obelus est in Cod. IV, Arab. 1 (cum ✕ ἔσται). ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1. ⁸ Codd. X, 108. Syro-hex. אֶת־כָּל־הַמִּצְוֹת הַזֵּאת לַעֲשׂוֹתָ. Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134, Arm. 1. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Idem, teste Montef. (cum πελυκει). Holmes. ex eodem exscripsit tantum: 'A. ἐν τῷ πελέκει. ¹¹ Sic Codd. 44, 74, 76, alii, Syro-hex. ¹² Sic Arab. 1, et sine obelo Cod. 82. ¹³ Cod. X. ¹⁴ "Syrum in contextu habet sanguinis, in singulari numero: tamen in margine notatur, quod reliquae versiones habent pluralem numerum, ut et Hebraeum habet."—Masius. ¹⁵ Syro-hex. אֶת־כָּל־הַמִּצְוֹת הַזֵּאת לַעֲשׂוֹתָ.

14. לֹא תִסֹּג גְבוּל רֵעֶךָ. Ο'. οὐ μετακινήσεις ὄρια τοῦ πλησίον (σου). 'Α. οὐ προσλήψῃ ὄρια ἐταίρου σου.¹⁶ Σ. οὐκ ἐπελεύσει ἐπὶ τὰ ὄρια.¹⁷
 גְּבֻלֶיךָ. Determinaverunt. Ο'. ἔστησαν. 'Α. ὄριοθέτησαν.¹⁸
 מַאֲרָשֵׁיךָ. Majores. Ο'. οἱ πατέρες σου. Alia exempl. οἱ πρότεροί σου.¹⁹
 לְרִשְׁתָּהּ. Ο'. ἐν κλήρῳ. 'Αλλος κληρονομήσαι αὐτήν.²⁰
 15. לֹא-יִקוּם. Ο'. οὐκ ἐμμενεῖ ('Α. ἀναστήσεται²¹).
 18. עֵד שֶׁקָרַע עֵנָה בְּאָחִיו. Testis falsus est ille testis, falsum respondit in fratrem suum. Ο'. μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἄδικα, ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 'Α. μάρτυς ψευδῆς (ὁ μάρτυς), ψεῦδος ἀπεκρίθη εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.²²
 19. יָמַע. Molitus est. Ο'. ἐπονηρεύσατο. 'Α. ἐνενοήθη.²³
 21. רָגַל בְּרַגְלֵךָ. Ο'. πόδα ἀντὶ ποδός. Alia exempl. add. καθότι ἂν δῶ μῶμον τῷ πλησίον, οὕτως δώσετε αὐτῷ.²⁴

Cap. XIX. 4. ἔσται²⁵ 7. (—) τὸ ῥῆμα τοῦτο (—)²⁶ 8. κύριος²⁷ 9. πάσαις²⁸

15. — μαρτυρήσαι²⁹ — πᾶν ῥῆμα.³⁰ 17. — καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων.³¹ καὶ — ἔναντι τῶν κριτῶν.³²
 21. — ἐπ' αὐτῷ³³

CAP. XX.

1. סוּס וְרֶכֶב. Equos et currus. Ο'. ἵππον καὶ ἀναβάτην (Οἱ λοιποὶ ἄρμα¹).
 2. נִקְרַבְתָּ לְהִלָּחֵם. Ο'. ὅταν ἐγγίσης τῷ πολέμῳ. 'Αλλος ἐν τῷ ἐγγίσειν σε πρὸς πόλεμον.²
 3. קָרַבְתֶּם. Accedentes. Ο'. πορεύεσθε. Alia exempl. προπορεύεσθε.³
 וְאַל-תִּתְּפוּ. Neve contremiscatis. Ο'. μηδὲ θραύεσθε. 'Α. Σ. (καὶ) μὴ θαμβείσθε.⁴
 4. הָהָלַךְ עִמָּכֶם. Ο'. ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν. Alia exempl. ὁ προπορευόμενος ὑμῶν.⁵
 6. וְלֹא יִהְיֶה לְאֵלֶיךָ. Et non profanaverit (in suum usum converterit) eam. Ο'. καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ (καὶ) οὐκ ἐλαϊκῶσεν αὐτόν.⁶

¹⁶ Syro-hex. **לֹא יִסֹּג גְבוּל רֵעֶךָ**. Cf. Hex. ad Job. xxiv. 2, ubi Aquilae versio (ὄρια) προσελάβοντο pro Hebraeo **גְבוּלֵי רֵעֶךָ** e nostro loco egregie confirmatur. ¹⁷ Idem: **לֹא יִסֹּג גְבוּל רֵעֶךָ**. Cod. 108 affert: Σ. ἐπελεύσει. ¹⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Zach. ix. 2. ¹⁹ Sic Comp. (cum πρότερον), Codd. III, X, XI, 58 (cum οἱ πρότεροί σου πατέρες), 108 (ut Comp.), 118 (idem), 129, et Syro-hex. (cum πατέρες in marg.). ²⁰ Sic in textu Ald. (cum ἐν κλήρῳ νόμισαι), Codd. III (cum ἐν κλήρῳ κληρον. αὐτήν), X (cum κληρον. αὐτήν ἐν κλ.), 15, 16 (ut III), 18 (idem), 19 (om. αὐτήν), alii. ²¹ Cod. X. ²² Syro-hex. **עֵד שֶׁקָרַע עֵנָה בְּאָחִיו**. "At sic praetermittitur verbum [vel nomen] Hebraeum **עֵד שֶׁקָרַע עֵנָה**, testatus est."—Masius. ²³ Cod. X. ²⁴ Sic Comp. (cum οὕτω), Ald. (cum ἂν τις δῶ), Codd. II (in marg. manu 2da, cum δοθήσεται pro δώσετε), III (cum δοθήσεται), X (cum ἂν pro ἄν), 15, 16, 18 (cum οὕτω), 19 (cum ἂν), alii, invitis Arab. 1, Arm. 1. "Syrum quoque nec in contextu, nec in margine ullam ejus mentionem facit, quod tamen alioqui verissimus testis genuinae apud LXX lectionis est."—Masius. ²⁵ Cod. IV. Arab. 1: ✕ ἔσται. ²⁶ Deest in Cod. 58. ²⁷ Arab. 1. Deest in Codd. 54, 75.

²⁸ Idem. Deest in Codd. 44, 58. ²⁹ Syro-hex. Deest in Cod. 58. ³⁰ Syro-hex., Arab. 1. Vocula deest in Cod. 58. ³¹ Syro-hex. ³² Idem. Vox deest in Codd. 44, 58, 106. Arab. 1 pingit: — καὶ ἔναντι τῶν κρ. ³³ Arab. 1, invito, ut videtur, Syro-hex.
 CAP. XX. ¹ "In margine Syri notatur in aliorum translatione pro **סוּס וְרֶכֶב** [rectius pro **וְרֶכֶב**] esse **סוּס**, hoc est, currus pro equo."—Masius. ² Cod. 85 in marg. ³ Sic Comp. (cum προσπ.), Codd. III (idem), VII (idem), X, XI (ut Comp.), 19, 54 (ut Comp.), 56 (idem), 57, 58, alii, Arm. 1, Syro-hex. (**فَرَسٌ وَرَكْبَةٌ**). ⁴ Syro-hex. **וְאַל-תִּתְּפוּ**. Ad Aquilam cf. Hex. ad 1 Reg. xxiii. 26. Psal. xxx. 29. cxv. 2. Quod ad vocem Syriacam attinet, non male haberet **μὴ ἐκστήτε**, s. **μὴ ἐκπλαγήτε**. ⁵ Sic Codd. 16, 28, 32, alii (inter quos 85, cum μεθ' ὑμῶν in marg.), Arm. 1. ⁶ Cod. X. Cod. 85 in marg. sine nom.: **ἐλαϊκῶσεν αὐτόν**. Aliis locis (Deut. xxviii. 30. Ezech. vii. 22) Aquilae soli tribuitur haec lectio, ut hic quoque Syro-hex. affert: **וְלֹא יִהְיֶה לְאֵלֶיךָ**. Restat locus nostro simillimus Jerem. xxxi. 5, ubi pro eo quod nos edidimus, **βεβηλώσατε** (**החבס**), si quis Aquilae vindicet **λαϊκῶσατε**, non refragabimur.

6. יַחֲלֹנּוּ. Ο'. εύφρανθήσεται ἐξ αὐτοῦ. Οἱ λοι-
ποὶ λαϊκώσει αὐτόν.⁷
8. כְּלִבְבוֹ. Ο'. ὡσπερ ἡ ✕ καρδία ἄ αὐτοῦ.⁸
11. וְעַבְדוּךָ. Ο'. καὶ ὑπήκοοί σου. 'Α. Σ. Θ. καὶ
δουλεύσουσί σοι.⁹
12. וְאִם-לֹא תִשְׁלִים עִמָּךְ. Si autem non pacem
fecerit tecum. Ο'. ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσί σοι.
'Α. καὶ ἐὰν μὴ εἰρηνεύσωσί σοι.¹⁰
- וְצָרָה עָלֶיךָ. Tunc obsidebis eam. Ο'. περι-
καθιείς αὐτήν. 'Α. (καὶ) περιέξεις αὐτήν.¹¹
14. הַחַיִּים. Ο'. καὶ τῆς ἀποσκευῆς. 'Α. (καὶ τῶν)
νηπίων.¹²
- כָּל-שִׁלְלָהּ. Ο'. καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν ✕ αὐ-
τῆς ἄ.¹³ Σ. Θ. πάντα τὰ σκύλα ('Α. λάφυρα¹⁴)
αὐτῆς.¹⁵
- תָּבוּ. Ο'. προνομεύσεις. 'Α. διαρπάσεις.¹⁶
15. לְכָל-הָעָרִים הַרְחֹקֹת מִמָּךְ. Ο'. πάσας τὰς
πόλεις τὰς μακρὰν — οὔσας ἄ σου.¹⁷ 'Αλλος
εἰς ὄλας τὰς πόλεις τὰς πόρρωθεν ἀπὸ σοῦ.¹⁸
- וְאִם-לֹא-יִשְׁלַח מִן-הָעָרִים הַנֵּזֶה. Ο'. οὐχὶ
ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων. Alia ex-
empl. αὖ οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τού-
των ✕ εἰσὶν ἄ.¹⁹

- 15, 16. הַנֵּזֶה : רַק מִן-הָעָרִים הַנֵּזֶה. Ο'. Va-
cat. Alia exempl. ἰδοὺ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων
✕ τῶν ἐθνῶν ἄ τούτων.²⁰
19. תִּקְשְׁתֶּנָּה. Ο'. οὐκ ἐξολοθρεύσεις. 'Α. Σ.
οὐ διαφθερεῖς.²¹
- גִּרְזֵן. Ο'. σίδηρον. 'Α. ἐν πελέκει.²²
- עֵץ הַשָּׁה. Ο'. τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ ἀγρῷ (alia
exempl. δρυμῷ²³).
- בְּמַצֹּר. In obsidionem. Ο'. εἰς τὸν χάρακα.
'Α. ἐν τῇ περιοχῇ.²⁴ Aliter: 'Α. εἰς τὴν περιο-
χήν. Σ. ἔσω τῆς πολιορκίας. Θ. εἰς τὸν συγκλει-
σμόν.²⁵
20. מְצֹר. Aggerem. Ο'. χαρακωσιν. 'Α. περιο-
χήν.²⁶ Σ. περίφραγμα.²⁷

Cap. XX. 6, 7. μή (✕) ποτε (ἄ).²⁸ 14. — πάντα ἄ
τὰ κτήνη.²⁹ — πᾶσαν ἄ τὴν προνομήν.³⁰ 16. — τὴν
γῆν αὐτῶν ἄ.³¹ οὐ ζωγρήσετε — ἀπ' αὐτῶν ἄ.³² 17.
— καὶ Γεργεσαῖον ἄ.³³

CAP. XXI.

1. לָקַח. Occisus. Ο'. τραυματίας. 'Α. Σ. ἀνηρη-
μένος.¹

⁷ Cod. X affert: Οἱ λ. λαϊκώσω (sic). Cod. 85 in marg.
sine nom.: λαϊκώσει αὐτόν. ⁸ Sic Arab. I, Syro-hex.
($\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$). "At τὸ לִבְבוֹ obelisco pun-
gitur."—Masius, et sine aster. Ald., Codd. X (cum καρδία
in marg.), 15, 30, 58, alii (inter quos 85, ut X). ⁹ Syro-
hex., teste Masio. Cod. X affert: 'Α. δουλεύσουσι. ¹⁰ Syro-
hex. $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$. ¹¹ Idem: $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$.
 $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$. "Hoc est, circumdabis eam coercione [περιοχῇ
Ezech. iv. 2. xii. 13]."—Masius. Cod. X affert: 'Α. ἔξεις,
εἰς
quam lectionem ex scriptura περικαθιείς (sic) natam esse
crediderim, coll. Hex. ad Ezech. iv. 3, ubi pro לִבְבוֹ Aquila
edidit καὶ περιέξεις. ¹² Cod. X. Syro-hex. $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$.
¹³ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii. "Pronomen... in Syro
additur, sed veru confossum."—Masius. ¹⁴ Cod. X.
¹⁵ Syro-hex. $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$. ¹⁶ Cod. X
(cum διαρπάσεις (sic)). ¹⁷ Obelus est in Syro-hex.
¹⁸ Cod. 106 in marg. (cum vitiosissima scriptura: ης ὄλας τῆς
πολεως τῆς ποροθεν απο σου). ¹⁹ Sic Syro-hex., et sine aster.
Codd. 58 (cum ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τῶν πόλεων), 82; necnon (sine
εἰσὶν) Comp. (cum καὶ οὐχὶ), Ald., Codd. III, VII (ut 58),

X, 16 (ut 58), 18, alii. ²⁰ Sic Arab. I, Syro-hex. (cum
al δὲ pro ἰδοὺ δὲ), et sine aster. Comp., Codd. 16, 28, 30,
alii, Arm. I (cum sed pro ἰδοὺ δὲ); necnon (sine τῶν ἐθνῶν)
Codd. III, VII, X, 18 (cum ἰδοὺ δὲ), 29, 82 (ut 18), 128
(idem). ²¹ Syro-hex. $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$. ²² Cod. X
(cum πελέκει). ²³ Sic Comp., Ald., Codd. III, II, X,
XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἀγρῷ in marg.),
invito Syro-hex. ²⁴ Cod. X. ²⁵ Syro-hex. $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$
 $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$. Ad Graeca nostra, quae aliquantulum
lubrica sunt, cf. Hex. ad Mich. vii. 11, 12. ²⁶ Cod. X.
²⁷ Syro-hex. $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$. Cf. Hex. ad Mich. vii. 12.
²⁸ Sic sine aster. Codd. 58 (bis), 76 (in v. 7), 82 (bis), 134
(in v. 7). ²⁹ Arab. I (cum metobelo tantum). Vox
πάντα deest in Codd. 44, 58. ³⁰ Syro-hex. Vox deest
in Arab. I. ³¹ Syro-hex. Arab. I pingit: — κληρονο-
μείν τὴν γ. αὐτῶν ἄ. ³² Idem. Sic sine obelo Ald.,
Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. I, Arm. I.
³³ Syro-hex., Arab. I. Deest in Cod. 58.

CAP. XXI. ¹ Syro-hex. $\text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ} \text{?} \text{לִבְבוֹ}$. Mox ad τραυ-

2. וְזָקְנֶיךָ. Ο' ἡ γερουσία σου. Ἄλλος οἱ πρώτιστοί σου.²

3. בָּהָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ἐν αὐτῇ.³

4. אֶל-נַחַל אֵיתָן. Ad rivum perennem. Ο'. εἰς φάραγγα τραχείαν. (Ἀ.) πρὸς χείμαρρον στερεόν.⁴

וְעֵרְפוּ-אֹרְצֵי. Et cervices frangent illic. Ο'. καὶ νευροκοπήσουσι. Ἀ. (καὶ) τενοντώσουσιν (ἐκεῖ).⁵

5. בָּחַר. Ο'. ἐπέλεξε. Alia exempl. ἐπελέξατο, s. ἐξελέξατο.⁶

לְשָׂרְתוֹ. Ο'. παρεστηκέναι (Ἀ. λειτουργεῖν⁷) αὐτῷ.

בְּשֵׁם יְהוָה. Ο'. ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Ἀ. Σ. Θ. ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου.⁸

6. הָעֵרוּפָה. Ο'. τῆς νενευροκοπημένης. Ἀ. τῆς τετενοντωμένης.⁹

8. וְאַל-תִּתֵּן דָּם גִּבּוֹר. Ο'. ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον. Ἀ. Θ. καὶ μὴ δῶς αἷμα ἀθῶν.¹⁰

9. כִּי-תַעֲשֶׂה. Ο'. ἐὰν ποιήσης. Alia exempl. καὶ εὐ σοι ἔσται ἐὰν ποιήσης (s. ποιήσητε).¹¹

הַיָּשָׁר. Ο'. τὸ καλὸν — καὶ τὸ ἀρεστόν.¹²

10. וְשָׁבִיתָ שְׁבִיּוֹ. Et abduxeris captivos ejus. Ο'. καὶ προνομεύσης τὴν προνομήν αὐτῶν. Οἱ λοιποὶ καὶ αἰχμαλωτεύσης αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ.¹³

11. וְהָשִׁקָהּ בָּהָ. Et affiaus fueris ei. Ο'. καὶ ἐνθυμηθῆς (alia exempl. ἐπιθυμηθῆς¹⁴) αὐτῆς.

14. עָנִיתָהּ. Subegisti eam. Ο'. ἐταπείνωσας (Ἀ. ἐκακούχησας¹⁵) αὐτήν.

15. וְיִלְדוּ-לוֹ בָנִים. Ο'. καὶ τέκωσιν αὐτῷ ✕ υἱούς.¹⁶

16. עַל-פְּנֵי בֶן-הַשְּׂנוּאָה. Prae filio invisae. Ο'. ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης. (Ἀ.) ἐπὶ προσώπου τοῦ υἱοῦ τῆς μισουμένης.¹⁷

17. כִּי-הוּא רִאשִׁית אָנוּ. Quia ille est primitiae virium ejus. Ο'. ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων αὐτοῦ. Ἀ. ὅτι αὐτὸς κεφάλαιον λύπης αὐτοῦ.¹⁸ Σ. ὅτι οὗτος ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.¹⁹

לֹא מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה. Ei est jus primogeniturae. Ο'. καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτοκεία. (Ἀ. Σ. Θ.) . . κρίσις τῆς πρωτοτοκίας.²⁰

19. עִירוֹ. Ο'. τῆς πόλεως αὐτοῦ (alia exempl. αὐτῶν²¹).

מְקוֹמוֹ. Ο'. τοῦ τόπου. Alia exempl. τοῦ τόπου αὐτοῦ (s. αὐτῶν).²²

20. אֶל-זָקְנֵי עִירוֹ. Ο'. τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως αὐτῶν (alia exempl. αὐτοῦ²³). Ἀ. πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους (s. πρεσβύτας) τῆς πόλεως αὐτοῦ.²⁴

סוֹרֵר וּמָרָה. Refractarius et contumax est.

ματίου (v. 2) Cod. 108 affert: Ἀ. Σ. ἀνηρημένον; necnon ad τραυματία (v. 3) Cod. X: Ἀ. ἀνηρημένον. ² Sic "al." apud L. Bos. Holmes. pro σου καὶ e Cod. 44 exscripsit σου οἱ πρωτιστακα (sic). ³ Sic Codd. 44, 74, 76, alii. ⁴ Syro-hex. in marg. sine nom. ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡. Cf. Hex. ad Psal. lxxiii. 15. Jerem. xlix. 19. ⁵ Cod. X (cum τενωντώσωσιν). In textu post ἐν τῇ φάραγγι infert ἐκεῖ Arm. 1, invitis libris Graecis et Syro-hex. ⁶ Prior lectio est in Codd. VII, X, XI, 15, 18, aliis (inter quos 85); posterior in Comp., Ald., Codd. III, 16, 19, aliis. ⁷ Cod. X. ⁸ Syro-hex. ⁹ Idem: ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡. Cf. Hex. ad Exod. xiii. 13. ¹⁰ Idem: ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡. ⚡ ⚡ ⚡. ¹¹ Sic Codd. X (cum καὶ εὐ σοι ἔσται in marg.), XI, 16, 30, 44, alii, invito Syro-hex. ¹² Sic Syro-hex. Arab. 1 pingit: — τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστόν. Cf. ad Cap. xii. 25. ¹³ Syro-hex. ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡. ¹⁴ Sic Comp., Codd. 19, 77, 108, 118, et Syro-hex., teste Masio. ¹⁵ Cod. X. ¹⁶ Sic cum

"obelisco" Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arm. 1. ¹⁷ Cod. 108 in marg. sine nom. "Syrum suo more non differt a LXXII, nec Aquilas ab Hebraeo."—Masius. ¹⁸ Syro-hex. ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡. Cf. Hex. ad Gen. xlix. 3. ¹⁹ Idem: ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡. Cod. X affert: Σ. τῆς ἰσχύος. ²⁰ Cod. X in marg. sine nom. "Ei jus primogeniturae, scilicet debetur. Et ita ad verbum Aquilas, Symmachus, et Theodotion."—Masius. Parum probabiliter Holmesius: "Esse videtur titulus marginalis tantum." ²¹ Sic Codd. 18, 19, 44, alii, Arab. 1, Arm. 1, et Syro-hex. in marg. ²² Pronomen singulare est in Comp., Ald., Codd. III (cum τῆς πόλεως αὐτοῦ), X, XI, 15, 16, aliis, et Syro-hex.; plurale in Codd. VII, X (in marg.), 18, 19, 44, aliis, Arab. 1, Arm. 1, et Syro-hex. in marg. ²³ Sic Ald., Codd. III, X (in marg.), XI, 15, 16 (cum τοῦ τόπου αὐτοῦ), alii, et Syro-hex. (cum αὐτῶν in marg.). ²⁴ Syro-hex. ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡ ⚡.

- Ο'. ἀπειθεί και ἐρεθίζει. 'Α. ἀφίσταται (καὶ) προσερίζει.²⁵
20. וְזוּלָּל וְסָבָא. *Prodigus et rotator.* Ο'. συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεί. 'Α. (συμβολοκοπεῖ και) συμποσιάζει.²⁶
21. וְרָגְמָהוּ. Ο'. και λιθοβολήσουσιν ('Α. χερμαδιούσιν²⁷) αὐτόν.
כָּל-אֲנָשִׁי. Ο'. ✕ πάντες ✕ οἱ ἄνδρες.²⁸
וְכָל-יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ. Ο'. και οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται. 'Α. και πᾶς 'Ισραὴλ ἀκούσονται και φοβηθήσονται.²⁹
- 22, 23. וְכִי-יְהִיָּה בְּאִישׁ חָטָא מִשְׁפָּט־מִוְת וְהוּמָת וְתָלִית אֹתוֹ עַל-עֵץ: לֹא-תָלִין בְּבִלְתוֹ עַל-הָעֵץ כִּי-קָבֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַיּוֹם הַהוּא כִּי-קָלַלְתָּ אֱלֹהִים תָּלוּי וְלֹא תִטְמָא אֶת-אֲדָמְתָהּ אֲשֶׁר אֱלֹהִים נָתַן לָהּ נַחְלָה. Ο'. ἐὰν δὲ γένηται ἐν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου, και ἀποθάνῃ, και κρεμάσῃτε αὐτόν ἐπὶ ξύλου, οὐ

κοιμηθήσεται (alia exempl. οὐκ ἐπικοιμηθήσεται³⁰) τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῆ θάψετε αὐτὸ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ — πᾶς ✕ κρεμάμενος — ἐπὶ ξύλου ✕³¹ και οὐ μὴ μιανεῖτε τὴν γῆν (alia exempl. add. ὑμῶν³²), ἦν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ. 'Α. και ὅταν γένηται ἐν ἀνδρὶ ἁμαρτία [εἰς] κρίμα θανάτου, και θανατωθῆ, και κρεμάσῃ αὐτὸν ἐπὶ ξύλου, οὐκ ἀυλισθήσεται νεκριμαῖον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ θάπτων θάψεις αὐτόν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κατὰρα θεοῦ κρεμάμενος και οὐ μιανεῖς χθόνα σου, ἦν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομίαν.³³ Σ. ἐὰν δὲ γένηται ἀνθρώπῳ ἁμαρτία εἰς κρίμα θανάτου, και θανατωθῆ, και κρεμάσῃ αὐτόν ἐπὶ ξύλου, οὐ νεκτερεύσει τὸ πτώμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῆ θάψεις αὐτὸ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι διὰ τὴν βλασφημίαν τοῦ θεοῦ ἐκρεμάσθη και οὐ μὴ μιάνης τὴν γῆν σου, ἦν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι εἰς κληρονομίαν.³⁴ Θ. και ὅτι ἔσται ἐν ἀνδρὶ ἁμαρτία εἰς κρίμα θανάτου, και ἀποθανεῖται, και κρεμάσεις αὐτόν ἐν ξύλῳ, οὐ κοιμηθήσεται θνησιμαῖον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ὅτι ταφῆ θάψεις αὐτόν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ὅτι κατὰρα θεοῦ

²⁵ Cod. X. ²⁶ Idem. Ad συμβολοκοπεῖ cf. Hex. ad Prov. xxviii. 7. ²⁷ Cod. 108. Cf. Hex. ad Job. xxxviii. 38. ²⁸ Sic Syro-hex., et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arab. 1, Arm. 1. ²⁹ Sic Syro-hex., teste Masio. Montef. e marg. Cod. 85 edidit: "Ἄλλος και πᾶς 'Ισρ. ἀκούσας φοβηθήσεται; et sic in textu Codd. 19, 54, 75, 108, 118. ³⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, 16, 18, 19, alii. "Syrum quoque et Aquilas verterunt לֹא כֵן, quod cum Hebraeo plane idem est."—Masius. Vox Syriaca, quae usitatius ἀυλισθήσεται sonat, commutatur cum κοιμηθήσεται Exod. xxxiv. 25 in LXX, et Dan. vi. 18 in versione Theod. ³¹ "Τὸ ὅμοιος et τὸ super lignum notantur asterisco, quia scil. in Hebraeo non habentur."—Masius. Arab. 1 pingit: — πᾶς κρ. ἐπὶ ξύλου ✕. ³² Sic Codd. 58 (cum ἡμῶν), 82, Arab. 1, Syro-hex. ³³ Hieron. in Comment. in Epist. ad Gal. (Opp. T. VII, p. 435): "Antequam de sensu et verbis Apostoli disputemus, justum videtur Deuteronomii testimonium, de quo et Apostolus haec sumpsit, paucis replicare, et componere illud ceteris editionibus. LXX ergo interpretes ita hunc locum translulere: Si autem fuerit in aliquo peccatum et iudicium mortis, et mortuus fuerit, (et) suspenderit eum in ligno, non dormiet corpus illius super lignum, sed sepelientes sepelietis eum in die illa, quia maledictus a Deo omnis qui pendet in ligno; et non contaminabis terram tuam, quam Dominus Deus dabit tibi in hereditatem. Aquila:

Et cum fuerit in viro peccatum in [al. et] iudicium mortis, et occisus fuerit, et suspenderit eum super lignum, non commorabitur [Cod. 108: 'Α. ἀυλισθήσεται] morticinium [νεκριμαῖον. Cf. ad Cap. xiv. 8] ejus super lignum, sed sepelientis sepelietis eum in die illa, quia maledictio Dei est, qui suspensus est; et non contaminabis humum [χθόνα. Cf. Hex. ad Gen. ii. 6. iii. 17. Jesai. vii. 16] tuam, quam Dominus Deus tuus dabit tibi hereditatem." Idem paulo post: "In eo autem loco ubi Aq. et Theod. similiter transtulerunt, dicentes: quia maledictio Dei est suspensus, in Hebraeo ita ponitur, CHI CALALATH ELOIM THALUI." Procop. in Cat. Niceph. p. 1543: 'Ακ. και Θεοδ. ἐξέδωκαν, κατὰρα θεοῦ κρεμάμενος. Etiam Masius ad verba, ὅτι κεκατηραμένος κ. τ. ε.: "Aquilas vertit ut est in Hebraeo." ³⁴ Hieron. in continuatione: "Symmachus: Si autem fuerit homini peccatum ad iudicium mortis, et occisus fuerit, et suspenderit eum super lignum, non pernoctabit [fort. νεκτερεύσει, s. διανεκτερεύσει, coll. Hex. ad Psal. xc. 1] cadaver [cf. Hex. ad Jerem. xxvi. 23. xxxvi. 30] ejus super lignum, sed sepultura sepelietis eum [al. illud] in die ipsa, quia propter blasphemiam Dei suspensus est; et non contaminabis terram tuam, quam Dominus Deus tuus dabit tibi ad hereditatem." Ad Symmachi enarrationem, quia propter blasphemiam Dei suspensus est, accedit Chaldaeus: quia propter quod peccavit coram Domino suspensus est (אֲרִי-עַל-דָּחַב קָדְמַי אֲצַלְיִב).

κρεμάμενος· καὶ οὐ μὴ μιάνης ἀδαμά σου, ἣν κύριος ὁ θεός σου δώσει σοι κληρονομίαν.³⁵

Cap. XXI. 1. κληρονομήσαι (✕) αὐτήν (♣).³⁶ πατάξαντα ✕ αὐτόν ♣.³⁷ 6. χεῖρας ✕ αὐτῶν ♣.³⁸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ♣ τῆς δαμάλεως.³⁹ 8. κύριε, τὸ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ♣.⁴⁰ 9. τὸ τοῦ θεοῦ σου ♣.⁴¹ 13. πατέρα ✕ αὐτῆς ♣.⁴² μητέρα ✕ αὐτῆς ♣.⁴³ 15. μία τὸ αὐτῶν ♣.⁴⁴ καὶ μία τὸ αὐτῶν ♣.⁴⁵

CAP. XXII.

1. נִדְּחִים. *Dispulsos* (errantes). Ο'. πλανώμενα. Ἄλλος· παρεπταικότα.¹
3. לְהִתְעַלֵּי. *Avertere te*. Ο'. ὑπεριδεῖν (alia exempl. add. αὐτά²).
4. לֹא תִשָּׂא. Ο'. οὐκ ὄψη. Alia exempl. οὐχ ὑπερόψει.³
- נִפְלִים. Ο'. πεπτωκότας (s. πεπτωκότα). Aliter: Ο'. πλανώμενον. Σ. Θ. πεπτωκότα (s. ἐκπεπτωκότα).⁴

5. תִּשְׂשׂוּ. Ο'. στολήν. Ἀ. ἱματισμόν.⁵
7. יָמִים יְרַבְּתָּ יְהִי. Ο'. καὶ πολυήμερος (alia exempl. μακροχρόνιος⁶) γένη (potior scriptura ἔση⁷).
9. כְּלֵאִים. *Diversi generis semine*. Ο'. διάφορον (alia exempl. δίφορον⁸). Ἀ. εἰργμόν. Σ. ἀνομοιογενές. Θ. κώλυμα.⁹
- הַמְלֵאָה הַזֶּרַע. *Abundantia sementis*. Ο'. τὸ γέννημα καὶ τὸ σπέρμα. Ἀ. Θ. τὸ πλήρες σπέρμα.¹⁰
10. יִחַד. Ο'. ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἀ. ὁμοῦ.¹¹
11. שְׁעִמְנֵי. Ο'. κίβδηλον. Ἀ. ἀντιδιακείμενον (s. ἀντικείμενον).¹² Σ. ἕτερογενές.¹³ Θ. σατανή.¹⁴
14. עֲלִילֹת דְּבָרִים. *Facta verborum* (rumorum malorum). Ο'. προφασιστικούς λόγους. Ἀ. ἐναλλακτικὰ ῥήματα.¹⁵
15. אֶל-זִקְנֵי הָעִיר. Ο'. πρὸς τὴν γερουσίαν ✕ τῆς πόλεως ♣.¹⁶

³⁵ Hieron. in continuatione: "Theodotio: *Et quia erit in viro peccatum in [al. tacet in] iudicium mortis, et morietur, et suspendes eum in ligno, non dormiet morticinium ejus super lignum, quia sepultura sepelies eum in die ipsa, quia maledictio Dei est suspensus; et non contaminabis adama [cf. Hex. ad Gen. ii. 7. iii. 18. Ezech. xx. 38] tuam, quam Dominus Deus tuus dederit tibi hereditatem.*"
³⁶ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, et Syro-hex. ³⁷ Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Codd. 44, 53, 56, 74, alii. ³⁸ Idem. Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, Arm. I. ³⁹ "Syrum congruit cum LXXII, non sine asterisco jugulante vocem caput."—*Masius*. Cod. 58: ἐπὶ τῆς δαμάλεως. ⁴⁰ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. I. ⁴¹ Idem. Deest in Cod. 58. ⁴² Idem (cum "obelisco"). Sic sine aster. Codd. III, XI, 15, 44, alii, Arab. I. ⁴³ Idem. Sic sine aster. Codd. XI, 44, 54, alii, Arm. I. ⁴⁴ Idem. Pronomen deest in Codd. 44, 58. ⁴⁵ Idem. Deest in Cod. 58, Arm. I.

CAP. XXII. ¹ Cod. 108 in marg.: παρεπτωκότα (sic). In fine v. haec, καὶ ἀποδώσεις αὐτῷ, s. καὶ ἀποδώσεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου, desunt in Ald., Codd. 15, 16, 18, aliis, Arab. I, et, ut videtur, Syro-hex. ² Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. I (cum *illud*), et Syro-hex. in marg. ³ Sic Ald., Codd. III (cum οὐκ ὑπερόψει), 16 (cum ψεις), 18, alii (inter quos Codd. 85, 108, uterque in

marg.). ⁴ Syro-hex. in textu: ܫܫܘ; in marg. autem: ܫܫܘ. ⁵ Cod. X. ⁶ Sic Codd. 72, 75 (cum εἰ pro γένη). ⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ⁸ Sic Codd. II, VII (eraso a), XI, 29, 53, alii (inter quos 85 in marg.), invito Syro-hex., qui ܫܫܘ vertit. ⁹ Cod. 85, ubi tamen nomina interpretum duorum priorum male inter se permutata sunt. Rectius Cod. X: Σ. ἀνομοιογενές; necnon Syro-hex. ܫܫܘ. ¹⁰ ܫܫܘ, nisi forte Syriaca ἀνομοιογενές potius quam ἀνομοιογενές sonent. Cf. Hex. ad Psal. liv. 15. Etiam Cod. 54 Aquilae vindicat εἰργμόν, sed vitiose scriptum εἰργμενον. Ad Aq. cf. Hex. ad Psal. cxviii. 101. Ad Theod. cf. Hex. ad Lev. xix. 19. ¹¹ Syro-hex. ܫܫܘ. ¹² Cod. X. ¹³ Codd. X (ad στρεπτά (v. 12)), 85: Ἀ. ἀντιδιακείμενον. Syro-hex. ܫܫܘ. ¹⁴ Syro-hex. ܫܫܘ. ¹⁵ Cod. 108 in marg. sine nom. Cod. X affert: Ἀ. ΕΝΑΛΛΑΚΑ ΡΗΜΑΤΑ (sic), unde Montef. effecit: Ἀ. ἐναλλακτὰ ῥήματα. Tandem Syro-hex. ܫܫܘ. Ad usum Aquilae cf. nos in Hex. ad Jerem. xxxviii. 19. ¹⁶ Sic Syro-hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 28, 44 (cum τῆς π. ἐκείνης), 58, alii, Arab. I.

17. וְהִנֵּה הוּא. Ο'. νῦν οὗτος. Alia exempl. νῦν αὐτός; alia, αὐτὸς νῦν.¹⁷
19. מִמָּה כֶּסֶף. Ο'. ἑκατὸν σίκλους. Οἱ Γ'. ἑκατὸν ἀργυρίου.¹⁸
21. אֶל-פֶּתַח בַּיִת. Ο'. ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου. ('A.) πρὸς ἀνοίγμα οἴκου.¹⁹
- נִבְלָה. Scelus nefandum. Ο'. ἀφροσύνην. 'A. ἀπόρρευσιν.²⁰
24. אֶת-הַנֶּעֶר. Ο'. τὴν νεάνιν. 'A. τὴν παιδα.²¹
- עַל-דָּבָר אִשָּׁר (bis). Ο'. ὅτι. Alia exempl. διότι.²² 'Αλλος ἐπὶ λόγου ὅτι.²³
25. וְהִחֲזִיקָהּ הָאִישׁ וְשָׁבַב עִמָּה. Ο'. καὶ βιασάμενος ✕ αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος ✕ κοιμηθῆ μετ' αὐτῆς.²⁴
26. וְלִנְעֵר לֹא-תַעֲשֶׂה דָבָר. Ο'. Vacat. Alia exempl. τῇ δὲ νεάνιδι οὐ ποιήσετε οὐδέν.²⁵
- הַדָּבָר. Ο'. τὸ πρᾶγμα. 'Αλλος τὸ ῥῆμα.²⁶
28. נֶעֶר בְּתוּלָה. Ο'. τὴν παιδα τὴν παρθένον ('A. νεάνιν²⁷).
29. עָנָה. Ο'. ἔταπείνωσεν ('A. ἑκακούχησεν²⁸) αὐτήν.

30 (Hebr. xxiii. 1). הִבְנֵה. Ο'. συγκάλυμμα. 'A. πτερύγιον.²⁹

Cap. XXII. 1. — ἐν τῇ ὁδῷ³⁰ 8. ἔαν — δὲ ✕ οἰκοδομήσης.³¹ 16. — ταύτην ✕.³² 17. — αὐτῇ ✕.³³ 21. ἐν — υἱοῖς ✕ 'Ισραήλ.³⁴ 29. — δίδραχμα ✕.³⁵

CAP. XXIII.

- 1 (Hebr. 2). פְּצוּעֵי-דָבָה. Vulneratus contritione (testicularum). Ο'. θλαδίας. 'A. τραυματίας ἐπιτριμμού.¹
- 2 (3). מִמְזֵר. Spurius (ex adulterio vel incestu prognatus). Ο'. ἐκ πόρνης. 'A. Σ. μαμζήρ.²
- יְהוָה יְהוָה לֹא בִקְהָל יְהוָה. Ο'. Vacat. ✕ καὶ εἰς δεκάτην γενεὰν οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου ✕.³
- 4 (5). מִפְּתוֹר אֲרָם נְהָרִים. Ο'. ἐκ τῆς Μεσοποταμίας. 'A. ἀπὸ Φαθὼρ Συρίας ποταμῶν.⁴
- 5 (6). אֲלֹהֶיךָ לָּהּ. Ο'. ὁ θεός σου ✕ σοι ✕.⁵
- 6 (7). לֹא-תִדְרֹשׁ שְׁלָמָם וְטַבְתָּם. Ο'. οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς, καὶ συμφέροντα αὐτοῖς.

¹⁷ Prior lectio est in Codd. XI, 16, 18, aliis, et Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. III, VII, X, 15, 30, aliis.
¹⁸ Cod. 108. Syro-hex. ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ . Cod. X in marg. sine nom.: ἀργυρίου. ¹⁹ Cod. 108 in marg. sine nom. Cf. Hex. ad Gen. vi. 17. Num. iv. 26. ²⁰ Cod. X. Cf. Hex. ad 1 Reg. xxv. 25. Jerem. xxix. 23. ²¹ Cod. X.
²² Sic (bis) Codd. 44, 74, alii. ²³ Sic in textu (bis) Codd. 15, 82, et Syro-hex. (ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ). Origen. c. Celsum (Opp. T. I, p. 353): ἐπὶ λόγου διότι (bis). ²⁴ Sic sine aster. Codd. 15, 58, 82, Origen. ibid. Masius e Syro-hex. exscripsit: ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ ὅς ἑκατὸν σίκλους, notans: "Tamen voces illae quae nunc in Graeco non habentur, scilicet αὐτὴν et ὁ ἄνθρωπος, notantur obelisco." ²⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum ποιήσεται), VII, X, XI (cum ποιήσητε), 15, 16, alii; necnon (cum καὶ τῇ ν. pro τῇ ν. δὲ) Codd. II (in marg., teste Holmesio), 18 (om. οὐ), 19 (cum καὶ τὴν νεάνιδα), 82, 108 (ut 19), Origen. ibid., Arm. 1, Syro-hex. ²⁶ Sic in textu Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85, 130). ²⁷ Anon. in Cat. Niceph. p. 1556 (ad ἐβόησεν ἢ νεάνις (v. 27)): καὶ ἀντὶ τοῦ παρθένος νεάνις φησι, καθὼς καὶ Ἄκ. ἐκδέδωκε δῆλον γὰρ ὡς ἠνίκα ἐβόα, οὐκ ἦν φθαρεῖσα. ²⁸ Cod. 108. Cf. ad Cap. xxi. 14. ²⁹ Cod. X. Cf. Hex. ad Job. xxxix. 13. Ezech. v. 3.

³⁰ Syro-hex. (cum "asterisco"), Arab. 1. ³¹ Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ³² Syro-hex., Arab. 1 (cum metobelo tantum). Deest in Cod. 58. ³³ Syro-hex. Deest in Arm. 1. ³⁴ Idem. Arab. 1 pingit: — ἐν υἱοῖς ✕ 'Ισρ. ³⁵ Idem, qui, teste Masio, vocem Graecam retinet. Num ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ ?

CAP. XXIII. ¹ Cod. X. Cod. 108 in marg. sine nom.: τραυματίας ἐπὶ τρίμμον. (Montef. e Cod. X edidit ἐπιτριμμού (sic). Scilicet in fine vocis ἐπιτριμμού est compendium scripturae, quod nobis quidem ὅς vel ατος potius quam φ̄ vel οὐ adumbrare videtur. Graeco-Ven. interpretatus est: τομίας, θλαδίας.) ² Cod. X affert: 'A. μαμζήρ. Bar Hebraeus autem (Mus. Brit. Addit. MSS. 21,580, fol. 56 a): ⲙⲁⲙⲗⲉⲣ . Cf. Hex. ad Zach. ix. 6. ³ Syro-hex. in textu: ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ ✕. ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ . Arab. 1 legit et pingit: ✕ Domini, et usque ad decimam generationem etc. Postremo Cod. 82 sine aster.: καὶ γενεὰ δεκάτη κ. τ. ε. ⁴ Cod. X. Syro-hex. affert: ⲉⲃⲁⲛⲓⲛⲟⲩ . Cod. 85 in marg. sine nom.: ἀπὸ βαθούρ (sic) Συρίας ποταμῶν. ⁵ Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 82, 128.

'A. οὐκ ἐκζητήσεις εἰρήνην αὐτῶν καὶ ἀγαθοσύνην αὐτῶν.⁶

8 (9). בְּנֵי אֲשֶׁר יוֹלְדוּ לָהֶם. Ο'. υἱοὶ ἐὰν γεννηθῶσιν αὐτοῖς. Σ. οἱ υἱοὶ οἱ γεννώμενοι (s. οἱ ἂν γεννηθῶσιν) αὐτοῖς.⁷

9 (10). כִּי־תֵצֵא מִחֲנֶה. Si egressus fuerit exercitus. Ο'. ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν (alia exempl. εἰς πόλεμον παρεμβαλεῖν; alia, παρεμβαλεῖν εἰς πόλεμον⁸).

10 (11). מִקְרָה לַיְלָה. Propter casum nocturnum. Ο'. ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ ('A. ἐκ συναντίσματος⁹) νυκτός.

13 (14). תִּתְצַחֲתָהּ. Ο'. τὴν ἀσχημοσύνην σου — ἐν αὐτῷ¹⁰. 'A. τὸ ἐξελεθόν σου.¹¹ Σ. Θ. τὸν ῥύπον σου.¹²

14 (15). וְלֹא תִתְּנוּ אֵיבֵיהֶם לְפָנֶיהֶם יְהוָה. Ο'. καὶ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου πρὸ προσώπου σου (alia exempl. εἰς τὰς χεῖράς σου¹³)· καὶ ἔσται. 'A. (καὶ) τοῦ δοῦναι ἐχθρούς σου εἰς πρόσωπόν σου καὶ ἔσται. Σ. καὶ δοῦναι τὸν ἐχθρόν σου [καὶ]

ἐμπροσθέν σου ἔσται οὖν. Θ. καὶ τοῦ δοῦναι ἐχθρούς σου κατὰ πρόσωπόν σου...¹⁴

15 (16). לֹא־תִסְגֹּר. Non trades. Ο'. οὐ παραδώσεις. 'A. Θ. οὐ συγκλείσεις.¹⁵

16 (17). בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַד שְׂעָרֶיהָ בְּשׂוֹב. Ο'. οὐ (alia exempl. ἐν παντὶ τόπῳ οὐ¹⁶) ἂν ἀρέσῃ αὐτῷ. Alia exempl. ἐν — παντὶ τόπῳ ✕ οὐ ἐὰν ἐκλέξῃται ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν (s. πυλῶν) σου ✕, οὐ ἐὰν ἀρέσῃ αὐτῷ.¹⁷ Οἱ λοιποὶ ἐν μιᾷ τῶν πυλῶν σου.¹⁸

17 (18). קָדְשָׁהּ. Ο'. πόρνη. 'A. ἐνδιηλλαγμένη.¹⁹ Ο'. οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων 'Ισραήλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος (alia exempl. add. πρὸς πᾶσαν εὐχὴν²⁰) ἀπὸ υἱῶν 'Ισραήλ.

22 (23). וְכִי תִחַדְלֵהּ לְנָדָר. Ο'. ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὐξασθαι. Σ. ἐὰν δὲ ἀπόσχῃ τοῦ εὐχεσθαι.²¹

23 (24). נִדְבָהּ. Ο'. δόμα. Οἱ λοιποὶ ἐκούσιον.²²

Cap. XXIII. 11. — τὸ σῶμα αὐτοῦ ✕.²³ 16. ἐν ὑμῖν — κατοικήσει ✕.²⁴ 18. — ἐστὶ ✕.²⁵ 19. ἐκδα-

⁶ "Syrum sequitur LXXII, Aquilas vero Hebraeum." — Masius. Cod. 108: 'A. οὐκ ἐκζητήσεις. ⁷ Syro-hex. ⁸ Prior lectio est in Codd. 16, 18, 30, aliis (inter quos 85), Arm. 1; posterior in Codd. III (manu 2da), 44, 54, aliis: neutra, ut videtur, in Syro-hex. Mox Syro-hex. pro καὶ φυλάξῃ sine copula imperativum ⁹ habet, invitis libris Graecis. ⁹ Cod. X, teste Holmesio. Montef. ex eodem exscripsit συναντήματος. Sed cf. Hex. ad Mich. ii. 8. ¹⁰ Sic Syro-hex., et sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 16, 18, alii. ¹¹ Cod. X. Cod. 108 in marg. sine nom.: τὸ ἐξελεθόν (sic) σου. "Aquilas, curiose volens reddere Hebraeam vocem, interpretatur, id quod exit ab te." — Masius. ¹² Cod. 108: Σ. Θ. τὴν ῥύπτον (sic) σου. "Sym. et Theod. ¹³ quae vox quid significet nondum reperi." — Masius. Etiam Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. 21,580, fol. 56 a): ¹⁴ Lectio Graeca non adeo certa est, tum quia ῥύπος Syro nostro constanter sonat ¹⁵, tum quia vox ista de excremento posita nescio quid kainōs ῥηθὲν habere videtur. Cf. tamen Hex. ad Prov. xxx. 12. ¹⁶ Sic Ald. (cum duplici versione, εἰς τ. χ. σου πρὸ πρ. σου), Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii (inter quos 85, cum πρὸ πρ. σου in marg.), invito Syro-hex. ¹⁷ Cod. 85, teste Holmesii amanuensi.

Pro καὶ ἐμπροσθέν σου Montef. ex eodem minus probabiliter exscripsit εἰς πρόσωπόν σου. ¹⁸ Syro-hex. ¹⁹ Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 30. Thren. ii. 7. ²⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii. ²¹ Sic sine notis Codd. 16 (cum οὐ ἐκλέξεται et πυλῶν), 44, 52 (ut 16), 57 (idem), 73 (idem), 74, 76, 85 (ut 16), 106 (cum ἂν pro ἐὰν), 134. Syro-hex. legit et pingit: ²² Arab. 1 autem: in omni loco ubi forte ✕ eligat ✕ in una ✕ tribuum tuarum ubi etc. (sine metobelo). ²³ Procop. in Cat. Niceph. p. 1564. ²⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Gen. xxxviii. 21. Hos. iv. 14. ²⁵ Sic Ald., Codd. III, X, 16, 18, 19, alii, invito Syro-hex. Versionem duplicem, ut videtur, prioris periodi, οὐκ ἔσται τελεσφόρος κ. τ. ε., obelo transfodit Grabius, repugnantibus Arab. 1 et Syro-hex., qui posterior pro τελεσφόρος et τελισκόμενος ²⁶ et ²⁷ posuit. ²⁸ Syro-hex. ²⁹ Cod. 85, teste Montef., pro quo Holmesii amanuensis exscripsit ἀκούσιον. Syro-hex. ³⁰ Syro-hex., Arab. 1. Deest in Cod. 58. ³¹ Idem. Vox κατοικήσει deest in Comp. ³² Syro-hex. Deest in Codd. 54, 75.

νείσης — τῷ ἀδελφῷ σου 4.²⁶ 20. εἰς ἣν (⊗) σὺ (4)
εἰσπορεύη.²⁷ 21. ἐκζητήσει (⊗) αὐτήν (4).²⁸

CAP. XXIV.

1 (Hebr. xxiii. 26). דְּעַרְפָּסִים מִלֵּילֹת בְּיָדְךָ. *De-
cerpas spicas manu tua.* Ο'. καὶ συλλέξῃς ἐν
ταῖς χερσί σου στάχυς. Σ. καὶ περικλάσεις (s.
συντρίψεις) τὰ θρύμματα (s. διαθρύμματα) τῇ χειρὶ σου.¹

2 (25). וְאֶל-כְּלֵיךָ. Ο'. εἰς δὲ ἄγγος ('Α. σκεύη
(σου)²).

3 (xxiv. 1). סֵפֶר כְּרִיתָת. *Libellum divortii.* Ο'.
βιβλίον ἀποστασίου. 'Α. βιβλίον κοπῆς (s.
ἀποκοπῆς). Σ. βιβλίον διακοπῆς. Θ. βιβλίον
ἐξολοθρεύσεως.³

4 (2). וַיִּצְיָאָהּ מִבֵּיתוֹ. Ο'. Vacat. ⊗ καὶ ἐξέλθῃ
ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ 4.⁴

6 (4). לְהִיּוֹת לוֹ. Ο'. ⊗ τοῦ εἶναι 4 ἑαυτῷ.⁵

7 (5). אִשָּׁה תְּרַשָּׁה. Ο'. γυναῖκα προσφάτως ('Α.
καινήν⁶).

וְשָׂמַח אֶת-אִשְׁתּוֹ. *Et laetitia afficiet uxorem
suam.* Ο'. εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. 'Α.
Σ. (καὶ) εὐφρανθήσεται σὺν γυναικὶ αὐτοῦ.⁷

9 (7). וַיִּבְעֲרָתָּהּ הָרַע מִקִּרְבָּהּ. Ο'. καὶ ἐξαρείς (alia

exempl. ἐξαρείτε⁸) τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.
'Α. καὶ ἐπιλέξεις τὸν πονηρὸν ἐξ ἐγκαίου σου.⁹ Σ.
Θ. (καὶ) ἐπιλέξεις...¹⁰

12 (10). כִּי-תִשָּׂה בְּרַעְיָךְ מִשְׁתָּהּ מִמְּנוֹ. *Si mutuo
dederis amico tuo mutuo datum quodcumque.*
Ο'. εἰς ὄφειλημα ἢ ἐν τῷ πλησίον σου, ὄφει-
λημα ὀτιοῦν. Σ. εἰς ἀπαιτήσης τὸν πλησίον σου
ἀπαιτήσιν ἡντιναοῦν.¹¹

13 (11). תִּשְׁבֹּתָהּ. *Pignus.* Ο'. τὸ ἐνέχυρον.
'Α. τὴν χρεοδοσίαν.¹²

14 (12). בְּעֵבֶר. Ο'. ἐν τῷ ἐνεχύρῳ (alia exempl.
ιματίῳ¹³) αὐτοῦ.

15 (13). תִּשְׁבֹּתָהּ. Ο'. τὸ ἐνέχυρον (alia exempl.
ιμάτιον¹⁴) αὐτοῦ.

צְדָקָה. Ο'. ἐλεημοσύνη. 'Α. δίκαιον.¹⁵

16 (14). לֹא-תִשְׁתַּחֲזַק שְׂכִיר. *Non defraudabis mer-
cenarium.* Ο'. οὐκ ἀπαδικήσεις (alia exempl.
ἀδικήσεις; alia, ἀποστερήσεις¹⁶) μισθόν. 'Α.
Σ. Θ. οὐ συκοφαντήσεις (μισθωτόν).¹⁷

בְּאֶרְצָהּ בְּשָׂעֶרֶיהָ. Ο'. ⊗ ἐν τῇ γῆ σου 4 τῶν
ἐν ταῖς πόλεσί σου.¹⁸

17 (15). בְּיוֹמוֹ. Ο'. αὐθημερόν. 'Α. ἐν ἡμέρᾳ
αὐτοῦ.¹⁹

²⁶ Syro-hex. Sic sine obelo Codd. X, 44, 54, 74, alii, Arab. I. ²⁷ Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ²⁸ Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii.

CAP. XXIV. ¹ Syro-hex. אֶת-כְּלֵיךָ. Ad θρύμματα cf. Hex. ad Psal. lvii. 8. lxxxix. 6. cxvii. 10. ² Cod. X. ³ Cod. 85 (cum κοπῆς). Cod. X affert: 'Α. ἀποκοπῆς. Syro-hex. אֶת-כְּלֵיךָ.

⁴ Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), Arab. I, et sine aster. Codd. 74, 76, 82, 134. ⁵ Sic Arab. I, et sine aster. Codd. 74, 76, 82, 106, 134, Origen. Opp. T. III, p. 644.

⁶ Cod. X. ⁷ Syro-hex. אֶת-כְּלֵיךָ. ⁸ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, qui in marg. notat: ὀ. ἐξαρείς), Arm. I.

⁹ Syro-hex. אֶת-כְּלֵיךָ. (Masius caractere Hebraeo scripsit מַנְיָא דִּילְךָ, per errorem, ut videtur, pro מַנְיָא דִּילְךָ.) Cf. Hex. ad Num. xxiv. 22. Deut. xxvi. 13, 14. ¹⁰ Cod. 85 in textu: ἐξαρείτε; in marg. autem: ὀ. ἐξαρείς. Σ. Θ. ἐπιλέξεις. Mox v. 10 ad ἀφῆ Cod. VII in marg. manu 2da: χροα (sic). ¹¹ Syro-

hex. אֶת-כְּלֵיךָ. Cf. Hex. ad Jesai. xxiv. 2. ¹² Cod. X. ¹³ Sic Codd. VII, X (in marg.), XI, 16, 18, alii (inter quos 85, cum ἐνεχύρῳ in marg.). ¹⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI (cum duplici lectione τὸ ἱμ. αὐτοῦ τὸ ἐνέχ.), 15, 16, 18, alii, et Syro-hex. (sine αὐτοῦ). Mox pro ἱματίῳ Cod. 85 (in textu, teste Holmesio) habet χρεοδοσία (sic), unde Montef. notam hexaplarem fecit: אֶת-כְּלֵיךָ. Ο'. ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ. *Ἄλλος ἐν χρεοδοσία (sic) αὐτοῦ. ¹⁵ Cod. X.

¹⁶ Prior lectio est in Codd. 44, 74, aliis; posterior in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI (cum -σης), 15, 16, 18, alii, Arm. I, Syro-hex. (אֶת-כְּלֵיךָ). Ex harum lectionum confusione orta esse videtur vox non Graeca ἀπαδικήσεις, quae non nisi in pari codicum II, 75 legitur. ¹⁷ Syro-hex. אֶת-כְּלֵיךָ. Cod. X affert: 'Α. συκοφαντήσεις. ¹⁸ Sic Arab. I, et sine aster. Cod. 82. "Syrum legit [sine aster., ut videtur]: τῶν ἐν τῇ γῆ σου ἐν ταῖς πόλεσί σου."—Masius. ¹⁹ Cod. X.

21 (19). **כִּי תִקְצֹר קְצִירָהּ**. O'. εὐάν δὲ ἀμήσης ἀμητόν ('A. θερίσης θερισμόν²⁰).

וְשָׂחַ עָמַר עֲמָרָהּ. O'. καὶ ἐπιλάθη δράγμα ('A. οὐλον²¹) ἐν τῷ ἀγρῷ σου. *Ἄλλος καὶ ἀφήσεις ἐκεῖ δράγμα.²²

בְּכָל מַעֲשֵׂה. O'. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις. ('A.) ἐν παντὶ ποιήματι.²³

22 (20). **כִּי תִחַבֵּשׁ זֵיתָהּ**. O'. εὐάν δὲ ἐλαιολογῆς. 'A. (εὐάν) ραβδίσης (ἐλαίαν σου).²⁴

וְזֵיתָהּ לֹא תִפְאַר. O'. οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμῆσασθαι. *Ἄλλος ἐλαίαν σου, οὐ στεφανώσεις. *Ἄλλος τὴν ἐλαίαν σου, οὐ τρυγήσεις.²⁵

O'. καὶ μνησθήση—τὸ ῥῆμα τοῦτο.²⁶

23 (21). **לֹא תַעֲלִיל**. Non racemabis. O'. οὐκ ἐπανατρυγήσης (potior scriptura—σεις) αὐτόν. 'A. οὐκ ἐπιφυλλίσεις.²⁷

Cap. XXIV. 6. — τοῦ θεοῦ σου ²⁸ 9. ἀποδῶται ²⁹ αὐτόν ³⁰ 12. ἐνέχυρον ³¹ αὐτοῦ ³² 17. ἐλπίδα ³³ αὐτοῦ ³⁴ 19. — καὶ χήρας ³⁵ 20. ἐν — γῆ ³⁶ Αἰγύπτω. 21. — τῷ πτωχῷ καὶ ³⁷ τῷ προσηλύτῳ.³⁴

CAP. XXV.

1. **וְשָׂחַ עָמַר**. O'. καὶ κρίνωσιν ³⁸ αὐτούς ³⁹.

2. **וְיָפִילוּ**. Et prosternet eum. O'. (καὶ) καθιεύς αὐτόν. 'A. (καὶ) πτωματίσει (αὐτόν).²

בְּדֵי רִשְׁוֹ. O'. κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ. 'A. πρὸς ἄρκετόν...³

3. **עַל-לֵאָה מִבְּרַבָּהּ**. O'. ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους. Alia exempl. ὑπὲρ ταύτας πληγὰς πλείους. Alia: ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πληγὰς πλείους.⁴

5. **וְיִבְרַח אֶת-לֵוִי**. O'. σπέρμα δὲ μὴ ἦ αὐτῷ (alia exempl. μὴ ἀφῆ αὐτῷ⁵).

לְאִישׁ זָר. O'. ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι. *Ἄλλος (ἀνδρὶ) ἄλλοτρίῳ.⁶

וְיִבְרַח. Levir ejus. O'. ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. 'A. ὁ ἐπιγαμβρευτῆς (αὐτῆς).⁷

וְיִבְרַח. Et leviratum praestabit ei. O'. καὶ συνοικήσει αὐτῇ. 'A. (καὶ) ἐπιγαμβρεύσει (αὐτήν).⁸

6. **וְהָיָה בְּיָמָיו**. O'. τὸ παιδίον δ' εὐάν τέκη (alia exempl. τεχθῆ⁹). 'A. τὸ πρωτότοκον δ' τέξεται.¹⁰

וְהָיָה. O'. ¹¹ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ¹² τοῦ τετελευτηκότος.¹¹

7. **וְיִבְרַח**. O'. ἡ γυνὴ ¹³ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ¹⁴.

²⁰ Cod. X. ²¹ Idem. ²² Cod. 106 in marg. sine nom.: καὶ ἀψησης ἐκη δραγμα. Symmachi esse videtur. ²³ Idem: ἐν παντη πηυματη (sic). Cf. Hex. ad Psal. xxvii. 4. xxxii. 4. Jesai. lvii. 12. Ezech. vi. 6. xxvii. 16. ²⁴ Cod. X. ²⁵ "Basiliensis [silente Holmesii amanuensi]; nec monet cujus sint hae versiones, quae sane ad alios interpretes pertinent."—Montef. Prior interpres Aquila esse videtur, cui nomen **וְשָׂחַ** sonat στέφανος Jesai. lxi. 3, 10. ²⁶ Haec desiderantur in Comp., Codd. 19, 53, 108, 118. Syro-hex. in marg. tantum habet. ²⁷ Nobil., Cat. Niceph. p. 1574, et sine nom. Cod. 85. Cf. Hex. ad Lev. xix. 10. ²⁸ Arab. 1. ²⁹ Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. (pro αὐτόν ἀποδ.) Codd. 44, 74, alii. ³⁰ Idem (cum "obelisco"). Pronomen abest a Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16 (manu 1ma), 18 (idem), 19, aliis, Arm. 1. ³¹ Idem (cum "veru"). Sic sine aster. Codd. 15, 58, 82. ³² Syro-hex., Arab. 1. ³³ Syro-hex. Vocula deest in Cod. 18 (manu 1ma). ³⁴ Idem. Sic sine obelo Comp.,

Ald., Codd. III, VII, X, XI (sine kai), 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum * τῷ πτωχῷ), Arm. 1. In eadem locutione vv. 22, 23 Syro-hex. in marg. affert: τῷ πτωχῷ. CAP. XXV. ¹ Sic Syro-hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arab. 1. ² Cod. X (cum πτωματίσεις). Cf. Hex. ad Psal. cxxxix. 11. ³ Idem. ⁴ Prior lectio est in Codd. III, VII, X, 71, 108, 118, Syro-hex.; posterior in Comp., Codd. 53, 56, 129. ⁵ Sic Codd. 58, 82. "Syrum legit: σπέρμα δὲ οὐ λείψεται [immo μὴ ἀφῆ] αὐτῷ."—Masius. ⁶ Cod. 85 in marg. ⁷ Syro-hex. **וְיִבְרַח**. Cf. ad v. 7. ⁸ Cod. X. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Arm. 1, Syro-hex. ¹⁰ "Hebraicam veritatem Aquilas ad verbum, ut solet, expressit."—Masius. In Codd. 44, 74, aliis, duplex versio est, τὸ παιδίον τὸ πρωτότοκον. Cod. VII in marg. manu 2da: τὸ πρῶτον. Deinde Cod. 85 in marg.: τέξεται. ¹¹ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 74, 76, alii, et Syro-hex. ¹² Sic Arab. 1, Syro-

7. יָבִי. Ο'. ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου. 'A. (ὁ) ἐπιγαμβρευτῆς μου.¹³

שְׁמוֹתָיו. Ο'. τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Alia exempl. τῶ ἀδελφῶ αὐτοῦ ὄνομα.¹⁴

יָבִי. *Leviratum praestare mihi.* Ο'. ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου. 'A. ἐπιγαμβρεῦσαί με.¹⁵

10. לְעַלְתֵּי הַצֵּלָה. *Exuti calceo.* Ο'. τοῦ ὑπολυθέντος ('A. ἐξαιρεθέντος¹⁶) τὸ ὑπόδημα.

11. אֲנָשִׁים. Ο'. ἄνθρωποι. 'A. ἄλλοι ἄνδρες.¹⁷

בְּמַבְשָׁיו. *Pudenda ejus.* Ο'. τῶν διδύμων ('A. ἄλλοι τῆς ἀσχημοσύνης¹⁸) αὐτοῦ. 'A. ἐν αἰσχύναις (αὐτοῦ).¹⁹

13. אֶבֶן. Ο'. στάθμιον. 'A. λίθος.²⁰

14. מִטָּה וְאִפְסָה. Ο'. μέτρον καὶ μέτρον. 'A. ἡφά καὶ ἡφά.²¹

15. שֶׁלֹּא. Ο'. ἀληθινόν. 'A. ἀπηρτισμένον.²²

לְמַעַן יֵאָרִיכוּ יָמֶיךָ. Ο'. ἵνα πολυήμερος γένη (alia exempl. add. καὶ εὖ σοι ἔσται²³).

17. בְּצִאתְכֶם. Ο'. ἐκπορευομένου σου. 'A. ἄλλοι ἐκπορευομένων ὑμῶν.²⁴

18. וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל-הַנְּחֻשְׁלִים. *Et abscidit extremum agmen in te omnes debilitatos.* Ο'. καὶ ἔκοψέ σου τὴν οὐραγίαν ✕ πάντα ἄ τους κοπιῶντας.²⁵ 'A. . . τους ἀπορρέοντας.²⁶

18. הִיָּצַ. *Languescens.* Ο'. ἐπείνας. Σ. παρειμένος ἐγένου.²⁷

Cap. XXV. 9. — τὸ ἐν ἄ.²⁸ 11. ἐνὸς — αὐτῶν ἄ.²⁹ 12. — ἐπ' αὐτῇ ἄ.³⁰ 15. — ἐν κλήρῳ ἄ.³¹

CAP. XXVI.

1. הַיְרִשְׁתָּהּ וַיְרִשְׁתָּהּ. Ο'. κληρονομήσαι, καὶ κατακληρονομήσεις αὐτήν. Alia exempl. ἐν κλήρῳ κατακληρονομήσαι αὐτήν.¹

2. כָּל-פְּרִי הָאָדָמָה. Ο'. ✕ πάντων ἄ τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου.²

וְשָׂרָהּ תְּבִיא מֵאֲרָצְךָ. Ο'. Vacat. Alia exempl. ὅσα ἂν ἐνέγκῃς ἀπὸ τῆς γῆς σου.³ 'A. ὅσα οἴσεις ἀπὸ γῆς σου. Σ. οὐ εἰς ἐνέγκῃς ἀπὸ τῆς γῆς σου. Θ. (τῆς γῆς σου) ὅσα ἂν ἐνέγκῃς . . .⁴

בַּפָּנֵי. *In corbem.* Ο'. εἰς κάρταλλον ('A. ἀγγεῖον⁵).

5. אֲרָמִי אֶבֶד. *Aramaeus oberrans (s. periens).* Ο'. Συρίαν ἀπέβαλεν (alia exempl. ἀπέλιπεν⁶).

וְעַצֹּם. Ο'. καὶ πλῆθος. 'A. ἄλλοι καὶ ἰσχυρόν.⁷

6. עֲבָדָה קָשָׁה. *Servitium durum.* Ο'. ἔργα σκληρά. 'A. Σ. Θ. δουλείαν σκληράν.⁸

7. תַּתְּעִיבוּ. Ο'. τὴν ταπείνωσιν ('A. πενίαν⁹) ἡμῶν.

hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 58, 74, 76, alii. Mox ad ἐπὶ τὴν πύλην Cod. VII in marg. manu 2da: ἐπὶ τὸ κριτήριον. ¹³ Cod. X. ¹⁴ Sic Cod. 82, Syro-hex.

¹⁵ Syro-hex. ✕ ¹⁶ Cod. X.

¹⁷ Cod. 85 in marg. Montef. ex eodem edidit: "ἄλλοι ἄνθρωποι δύο. "ἄλλοι ἄνδρες δύο, invito Holmesii amanuensi.

¹⁸ Sic in marg. Cod. 58; in textu autem Cod. 54. Ad διδύμων Masius notat: "Syrum add. ὠῶν [כָּס, testicularum]."

¹⁹ Cod. X, teste Holmesio. Montef. exscripsit: 'A. ἐν αἰσχύνῃ.

²⁰ Idem. Cod. 108 affert: 'A. λίθον. Θ. καὶ λίθοις (sic). Statim Syro-hex. in textu μέγα ἢ μικρόν habet, ut in Ed. Rom.

²¹ Idem. Cod. VII in marg. manu 2da: μόδιος.

²² Idem. ²³ Sic Codd. 44, 54, 74, alii, et Syro-hex. in marg. ²⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. 19, 30, 54, 74, alii. ²⁵ Sic Arab. 1, Syro-hex.

(cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii. ²⁶ Masius in *Syr. Pecul.* p. 12: "✕, dolere [potius, lique-

feri] Psal. lxxxviii. [10] Pesch. pro Heb. אֲרָמִי . . . Hinc ✕, labore, dolore, molestia affectus, Aq. Deut. xxv. 18."

²⁷ Syro-hex. ✕ ²⁸ Syro-hex., Arab. 1.

²⁹ Syro-hex. ³⁰ Syro-hex., Arab. 1. Deest in Cod. 58.

³¹ Idem.

CAP. XXVI. ¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI (sine αὐτήν), 15 (idem), 16 (idem), 19 (idem), alii, Syro-hex.

² Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Cod. 82. In fine σου deest in Syro-hex. ³ Sic Codd. 44, 58

(cum ὅσα εἰς ἐνέγκῃς ἀπὸ γῆς σου), 74, 82, 134, Syro-hex.

⁴ Cod. 85. Ad Aquilam Bahradius male edidit ἀπὸ τῆς γῆς σου. ⁵ Cod. X. Cod. VII in marg. manu 2da: κανίσκιον, κόφιμον. ⁶ Sic Comp., Codd. XI, 16, 19, alii (inter quos

85, cum ἀπέλειπεν in textu, et ἀπέβαλεν in marg.), Arm. 1, Syro-hex. (cum reliquit). ⁷ Sic in textu Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ⁸ "A. Σ. Θ. servitutem duram."—Masius.

⁹ Cod. X.

11. **וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע**. Ο'. (✕) σὺ (4) καὶ ὁ Λευίτης.¹⁰
 12. **וְשָׁבַע**. Ο'. καὶ εὐφρανθήσονται ('Αλλος' ἐμ-
 πλησθήσονται¹¹).
 13. **בְּעָרְתִּי**. *Sustuli*. Ο'. ἐξεκάθαρα. 'Αλλος'
 ἐπέλεξα.¹²
 14. **בְּאַנִּי**. *In dolore meo*. Ο'. ἐν ὀδύνη μου. 'Α.
 ἐν λύπη (μου). Σ. ἐν πένθει (μου).¹³
וְלֵב-בְּעָרְתִּי. Ο'. οὐκ ἐκάρπωσα ('Α. ἐπέλεξα¹⁴).
בְּשִׂמְנֵי. *In rem immundam*. Ο'. εἰς ἀκάθαρτον.
 'Α. ἐν μασμῶ.¹⁵
כָּל אֲשֶׁר. Ο'. ✕ πάντα 4 καθά.¹⁶
 17. **הִמְרִיתִּי**. *Dicere (spondere) fecisti*. *Aliter:*
Extulisti (Graeco-Ven. ἐπήρας). Ο'. εἴλου.
 'Α. ἀντηλλάξω.¹⁷
וּמִצְוֹתָיו. Ο'. τὰ δικαιώματα (✕) αὐ-
 τοῦ (4),¹⁸ ✕ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ 4.¹⁹

Cap. XXVI. 5. πολὺ 4 καὶ μέγα 4.²⁰ 8. — ἐν
 ἰσχυί μεγάλη 4.²¹ βραχίονι — αὐτοῦ 4.²² 10. — γῆν
 βέουσαν γάλα καὶ μέλι 4.²³ 12. γεννημάτων — τῆς
 γῆς 4 σου.²⁴ 15. — δοῦναι ἡμῖν 4.²⁵ 16. — πάντα 4.²⁶
 18. γενέσθαι — σε 4 αὐτῶ.²⁷

CAP. XXVII.

1. **עָתָה**. Ο'. Vacat. ✕ τῶ λαῶ 4.¹

1. **קִבְּלוּ-עַל-כָּל-תְּשׁוּבָתֵי**. Ο'. φυλάσσεσθε πάσας
 τὰς ἐντολὰς. 'Α. φύλασσε σὺν πᾶσαν τὴν
 ἐντολήν. Σ. φύλασσε πᾶσαν τὴν ἐντολήν. Θ.
 φυλάσσου τὴν πᾶσαν ἐντολήν.²
 2. **לָתֶן**. Ο'. δίδωσί σοι (alia exempl. add. ἐν
 κλήρῳ³).
 6. **שִׁבְרֵי-לִבָּן**. Ο'. λίθους ὀλοκλήρους ('Α.
 ἀπηρτισμένους⁴).
 7. **וְכָל-תְּשׁוּבָתֵי**. Ο'. καὶ φαγῆ. Alia exempl. καὶ
 φαγῆ ἐκεῖ.⁵
 9. **תִּשָּׁמַע**. *Attende*. Ο'. σιώπα. 'Α. πρόσχεσ.⁶
 14. **שִׁבְרֵי-לִבָּן**. Ο'. παντὶ (✕) ἀνδρί (4).⁷
 15. **יָמֵי**. Ο'. γένοιτο. 'Α. πεπιστωμένως. Σ. Θ.
 ἀμήν.⁸
 20. **בְּנֵי**. *Laciniam*. Ο'. συγκάλυμμα. Alia ex-
 empl. ἀσχημοσύνην.⁹
 23. **עִם-תְּנִיתָ**. Ο'. μετὰ νύμφης (alia exempl.
 πενθεράς¹⁰) αὐτοῦ.
 24. **בְּסֶפֶר**. Ο'. δόλω. 'Α. ἐν ἀποκρύφῳ.¹¹
 26. **אֲנִי-וְאַתָּה-יְהוָה-יְהוָה-אֱלֹהֵינוּ**. Ο'. ἐπι-
 κατάρατος πᾶς ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν
 πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου ποιῆσαι αὐ-
 τούς. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός· γένοιτο.¹² 'Α.

¹⁰ Sic sine aster. Codd. 58 (cum καὶ τῇ οἰκίᾳ σου), 82 (cum iisdem, et σοὶ pro σὺ), Arab. 1, Arm. 1 (ut 58).
¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, 19, alii, Arab. 1, Arm. 1.
¹² Sic in marg. sine nom. Codd. 58, 85 (non, ut Montef., ἐπέλεξα); necnon in textu Cod. 54. Cf. ad v. 14. ¹³ Cod. X. Cod. 85 in marg.: λύπη. πένθει. ¹⁴ Idem. Cf. ad Cap. xxiv. 9. ¹⁵ Idem. ¹⁶ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, 106, 134. ¹⁷ Cod. X (cum -ξου).
¹⁸ Sic sine aster. Codd. XI, 53, 54, alii, Arab. 1. ¹⁹ Sic sine aster. Codd. 54, 58, 74, alii. Eadem sub aster. post καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ infert Arab. 1, et sine aster. Codd. 16, 28, 32, alii. ²⁰ Arab. 1. Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 18, alii. ²¹ Syro-hex. Sic sine obelo (pro ἐν ἰ. αὐτοῦ τῆ μ.) Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1, Arm. 1. ²² Syro-hex. Sic sine obelo Ald., Codd. III, VII, 15, 18, alii. ²³ Arab. 1. Desunt in Comp., Codd. 19, 44, aliis. ²⁴ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16,

alii. ²⁵ Idem. Haec, δοῦναι—μέλι, desunt in Cod. 58. ²⁶ Idem. Deest in Cod. 75. ²⁷ Idem, qui pingit: — γενέσθαι σε αὐτῶ 4. Vocula deest in Codd. 15 (cum εἰαυτῶ), 54, 58, 71 (ut 15), 73.
 CAP. XXVII. ¹ Sic Arab. 1, et sine aster. Codd. 44, 58, 74, 82, 106, 134. ² Cod. 85 (cum σύμπασαν pro σὺν πᾶσαν), teste Holmesii amanuensi. Montef. ex eodem Symmacho tribuit φυλάσσετε. In textu πάσας reprobant Codd. 16, 28, 30, alii (inter quos 85). ³ Sic Ald., Codd. 15, 19, 83, 108. Parum probabiliter Cod. X in marg.: 'Α. ἐν κλήρῳ. ⁴ Cod. X. Cf. ad Cap. xxv. 15. ⁵ Sic Comp., Codd. III, VII, X, 15, 29, alii. Post ἐμ-πλησθήσῃ add. ἐκεῖ Ald., Codd. 16, 18, 19, alii, Arm. 1. ⁶ Cod. 108. ⁷ Sic sine aster. Codd. 58, 82. ⁸ Cod. 85 (cum πεπιστομ.). Cf. Hex. ad Psal. xl. 13. ⁹ Sic Codd. 32, 75. Glossam esse, e Lev. xviii. 8 petitam, recte vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 135. ¹⁰ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ¹¹ Cod. X. ¹² Procop. in Cat. Niceph. p. 1590:

ἐπικατάρατος ὃς οὐ στήσει τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιεῖν αὐτά. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· πεπιστωμένως. Σ. ἐπικατάρατος ὃς οὐ κυρώσει τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου τοῦ ποιεῖν αὐτούς. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· ἀμήν. Θ. ἐπικατάρατος ὃς οὐκ ἀναστήσει τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου ποιεῖν αὐτούς. καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός· ἀμήν.¹³

Cap. XXVII. 7. σωτηρίου ~ κυρίῳ τῷ θεῷ σου ◄.¹⁴ ~ καὶ ἐμπλησθήσῃ ◄.¹⁵ 24. πλησίον (✕) αὐτοῦ (◄).¹⁶

CAP. XXVIII.

1. וְהָיָה. Ο'. καὶ ἔσται. Alia exempl. καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν Ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.¹
4. פְּרִי. Ο'. τὰ ἔκγονα. 'A. καρπός.²
וּפְרִי בְהֵמָתְךָ. Ο'. Vacat. ✕ ('A.) καὶ καρπὸς κτηνῶν σου ◄.³
6. בְּרוּךְ (bis). Ο'. εὐλογημένος. 'Allos· εὐλογητός.⁴
8. וּבִרְכָהּ בְּאָרְץ. Ο'. ✕ καὶ εὐλογήσαι σε ◄ ἐπὶ τῆς γῆς.⁵

Tò, ἐν πᾶσι, κείμενον παρὰ τοῖς Ο' κυροῦται ἀπὸ τοῦ Σαμαρειτικοῦ ἀντιγράφου, ἐν ᾧ τὸ χὸλ, ὅπερ ἐστὶ πᾶσι ἢ πάντα, φερόμενον εὔρομεν. In textu Hebraeo-Samaritano hodie legitur אח כל דברי. ¹³ Hieron. in Comment. in Epist. ad Gal. (Opp. T. VII, p. 430): "Inveni itaque in Deuteronomio hoc ipsum apud LXX interpretes ita positum: *Maledictus omnis homo qui non permanserit in omnibus sermonibus legis hujus, ut faciat illos. Et dicet omnis populus, Fiat.* Apud Aquilam vero sic: *Maledictus qui non statuerit verba legis hujus, ut faciat ea. Et dicet omnis populus, Vere.* Symmachus: *Maledictus qui non firmaverit sermones legis istius, ut faciat eos. Et dicet omnis populus, Amen.* Porro Theodotio sic transtulit: *Maledictus qui non suscitaverit sermones legis hujus, facere eos. Et dicet omnis populus, Amen.*" Ad Sym. cf. Hex. ad Ezech. xiii. 6. ¹⁴ Arab. 1. Sic sine obelo Codd. III (cum θυσιαστήριον pro θυσίαν σωτηρίου), 16, 19, alii, Arm. 1. ¹⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ¹⁶ Sic sine aster. Codd. II, XI, 54, 58, alii, Arm. 1.

Cap. XXVIII. ¹ Sic Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, alii, Arab. 1 (om. ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν). ² Cod. X. ³ Cod. 82 in textu post τῆς κοιλίας: καὶ καρπὸς κτηνῶν σου. Hieron.: *et fructus jumentorum tuorum.* Aliter Adimant. ap. August.: *et generationes jumentorum tuorum,* unde Grabius char. min. edidit: ✕ καὶ ἔκγονα [potius τὰ γεννήματα]

9. וְעָשְׂתָּ. Ο'. ὄμοσε τοῖς πατράσι σου. 'Allos· ὄμοσέ σοι.⁶
כִּי תִשְׁמַר תְּחִלָּתָהּ. Ο'. ἐὰν ἀκούσης τῆς φωνῆς. 'Allos· (ἐὰν φυλάξης) τὰς ἐντολάς.⁷
15. וְקָרָתָהּ. Ο'. Vacat. ✕ ('A.) καὶ τὰ ἠκριβασμένα αὐτοῦ ◄.⁸
עָלֶיךָ. Ο'. ἐπὶ σέ. Alia exempl. πρὸς σέ.⁹
וְגִיגִי. Ο'. καὶ καταλήψονται (alia exempl. εὐρήσουσι) σε.¹⁰
20. מַלְבְּנִים וְהִמְחִיזוּ. Maledictionem, perturbationem. Ο'. τὴν ἔνδειαν καὶ τὴν ἐκλιμίαν ('Allos· ἐκθλιψιν¹¹). 'A. σπάνιν καὶ φαγέδαιναν.¹² Σ. τὴν ἀχορτασίαν.¹³
וְהִמְחִיזוּ. Et increpationem. Ο'. καὶ τὴν ἀνάλωσιν ('A. ἐπιτίμησιν¹⁴).
21. וְהָיָה. Ο'. τὸν θάνατον ('A. λοιμόν¹⁵).
22. וְהָיָה. Et febre ardente. Ο'. καὶ ἐρεθισμῷ ('A. περιφλευσμῷ. Σ. Θ. περιφλογισμῷ¹⁶).
- וְהָיָה. Et flavedine. Ο'. καὶ τῇ ὄχρᾳ (s. ὄχρῳ¹⁷). 'A. ἰκτέρφ.¹⁸

των κτηνων σου, asterisco ex Arab. 1 assumpto. ⁴ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Codd. III, X (in posteriore loco, cum εὐλογημένος in marg.), 55. ⁵ Sic Arab. 1, et sine aster. Comp. (cum εὐλογήσει), Codd. 44, 58, 74, alii. ⁶ Sic in textu Cod. 58. Post ὄμοσε Arab. 1 add. σοι. ⁷ Sic in textu (cum ἀκούσης) Codd. 44, 74, 76, 106, 134. ⁸ Sic Cod. IV (cum ἠκριβ.), Arab. 1, et sine aster. Codd. 15 (om. αὐτοῦ), 82. ⁹ Sic Codd. 16, 30, alii (inter quos 85, cum ἐπὶ σέ in marg.). ¹⁰ Sic Codd. IV, 19, 44, alii. Cf. v. 2. ¹¹ Cod. X in marg. ¹² Codd. X, 85 (cum σπάνην καὶ φαγέδαινα). Etiam Cod. 58 in marg. sine nom.: σπάνην καὶ φαγέδαινα (sic). Ad σπάνην cf. Hex. ad Lev. xiii. 51. Ad φαγέδαιναν cf. ad Cap. vii. 23. ¹³ Codd. X, 54, 85. Procop. in Cat. Niceph. p. 1595: ἀντὶ δὲ τοῦ, ἐκλιμίαν, ὁ Σύμ. ἀχορτασίαν ἐξέδωκε. ¹⁴ Cod. X. Cod. 58 in marg. sine nom. ad ἐκλιμίαν, ἐπιτίμιαν; ad ἀνάλωσιν autem ἀχορτασίαν appingit. ¹⁵ Codd. X, 85 (in marg. sine nom.). Sic in textu Cod. 54. ¹⁶ Cod. 85, et sine nominibus Cod. 58. (Aquilae lectio confirmat locutionem Herodoti (V, 77) a VV. DD. temere sollicitatam: αἴπερ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν περιεοῦσαι, κρεμάμεναι ἐκ τειχέων περιπεφλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου.) Paulo ante ad ἀπορία Cod. VII in marg. manu 2da: ἀρρωδία. ¹⁷ Sic Ald., Codd. 18, 44, 74, alii. ¹⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Amos iv. 9.

25. נִגְף. *Caesum.* Ο'. ἐπὶ κοπήν. 'Α. θραυόμενον. Σ. Θ. τροπούμενον.¹⁹ *Ἄλλος προσκόπτοντα.²⁰
26. מַחֲרִיד. Ο'. ὁ ἐκφοβῶν. *Alia exempl. ὁ ἀποσοβῶν.*²¹
27. וּבַעֲפָלִים. *Et tumoribus ani.* Ο'. εἰς τὴν ἔδραν. *Alia exempl. εἰς τὰς ἔδρας; alia, ἐν ταῖς ἔδραις.*²² Σ. εἰς τὰς ἔδρας, εἰς τὰ κρυπτά.²³
- וּבַחֲרָס. *Et scabie.* Ο'. καὶ κνήφη (Σ. ἐλεφαντιάσει²⁴).
28. וּבְעֵוְרוֹן. *Et caecitate.* Ο'. καὶ ἀορασία. 'Α. (καὶ) ἐν πηρώσει.²⁵
- וּבַתְּמָהוֹן. *Et stupore.* Ο'. καὶ ἐκστάσει ('Ἄλλος θάμβω²⁶).
30. תִּאֲרָשׁ. *Desponsabis.* Ο'. λήψη. 'Α. Σ. Θ. μνηστεύση.²⁷
- וּשְׂגַלְנָה. *Comprimet eam.* Ο'. ἔξει αὐτήν. 'Α. συγκοιτασθήσεται (αὐτῇ).²⁸
- וּתְהַלְלֵנָה. *Profanabis eam.* Ο'. τρυγήσεις ('Α. λαϊκώσεις²⁹) αὐτήν.
32. וְכִלּוֹת. *Et contabescentes.* Ο'. σφακελίζοντες. 'Α. (καὶ) τελούμενοι. Σ. Θ. (καὶ) ἐκλείποντες.³⁰

32. וְלִיְהוָה כָּל-הַיּוֹם. Ο'. εἰς αὐτὰ ✕ ὄλην τὴν ἡμέραν ἄ.³¹
33. פְּרִי. Ο'. τὰ ἐκφόρια. 'Α. καρπόν.³²
וְהָיְתָ רַק. Ο'. καὶ ἔση ✕ τότε ἄ.³³
34. מִשָּׂעָה. *Vesanus.* Ο'. παράπληκτος. Σ. παράφορος.³⁴
35. לְהַרְפֵּא. *Sanari.* Ο'. ἰαθῆναί σε. 'Α. ὑγιάναι.³⁵
36. וְהָתַת-מַלְכָּךָ. Ο'. καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου. 'Α. Σ. Θ. καὶ τὸν βασιλέα σου.³⁶
37. לְשֹׁפָה. *In stuporem.* Ο'. ἐν αἰνίγματι. 'Α. εἰς ἀφανισμόν.³⁷ Σ. εἰς ἀπορίαν.³⁸
- וְלִשְׂנֵינָה. *Et in dicitium.* Ο'. καὶ διηγῆματι. 'Α. (καὶ εἰς) δευτέρωσιν.³⁹
38. תִּאֲרָשׁ. Ο'. εἰσοίσεις. *Ἄλλος συνάξεις.⁴⁰
39. וְלֹא תִאֲגַר. *Nec colliges.* Ο'. οὐδὲ εὐφρανθήσῃ — ἐξ αὐτοῦ ἄ. Σ. οὐδὲ συνάξεις.⁴¹
42. כָּל-עֵצֶיךָ. Ο'. πάντα τὰ ξύλινά (Σ. δένδρα⁴²) σου.
45. וְקִקְחֵה. Ο'. καὶ τὰ δικαιοῦματα (αὐτοῦ). 'Α. καὶ τὰ ἀκριβάσματα αὐτοῦ.⁴³
47. וּבְטוֹב לֵבָב. Ο'. καὶ ἀγαθῇ διανοίᾳ. *Ἄλλος καὶ ἀγαθοσύνη καρδίας.⁴⁴

¹⁹ Codd. X, 85 (cum Σ. pro Σ. Θ.). Cod. 58 in textu: θραυόμενον. Ad Aq. cf. Hex. ad Exod. ix. 14. i Reg. iv. 3; ad Sym. cf. Hex. ad 2 Reg. ii. 17. ²⁰ Procop. in Cat. Niceph. p. 1596: ἐπικοπήν (sic) . . . τουτέστι, θραυόμενον καὶ προσκόπτοντα [ὡς ἐξέδωκαν οἱ λοιποί]. ²¹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii. ²² Prior lectio est in Ald., Codd. 18, 30, 83, 128; posterior in Comp., Codd. III, IV, VII, X, XI, 15, 16, 28, aliis. ²³ Cod. 85. In i Reg. v. 6, 9, 12 Hexapla utramque lectionem Symmacho tribuunt. ²⁴ Cod. X, et sine nom. Codd. 58 (cum -ση), 85. Sic in textu Cod. 54. ²⁵ Cod. X affert: 'Α. ἐν πωρώσει (sic). Σύ., tacita Symmachi versione. Cod. 85 in marg. sine nom.: ἐν πειρώσει (sic). ²⁶ Sic Cod. 85 in textu. ²⁷ "Noster Latinus sequitur LXXII [uxorem accipias]; Aq. vero, Sym. et Theod. consentiunt cum Hebraeo."—*Masius*. Cf. Hex. ad 2 Reg. iii. 14. ²⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. xlv. 10. ²⁹ Cod. X (cum vitiosa scriptura λαικμήσεις). Cf. ad Cap. xx. 6. ³⁰ Cod. X. Cod. 58 in marg. sine nom.: ἐκλείποντες. Montef. e Cod. 85 edidit: *Ἄλλος ἐκλείποντες ἔσσονται, silente

Holmesii amanuensi. Ad σφακελίζοντες Cod. VII in marg. manu 2da: πηδῶντες. ³¹ Sic Cod. IV, Arab. i, Syro-hex. (cum "obelo"), et sine aster. Codd. 74, 76, 82 (cum δ. τ. ἡμέραν εἰς αὐτὰ), 106, 134. ³² Cod. X. ³³ Sic Cod. IV, Arab. i (cum ✕ *apud hanc*), et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii, et Syro-hex. ³⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. ³⁵ Cod. X affert: 'Α. ὑγίασαι. Correximus e Codd. 19, 108, 118, qui pro ἰαθῆναι in textu habent ὑγιάναι. ³⁶ Syro-hex., teste Masio. ³⁷ Cod. X. ³⁸ Syro-hex. ✕ *ⲉⲃⲉⲛⲁⲓⲛⲟⲩ*. Masius vertit in *plausum* sive *explosionem*. Sed vide nos in *Otio Norvic.* p. 59. ³⁹ Cod. X affert: 'Α. δευτερώσει, casu ad διηγῆματι accommodato. Cf. Hex. ad Jerem. xxiv. 9. ⁴⁰ Sic in textu Codd. 44, 54, 74, alii. Cf. ad Cap. xi. 14. ⁴¹ "In Hebraeo est, et non colliges, sicut et Sym. vertit."—*Masius*. Cf. Hex. ad Prov. vi. 8. x. 5. In textu obelus est in Cod. IV, Arab. i. ⁴² "Sym. vertit, *arbores tuas*."—*Masius*. ⁴³ Syro-hex. ✕ *ⲉⲃⲉⲛⲁⲓⲛⲟⲩ*. ⁴⁴ Sic in textu Codd. 19 ("forte"), 108, 118 (cum -σύνης).

48. וְעַבְדֵּי תַת־אֲבִיבֶיךָ. Ο'. καὶ λατρεύσεις (alia exempl. add. ἐκεῖ⁴⁵) τοῖς ἐχθροῖς σου. 'A. Σ. καὶ δουλεύσεις τῷ ἐχθρῷ σου. Θ. καὶ λατρεύσεις τῷ ἐχθρῷ σου.⁴⁶
 על. Ο'. κλοιόν. 'A. ζυγόν.⁴⁷
49. לְשׁוֹנוֹ. Ο'. τῆς φωνῆς ('A. γλώσσης⁴⁸) αὐτοῦ.
50. וְנָעַר לֹא יָחֵן. Ο'. καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει. 'A. (καὶ) παιδὶ οὐ δωρήσεται.⁴⁹
51. עַד הַשְּׂמֹמָה. Ο'. Vacat. ✕ ἕως ἐκτρίψῃ σε.⁵⁰
52. וְהִצַּר לְךָ. Et obsidebit te. Ο'. καὶ ἐκτρίψῃ σε. 'A. Σ. συγκλείσαι (s. πολιορκῆσαι) σε.⁵¹
 בְּכָל-אֲרָצָה. Ο'. Vacat. ✕ ἐν πάσῃ γῆ σου.⁵²
53. בְּמִצּוֹר וּבְמִצּוֹק. Ο'. ἐν τῇ στενοχωρίᾳ ('A. περιοχῇ⁵³) σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει σου.
 וְצִיק. Coarctabit. Ο'. θλίψει. 'A. ἐπιχύση.⁵⁴
54. הָאִישׁ הָרַךְ. Ο'. ✕ ὁ ἀνήρ ὁ ἀπαλός.⁵⁵
 וְהָעֲנָב. Et delicatulus. Ο'. καὶ ὁ τρυφερός ('A. τρυφητής. Σ. ὁ σπαταλός⁵⁶).
- 54, 56. תָּרַע. Malignus erit. Ο'. βασκανεῖ. 'A. πονηρεύσεται.⁵⁷
56. אֲשֶׁר לֹא-נִסְתָּהוּ כִּי-רָגְלָהּ הֵצִיג עַל-הָאָרֶץ. Quae non tentabat plantam pedis ejus ponere super terram prae deliciis et

mollitie. Ο'. ἥς οὐχὶ πείραν ἔλαβεν ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὴν τρυφερότητα καὶ διὰ τὴν ἀπαλότητα. 'A. (ἥς) οὐκ ἐπείρασεν ταρσὸς ποδὸς αὐτῆς ὑφίστασθαι ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τῆς τρυφῆς καὶ ἀπαλότητος.⁵⁸

57. וּבְשִׁלְיֹתָיָהּ. Idque ob secundinas suas. Ο'. καὶ τὸ κόριον (potior scriptura χόριον⁵⁹) αὐτῆς. 'A. δευτέριον (αὐτῆς).⁶⁰
59. וְהִפְלִיָּהּ. Et singulares faciet. Ο'. καὶ παραδοξάσει ('A. θαυμαστώσει⁶¹).
- וְנִמְנֹתָיָהּ. Et diuturnas. Ο'. καὶ πιστάς (Σ. ἐπιμόνους⁶²).
60. אֵת כָּל-מְדֵינָהּ. Ο'. πᾶσαν τὴν ὀδύνην ('A. τάλαιπωρίαν⁶³).
61. כָּל-חֲלִי. Ο'. πᾶσαν μαλακίαν ('A. ἀρρωστίαν⁶⁴).
62. לָרֶב. Ο'. τῷ πλήθει. Alia exempl. εἰς πλῆθος.⁶⁵
63. וְהִשְׂמִיד אֶת-כֶּם. Ο'. Vacat. ✕ καὶ τοῦ ἐκτρίψαι ὑμᾶς.⁶⁶
64. וְהִפְיָצָהּ. Ο'. καὶ διασπερεῖ ('A. σκορπίσει⁶⁷) σε.
65. לֹא תִרְגָּיעַ. Non quietem ages. Ο'. οὐκ ἀναπαύσει σε — κύριος.⁶⁸

⁴⁵ Sic Comp., Codd. 16, 19, 28, alii (inter quos 85 in marg.). ⁴⁶ Cod. 85. Montef. vero ex eodem edidit: 'A. Σ. Θ. καὶ δουλεύσεις τῷ ἐ. σ. ⁴⁷ Cod. X. ⁴⁸ Idem. ⁴⁹ Idem. Cf. ad Cap. vii. 2. ⁵⁰ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. (cum ἕως ἄν) Codd. 58 (cum ἐκτρίψαι), 74, 76, 106, 134. ⁵¹ Syro-hex. ✕ ⁵² Sic Cod. IV (cum ἡ pro aī), et sine aster. Cod. 82 (idem). Codd. 58 (cum ἡς), 74, 76, 106, 134: ἐν πάσῃ τῇ γῆ σου ἡ. ⁵³ Cod. X. Pronomina (quorum posterius deest in Ald., Codd. 58, 64) jugulant Cod. IV, Syro-hex. ⁵⁴ Cod. X. Cf. Hex. ad Prov. i. 27. ⁵⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 58 (cum ἀνήρ ὁ ἀπ.), 82. ⁵⁶ Cod. 85, qui ad ἀπαλός lectiones refert. Verum vidit Scharfenb. in *Animadv.* p. 138, qui provocat ad Hex. ad Deut. xxviii. 56. Eccles. ii. 8. Ad τρυφερός Syro-hex. affert: ✕ . . . , quae vox tam τρυφερός quam ἀπαλός transfert. ⁵⁷ Cod. X. Cf. Cap. xv. 9 in LXX. ⁵⁸ Idem. ⁵⁹ Sic Comp., Codd. II, III, IV, VII, X, 15

(cum χῶρειον), 16 (cum χόριον), 18 (idem), alii. ⁶⁰ Cod. X. Syro-hex. ✕ ⁶¹ Idem. ⁶² Idem. Syro-hex. ✕ Etiam Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b): Denique Codd. 58, 85, in marg.: ἐπιμόνους. Mendose igitur Cod. VII in marg. manu 1ma: Σ. ἐπιμόνους. ⁶³ Idem. Cf. ad Cap. vii. 15. ⁶⁴ Idem. Mox verba superflua, καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην, desunt in Codd. II (in textu), IV, X (manu 1ma), 15, 16, 18, aliis, Arab. 1, Syro-hex. ⁶⁵ Sic Comp., Ald., Codd. VII, X, 16, 29, alii (inter quos 85, cum τῷ πλ. in marg.). ⁶⁶ Sic Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 15, 44 (om. τοῦ), 58, 74 (ut 44), alii. Cod. IV et Arab. 1 male pingunt: ✕ τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς καὶ τοῦ ἐκτρίψαι ὑμᾶς. ⁶⁷ Cod. X, teste Holmesio. Montef. ex eodem edidit: Σ. σκορπίσει. Mox ξύλοις καὶ λίθοις post οἱ πατέρες σου juxta Hebraeum transp. Codd. IV, 82, Arab. 1, Syro-hex. ⁶⁸ Sic Syro-hex., et sine obelo Arab. 1 (teste Holmesio, qui vertit: non migrabit Dominus inter vos), invitis libris Graecis.

65. לֵב רָזַן. *Cor trepidans.* Ο'. καρδίαν ἐτέραν ἀπειθοῦσαν. Alia exempl. καρδίαν ἀθυμοῦσαν.⁶⁹ 'Α. (καρδίαν) κλονομένην.⁷⁰ 'Αλλος' (καρδίαν) τρέμουσαν.⁷¹

וְכִלְיוֹן עֵינַיִם. *Et tabem oculorum.* Ο'. και ἐκλείποντας ('Α. τελουμένους⁷²) ὀφθαλμούς.

וְדִבְרֵי אֲבֹן נֶפֶשׁ. *Et defectionem animi.* Ο'. και τηκομένην ('Α. ἐκλιμώσσοσαν⁷³) ψυχὴν.

66. לָהּ מִצָּנְדָר. Ο'. ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. Alia exempl. σοὶ ἀπέναντι; alia, ἀπέναντί σου.⁷⁴

בְּחַיִּיהָ. Ο'. τῇ ζωῇ σου. Σ. περὶ τῆς ζωῆς σου.⁷⁵

67. מִי־יִתֵּן עָרָב. Ο'. πῶς ἂν γένοιτο ἐσπέρα; 'Α. Σ. τίς δώσει ἐσπέραν;⁷⁶

68. הָאֲשֶׁר אָמַרְתִּי לָהּ. Ο'. ἦ εἶπα. Alia exempl. ἦ εἶπά σοι.⁷⁷

Cap. XXVIII. 2. (—) ἀκοῇ (—).⁷⁸ 11. — ὁ θεὸς σου —.⁷⁹ 12. — και ἄρξεις— ἄρξουσι —.⁸⁰ 13. — ὁ θεὸς σου —.⁸¹ 19. εἰσπορεύεσθαί * σε —... ἐκπορεύεσθαί * σε —.⁸² 24. — και ἔως ἂν ἀπολέση σε (om. ἐν τάχει) —.⁸³ 26. τοῖς * πᾶσιν — πετεινοῖς.⁸⁴ 27. — ἀγρία —.⁸⁵ 29. — σοι — ὁ βοηθῶν.⁸⁶ 37. —

⁶⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 15, 18, alii, Syro-hex. (صَجَّال). ⁷⁰ Cod. X. Syro-hex. * صَعْلَة. ⁷¹ Cod. 106, superscript. alia manu. ⁷² Cod. X. Cf. ad v. 32. ⁷³ Idem. Cf. Hex. ad Job. xli. 14. ⁷⁴ Prior lectio est in Cod. IV (sed alia manus, expuncto σοι, in marg. appinxit: τῶν ὀφθ. σου), et Origen. Opp. T. III, p. 553; posterior in Arab. 1, Syro-hex. Mox νυκτὸς και ἡμέρας juxta ordinem Hebraeum Codd. IV, 82, Syro-hex. ⁷⁵ Cod. X. ⁷⁶ Syro-hex., teste Masio. ⁷⁷ Sic Codd. IV, VII, 58, 82 (cum σὺ), 128 (cum εἶπας σὺ), Arab. 1, Syro-hex. ⁷⁸ Vox deest in Codd. 54, 58, 75, Origen. Opp. T. II, p. 567. ⁷⁹ Arab. 1. Deest in Cod. 58. ⁸⁰ Cod. IV. Haec supplentur in marg. Cod. II, et desunt in Cod. 58. ⁸¹ Cod. IV, Arab. 1 (cum metobelo tantum). ⁸² Cod. IV. Pronomina desiderantur in Cod. III solo. ⁸³ Idem. Deest in Cod. 58. ⁸⁴ Cod. IV, Arab. 1. Sic sine aster. Cod. 82, et (cum πᾶσι τοῖς π.) Codd. 44, 74, alii. ⁸⁵ Idem. Deest in Cod. 58. ⁸⁶ Cod. IV, Syro-hex. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ⁸⁷ Cod. IV, Arab. 1,

ἐκεῖ —.⁸⁷ 45. — και ἔως ἂν ἀπολέση σε —.⁸⁸ 48. * αὐτοὺς — κύριος.⁸⁹ 50. — ὅστις —.⁹⁰ 55. θλίψει — σου —.⁹¹ 56. ἄνδρα — αὐτῆς —.⁹² 60. — τὴν πονηράν —.⁹³ 64. — ὁ θεὸς σου —.⁹⁴

CAP. XXIX.

2 (Hebr. 1). לְעֵינַיִכֶם. Ο'. ἐνώπιον ('Α. εἰς ὀφθαλμούς¹) ὑμῶν.

3 (2). רָאוי. Ο'. ἐωράκασιν. Alia exempl. εἶδον.² הַגְּדֹלִים הַהֵם. Ο'. τὰ μεγάλα ἐκεῖνα. Alia exempl. add. τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, και τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν.³

5 (4). מֵעַלְיֵיכֶם. Ο'. Vacat. * ἐπάνωθεν ὑμῶν —.⁴

6 (5). וְשִׁכָר. Ο'. και σίκερα ('Α. μέθυσμα⁵). כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. Ο'. ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐγώ. Alia exempl. ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.⁶

7 (6). סִיחֹן. Ο'. Σηών. Alia exempl. Σιών.⁷ 'Α. Σ. Σηών.⁸

8 (7). לְרֵאֲוִיבְנֵי וּלְגַדֵּי וּלְחֻצֵי שְׁבַט הַמְּנַשֵּׁי. Ο'. τῷ 'Ρουβὴν, και τῷ Γαδδλ, και τῷ ἡμίσει (alia exempl. τοῖς ἡμίσεισι⁹) φυλῆς Μανασσῆ. Σ.

Syro-hex. Deest in Arm. 1. ⁸⁸ Cod. IV, Syro-hex. ⁸⁹ Cod. IV (qui pingit * αὐτοὺς κύριος:). Sic sine aster. Codd. 74, 82, 106, 134. ⁹⁰ Idem. Deest in Cod. 58, invito Hebraeo. ⁹¹ Cod. IV, Syro-hex. ⁹² Cod. IV. Deest in Cod. 58, Arm. 1. ⁹³ Cod. IV, Syro-hex. ⁹⁴ Cod. IV, Arab. 1. CAP. XXIX. ¹ Cod. X. ² Sic Comp., Codd. III, IV (VII deficit), X, 15, 16, alii (inter quos 85, cum ἐωρ. in marg.). ³ Sic Comp., Ald., Codd. II (in marg.), III, X, 16, 18, alii, Arm. 1, invito Syro-hex. ⁴ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii. Statim ad οὐ κατεπίβη Montef. e Cod. Basil. excitavit: 'Αλλος' οὐκ ἐπαλαιώθη, silente Holmesii amanu-ensi. ⁵ Cod. X. Syro-hex. * لَمَسٌ. Cf. Hex. ad Psal. lxxviii. 13. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, X, 15, 18, alii, Syro-hex. ⁷ Sic Codd. 44, 75, 106, 134. ⁸ Syro-hex. in textu سِيسِي; in marg. autem: سِيسِ. ⁹ Sic Codd. 18, 19, 85 (in marg.), 108, 118, 128.

τοῖς 'Ρουβηλαίοις, καὶ τοῖς Γαδαίοις, καὶ τῷ ἡμίσει τῆς φυλῆς τῶν Μανασσαίων.¹⁰

- 9 (8). **וְעַשְׂתֶּם אֲשֶׁר יִצְוְאֶנְכֶם**. Ο'. καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν. Alia exempl. καὶ φυλάξεσθε... ποιεῖν αὐτούς.¹¹
- 10 (9). **וְהָיָה**. Ο'. οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν. 'Α. ἡ κεφαλή (ὑμῶν).¹² 'Αλλος· οἱ ἄρχοντες ὑμῶν.¹³
וְשָׂרְיָתְכֶם. Ο'. καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν (**וְשָׂרְיָתְכֶם**). Alia exempl. οἱ κριταὶ ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν.¹⁴
- 11 (10). **וְנָשִׁיכֶם**. Ο'. αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ τὰ ἔκγονα (alia exempl. τὰ τέκνα¹⁵) ὑμῶν. Alia exempl. τὰ τέκνα ('Α. Σ. νήπια¹⁶) ὑμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν.¹⁷
מִיָּמִיךָ עַד שְׂאֵב מִיָּמִיךָ. Ο'. ἀπὸ ξυλοκόπου ('Αλλος· ξυλοφόρου¹⁸) ὑμῶν καὶ ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν. 'Α. ἀπὸ ἐκκόπτουτος ξύλα σου ἕως ἀντλοῦντος ὕδατά σου.¹⁹
- 13 (12). **לְמַעַן הָיִיתָ הַיּוֹם**. Ο'. ἵνα στήση σε ✕ σήμερον.²⁰
- 15 (14). **כִּי תִשְׂתַּחֲוּ אֲלֵהֶם**. Ο'. ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὐσι (alia exempl. τοῖς οὐσιν ὧδε²¹) μεθ' ὑμῶν ✕ ἐστῶσι ✕ σήμερον.²²
- 17 (16). **וְהָיָה**. Ο'. τὰ βδελύγματα ('Α.

προσοχθίσματα²³) αὐτῶν.

- 17 (16). **וְהָיָה**. Ο'. καὶ τὰ εἰδωλα ('Α. καθάρματα²⁴) αὐτῶν.
- 18 (17). **וְהָיָה**. Ο'. πατριά. 'Α. συγγένεια.²⁵
וְהָיָה. Ο'. ἐξέκλινεν ✕ σήμερον.²⁶
וְהָיָה. *Ferens venenum*. Ο'. — ἄνω ✕ φύουσα ἐν χολῇ.²⁷ 'Α. αὐξάνουσα κεφαλὴν.²⁸
- 19 (18). **וְהָיָה**. Ο'. ὄσια (potior scriptura ὄσια, *fas*). 'Α. εἰρήνη.²⁹
וְהָיָה. *Ut absumatur*. Ο'. ἵνα μὴ συναπολέση. 'Α. Σ. Θ. *ut perdat*.³⁰
וְהָיָה. *Satiata cum sitiente*. Ο'. ὁ ἀμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον. Οἱ λοιποὶ ἡ μεθύουσα τὴν διψῶσαν.³¹
- 23 (22). **וְהָיָה**. Ο'. πᾶν χλωρόν. Σ. (πᾶς) χόρτος.³²
- 26 (25). **וְהָיָה**. Ο'. οὐς. Alia exempl. καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, ✕ θεοῖς ✕ οἷς.³³
וְהָיָה. *Neque impertivit eis*. Ο'. οὐδὲ διένειμεν ('Α. ἐμέρισεν³⁴) αὐτοῖς. Σ. οὐδὲ προσῆκον αὐτοῖς.³⁵
- Cap. XXIX. I. ✕ τῷ ✕ Μωσῆ.³⁶ 4. — ὁ θεός.³⁷

¹⁰ Syro-hex. (cum 'Ρουβήλ in textu): **וְהָיָה**.
¹¹ Sic Comp., Codd. IV, 82 (cum φυλάξασθαι), Syro-hex. Sic, sed retento ποιεῖν post φυλάξεσθε, Ald., Codd. III, X, 15, 18, alii.
¹² Cod. X. ¹³ Cod. 82 in textu. ¹⁴ Sic Codd. IV, 82, Arab. 1, Syro-hex. ¹⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, 15, 16, alii (inter quos 85, cum τὰ ἔκγονα in marg.)
¹⁶ Syro-hex. **וְהָיָה**. ¹⁷ Sic Codd. IV, 82, Arab. 1, Syro-hex. ¹⁸ Cod. 85 in marg. ¹⁹ "Aquilas sic haec vertit: *a colligente [caedente? Cf. ad Cap. xix. 5] ligna tua usque ad haurientem aquas tuas.*"—*Masius*.
²⁰ Sic Cod. IV (metobelo post λαὸν male posito), Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 74, 76, 106, 134. ²¹ Sic Codd. IV, 44, 74, 106, 134, Arm. 1, Syro-hex. ²² Sic Cod. IV (qui pingit ✕ ἐστῶσι σήμερον:), Arab. 1 (cum ✕ *et stent hodie* ✕), et sine aster. Cod. 58 (cum μεθ' ὑμῶν καὶ ἐστῶσι σ.), Syro-hex. ²³ Cod. X. ²⁴ Idem. Syro-hex. **וְהָיָה**. Cf. Hex. ad Ezech. vi. 4.
²⁵ Idem. ²⁶ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum

"obelos"), et sine aster. Codd. 58, 74, 76, alii. ²⁷ Sic cum obelo Cod. IV, Syro-hex. Vox ἄνω deest in Cod. 58.
²⁸ Cod. X. ²⁹ Idem. (Paulo ante pro ἐπιφημίσηται Cod. VII ex corr. manu 2da: ἐνθυμήσηται, male.) ³⁰ "Quod quidam sic interpretantur, ut verbum **וְהָיָה** significet hoc loco *perdere*... in qua sententia videntur fuisse LXXII interpretes, Aquilas item, Symmachus et Theodotion."—*Masius*. Quoad Aquilam non male haberet ἵνα συσσύρη, coll. Hex. ad 1 Reg. xii. 25. Psal. xxxix. 15. ³¹ Cod. 85.
³² Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b): **וְהָיָה**. ³³ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 58, 82 (cum θεοὺς οὐς). Haec, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς (οἷς) leguntur in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 18, aliis. ³⁴ Cod. X.
³⁵ Nobil., "tres Regii," et Anon. in Cat. Niceph. p. 1608. Minus probabiliter *Masius* e Syro-hex.: "Aquilas vertit: *et non conveniebat ipsis.*" ³⁶ Cod. IV. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. VII, X, 15, 18, alii. ³⁷ Cod. IV, Syro-hex. (sub —). Deest in Codd. 54, 75.

9. πάντας 4.³⁸ 11. προσήλυτος ✕ ὑμῶν 4.³⁹ 18. διάνοια ✕ αὐτοῦ 4.⁴⁰ 20. τῆς διαθήκης ταύτης 4.⁴¹ τῷ βιβλίῳ τῷ νόμου 4 τούτῳ.⁴² 27. τῷ βιβλίῳ τῷ νόμου 4 τούτῳ.⁴³ 28. σφόδρα 4.⁴⁴

CAP. XXX.

2. וְבָנֶיךָ אֲתָהּ. Ο'. Vacat. ✕ σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου 4.¹
 3. וְיָשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-שְׁבוּתֶךָ. *Et reducet Jona Deus tuus captivitatem tuam.* Ο'. καὶ λίσεται κύριος (alia exempl. add. ὁ θεός σου²) τὰς ἀμαρτίας σου. 'Α. καὶ ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου τὴν ἐπιστροφήν σου. Σ. καὶ ἐπιστρέψει σοι κύριος ὁ θεός σου τὴν αἰχμαλωσίαν σου. Θ. καὶ ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου τὴν αἰχμαλωσίαν σου.³
 6. וְיָמַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ. Ο'. καὶ περικαθαριεῖ ('Α. περιτεμεῖται⁴) κύριος (alia exempl. add. ὁ θεός σου⁵).
 9. וְהוֹתִירָךְ. *Et abundare te faciet.* Ο'. καὶ εὐλογήσει (alia exempl. πολυωρήσει⁶) σε. 'Α. Θ. (καὶ) περισσεύσει (σε). Σ. (καὶ) αὐξήσει (σε).⁷

9. לְטָבָה לְדַמְתָּהּ. Ο'. τῆς γῆς σου ✕ εἰς ἀγαθόν 4.⁸
 10. לְשָׁמֹר מִצְוֹתָיו. Ο'. φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Alia exempl. φυλάσσεσθαι τὴν καὶ ποιεῖν πάσας 4 τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.⁹
 וְיִחְקְתֶּיךָ. Ο'. καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, τὴν καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ 4.¹⁰
 11. לֹא-נִפְלְאָה הוּא מִמֶּךָ וְלֹא-רָחַקָה הוּא. Ο'. οὐχ ὑπέρογκός ('Α. οὐ τεθαυμαστωμένη¹¹) ἐστίν, οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σου ἐστίν. Alia exempl. οὐχ ὑπέρογκός ἐστίν ἀπὸ σου, οὐδὲ μακρὰν ἐστίν.¹²
 12. לֵאמֹר. Ο'. λέγων. "Ἄλλος ἵνα εἴπῃς.¹³
 וְיִשְׁמְעֶנּוּ אֲתָהּ. Ο'. καὶ ἀκούσαντες αὐτήν. 'Α. καὶ ἀκουστήν ἡμῖν αὐτήν ποιήσει.¹⁴
 15. וְאֶת-הַטּוֹב וְאֶת-הַרְפוֹת. Ο'. καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθόν. Alia exempl. καὶ τὸ ἀγαθόν, καὶ τὸν θάνατον.¹⁵
 16. מִצְוֹתָיו וְיִחְקְתֶּיךָ. Ο'. ✕ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.¹⁶
 18. לְבֹא שָׁמָּה. Ο'. ✕ εἰσελθεῖν 4 ἐκεῖ.¹⁷

³⁸ Cod. IV, Syro-hex. (sub —), Arab. 1 (sine metobelo).
³⁹ Cod. IV, Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Cod. 82. ⁴⁰ Cod. IV. Sic sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii, Arm. 1. ⁴¹ Cod. IV, Syro-hex. (sub —). Deest in Cod. 58. ⁴² Ibidem. In Ed. Rom. est tantum τῷ β, τούτῳ; sed τῷ β. τοῦ νόμου τούτου habent Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 19, alii, Arab. 1, Arm. 1. ⁴³ Ibidem. Arab. 1: τῷ β. — τοῦ ν. τούτου 4; et sic sine obelo Ed. Rom. ⁴⁴ Cod. IV, Syro-hex. (sub —), Arab. 1. Deest in Codd. 55, 58.
 CAP. XXX. ¹ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Codd. 44, 74, 76, alii. ² Sic Codd. IV, X, 15, 44, alii, Arab. 1, Syro-hex. ³ "Aquila sic vertit: *Et convertet Dominus Deus tuus conversionem tuam, et miserebitur tui, (et reducet) et congregabit te ex omnibus populis etc.* Theodotion sic: *Et convertet Dominus Deus tuus captivitatem tuam etc.* Symmachus: *Et convertet tibi Dominus Deus tuus captivitatem tuam etc.*"—Masius. ⁴ Cod. X. ⁵ Sic Codd. IV, 58 (sine σου), 82, Arab. 1, Syro-hex. ⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, IV, VII, X, 16, 18, alii, Arab. 1 (cum custodiet), Syro-hex. (idem). ⁷ Cod. 85 (cum 'Α. pro 'Α. Θ.). Cod. 58 in marg. sine nom.: περισσεύσει. αὐξήσει. Syro-hex. affert:

✕ *وَيَسْمَعُونَكَ*. ⁸ Sic Cod. IV, Syro-hex. (sub —), et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ⁹ Sic Syro-hex., Cod. IV (sine metobelo), et sine obelo Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ¹⁰ Sic Syro-hex., rectius quam Cod. IV, Arab. 1, qui pingunt: — καὶ τὰ δ. αὐτοῦ 4, καὶ τὰς κρ. αὐτοῦ. Cf. ad v. 16. Clausula posterior abest in Comp. ¹¹ Cod. X. Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b): *وَيَسْمَعُونَكَ*. ¹² Sic Codd. IV, 82, Syro-hex. ¹³ Sic citat Auctor Synopseos S.S. (S. Chrysost. Opp. T. VI, p. 338 B). "Syrum legit *δωστε λέγεις* [fort. *وَيَسْمَعُونَكَ*], ut dicas."—Masius. ¹⁴ Cod. X, teste Montef. in schedis, qui tamen edidit αὐτήν ἡμῖν pro ἡμῖν αὐτήν. "Hebraeum habet, et faciet nos audire eam; et ita Aquilas quoque vertit."—Masius. Mox ad *מַעְבְּרָה* (v. 13) Drusius ex Eusebii Onomastico affert: 'Α. ἀντίπεραν [immo ἀπὸ πέραν]. Σ. ἐξεναντίας; quae lectio pertinet ad 3 Reg. iv. 12. ¹⁵ Sic Cod. IV, Arab. 1, Syro-hex. ¹⁶ Cod. IV: ✕ τὰς ἐντολὰς | ✕ αὐτοῦ: καὶ τὰ δ. αὐτοῦ. "Prima manus posuerat τὴν ante τὰς, et — ante αὐτοῦ; quorum loco B bis ✕ reposuit."—Tischendorf. Arab. 1: ✕ et mandata ejus... Cod. 82: τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, τὰ δ. αὐτοῦ. ¹⁷ Sic Cod. IV, Syro-hex. (cum *وَيَسْمَعُونَكَ* —, ut conjicere licet, pro quo Masius dedit

19. וּבְחַרְתָּ בְּחַיִּים. Ο'. (καὶ) ἔκλεξαι τὴν ζωὴν
(alia exempl. τὴν εὐλογίαν¹⁸).

20. וְלִדְבַקְתָּ בוֹ. *Et adhaerere ei.* Ο'. καὶ ἔχεισθαι
αὐτοῦ. Ἀ. καὶ κολλᾶσθαι ἐν αὐτῷ.¹⁹

Cap. XXX. 6. ἵνα ζῆς σὺ — καὶ τὸ σπέρμα
σου²⁰ 7. ✕ πάσας — τὰς ἀράς.²¹ 8. ✕ πά-
σας — τὰς ἐντολάς.²² 9 (in posteriore loco). — ὁ
θεός σου²³ 12. ποιήσομεν ✕ αὐτήν²⁴ 13.
ποιήσομεν ✕ αὐτήν²⁵ 14. — ἔστιν²⁶ — καὶ
ἐν ταῖς χερσίν σου²⁷ 16. — ἐὰν δὲ εἰσακούσῃ (sic)
τὰς ἐντολάς κυρίου τοῦ θεοῦ σου²⁸ — πάσαις²⁹
— πάσῃ³⁰ 18. ἐπὶ τῆς γῆς, — ἧς κύριος ὁ θεός
σου δίδωσί σοι³¹

CAP. XXXI.

1. וַיִּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת-דְּבָרֵי הָאֵלֶּה. Ο'.
καὶ συνετέλεσε Μωσῆς λαλῶν πάντας τοὺς
λόγους τούτους. Ἀ. Θ. καὶ ἐπορεύθη Μωσῆς, καὶ
ἐλάλησε τὰ ῥήματα ταῦτα. Σ. καὶ πορευθεὶς Μωσῆς
ἐλάλησε τοὺς λόγους τούτους.¹

2. בֶּן-מֵאָה. Ο'. ✕ υἱὸς — ἑκατόν.²

5. לְפָנֶיךָ. Ο'. ὑμῖν. Alia exempl. ἐνώπιον ὑμῶν;

alia, εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν.³

5. כָּנַף-הַמִּצְוָה שָׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם. Ο'. καθότι
(s. καθὰ) ἐνετειλάμην ὑμῖν. Alia exempl.
— καθότι ✕ κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν —
ἐνετειλάμην ὑμῖν.⁴

6. וְלֹא-תֵרַצוּ. *Neve contremiscatis.* Ο'. μηδὲ
δειλιάσῃς (potior scriptura δειλία) — μηδὲ πτοη-
θῆς⁵

עִמָּךְ. Ο'. μεθ' ὑμῶν ἐν ὑμῖν. Alia exempl.
μεθ' ὑμῶν.⁶

לֹא יִרְפָּךְ. *Non missum faciet te.* Ο'. οὔτε (potior
scriptura οὐ) μή σε ἀνή ('Α. παρήσει⁷).

8. הֲוֵא הַהִלָּךְ לְפָנֶיךָ. Ο'. ✕ αὐτὸς⁸ ὁ συμπο-
ρευόμενος (alia exempl. add. σοι⁹).

הֲוֵא יְהִי עִמָּךְ. Ο'. ✕ αὐτὸς ἔσται — μετὰ
σοῦ.¹⁰

10. תִּשְׁכַּח. Ο'. σκηνοπηγίας. Ἀλλος σκηνο-
ποιίας.¹¹

11. תִּקְרָא. Ο'. ἀναγνώσεσθε. Alia exempl. ἀνα-
γνώση.¹²

14. בְּאֵהָל מוֹעֵד. Ο'. παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηנῆς
τοῦ μαρτυρίου. Ἀ. ἐν σκέπη ἐπαγγελίας.¹³

— πορεύεσθαι⁴), et sine aster. Codd. 15, 44, 58, alii, Arab. 1.
¹⁸ Sic Codd. III, X (in marg. cum οἶον εὐλογίαν), 15, 16, 18,
alii (inter quos 85 in marg.). ¹⁹ Cod. X. ²⁰ Syro-
hex. Sic sine obelo Codd. III, 16, 28, alii, Arm. 1.
²¹ Cod. IV (qui pingit: ✕ πάσας τὰς ἀράς ταύτας⁴), Syro-
hex. (cum — πάσας⁴), Arab. 1 (sine metobelo). ²² Cod.
IV, Arab. 1, Syro-hex. (cum — πάσας⁴). Sic sine aster.
Codd. 44, 74, alii. ²³ Cod. IV. Deest in Cod. 58.
²⁴ Cod. IV (cum ✕ ex corr. pro —), Syro-hex. (cum “obe-
lisco”). Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii. ²⁵ Cod. IV.
Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Arab. 1. ²⁶ Idem.
Deest in Codd. 53, 58, 75. ²⁷ Cod. IV, Arab. 1, Syro-
hex. (sub —). Deest in Codd. 19, 58. ²⁸ Cod. IV
(cum metobelo ex corr.). ²⁹ Cod. IV, Syro-hex. (sub —).
Deest in Cod. 71. ³⁰ Cod. IV, Syro-hex. (sub —),
Arab. 1. Deest in Cod. 58. ³¹ Cod. IV, Syro-hex.
(sub —), Arab. 1 (cum quam — dat tibi etc.). Sic sine
obelo Ald., Codd. III, VII, X, XI (sine σου), 15, 16, 18,
alii.

CAP. XXXI. ¹ “Aq. et Theod. ad verbum verterunt
quod in Hebraeo est. Sym. vero sic: *Et cum abiisset
Moses, locutus est etc.*”—Masius. ² Cod. X (cum ✕ υἱὸς

in marg.). Mox ἐκπορεύεσθαι καὶ εἰσπ. juxta ordinem He-
braeum Syro-hex., invitis libris Graecis. ³ Prior lectio
est in Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, 18, aliis, et,
ut videtur, Syro-hex.; posterior in Codd. IV, XI, 44, 58,
74, aliis, Arab. 1. ⁴ Sic Cod. IV. Codd. 44, 58, 74,
alii: κατὰ πᾶσαν τὴν ἐντολὴν ἣν ἐν. ὑμῖν. ⁵ Sic Cod. IV
(sub —), Syro-hex., Arab. 1. ⁶ Sic Comp., Ald. Codd.
III, IV, VII, X (cum ἐν ὑμῖν in marg.), XI, 15, 18, alii
(inter quos 85, ut X), Arab. 1. ⁷ Cod. X (cum παρήσει).
⁸ Sic Cod. IV, et sine aster. Codd. 58, 82, Arab. 1. ⁹ Sic
Codd. III, IV, VII, X, XI, 16, 18, alii. ¹⁰ Sic Cod. IV,
Arab. 1 (uterque sine metobelo), et sine aster. Codd. 44,
58 (om. αὐτὸς), 76, alii. ¹¹ Sic in marg. Cod. 85; in
textu autem Codd. 16, 52. ¹² Sic Codd. IV, 82, Syro-
hex. ¹³ “Aquilas: *ad latus, vel in latere aut extremi-
tate, promissionis.*”—Masius. In Num. iv. 25 pro eodem
Hebraeo Aquila edidit σκέπη συνταγῆς, Syriace ܟܘܨܟܐ
ܟܘܨܟܐ, quae a dictis Latinis plane abhorrent. Hic
autem Masius in codice suo legisse crediderimus ܟܘܨܟܐ
ܟܘܨܟܐ pro Graecis quae supra posuimus. Scilicet ܟܘܨܟܐ
cum ἐπαγγελία commutavit idem interpres in Hex. ad
Psal. ci. 14. Jerem. xlvi. 17. Masius vero locutiones

15. וַיִּרְא יְהוָה בְּאֹהֶל בְּעֵמֹד עֲנַן. *Et visus est Jova in tentorio in columna nubis.* Ο΄ και κατέβη κύριος ✕ ἐν τῇ σκηνῇ ¹⁴ ἐν νεφέλῃ (alia exempl. ἐν στύλῳ νεφέλης¹⁵), — και ἔστη παρὰ (eadem exempl. ἐπὶ) τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ¹⁶.
17. הֲלֹא עַל כִּי־אֵין. *Nonne ideo quia non est.* Ο΄ διότι οὐκ ἔστι. Σ. *Vere propterea quod non est.*¹⁷
18. הֲסִתִּיר אֶסְתִּיר. Ο΄ ἀποστροφῇ ἀποστρέψω. ᾿Α. ἀποκρύβων ἀποκρύψω.¹⁸
19. כָּתְבוּ לָכֶם. Ο΄ γράψατε ✕ ἑαυτοῖς ¹⁹.
לְעֵד. Ο΄ μαρτυροῦσα. ᾿Αλλος εἰς μαρτύριον.²⁰
20. וְדִשָּׁן. *Et pinguis fiet.* Ο΄ κορήσουσι (s. κορέσουσι). ᾿Α. (και) πιανθήσουνται.²¹
וְנִאֲצוּנִי. *Et spernent me.* Ο΄ και παροξυνούσί (᾿Α. διασυροῦσι²²) με.
וְהִפְרָ. *Et violabit.* Ο΄ και διασκεδάσουσι (᾿Α. ἀκυρώσουσι²³).
21. וְהָיָה כִּי־תִמְצְאוּ אֹתוֹ רְעוּת רַבּוֹת וְצָרוֹת. Ο΄. Vacat. ✕ και ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ και θλίψεις ²⁴.

21. וְעָנְתָּ. *Et testabitur.* Ο΄ και ἀντικαταστήσεται. ᾿Αλλος ἀποκριθήσεται.²⁵
לְעֵד. Ο΄ μαρτυροῦσα. ᾿Α. εἰς μαρτύριον.²⁶
וְתִצְרֶה. *Cogitationem ejus.* Ο΄ τὴν πονηρίαν αὐτῶν. ᾿Α. Σ. τὸ πλάσμα αὐτῶν. Θ. τὸ σπέρμα αὐτῶν.²⁷
24. עַד תָּמַם. *Usque ad absolutionem eorum.* Ο΄ ἕως εἰς τέλος. ᾿Α. (ἕως) τελειώσεως αὐτῶν.²⁸
27. מְמַרִים. *Contendentes.* Ο΄ παραπικραίνοντες. ᾿Α. Σ. προσερίζοντες.²⁹
עַם־יְהוָה. Ο΄ τὰ πρὸς τὸν θεόν. ᾿Α. μετὰ..³⁰
28. וְלִקְנִי שְׂבִימִים. Ο΄ τοὺς φυλάρχους ὑμῶν, — και τοὺς πρεσβύτερους ὑμῶν ³¹, και τοὺς κριτὰς ὑμῶν.³¹
29. אַחֲרֵי מוֹתִי. Ο΄ ἔσχατον τῆς τελευτῆς μου. ᾿Α. μετὰ τὸν θάνατόν μου.³²
הִשָּׁתַתְּתוּ וְסָרְתֶם. Ο΄ ἀνομία ἀνομήσετε, και ἐκκλινεῖτε (alia exempl. add. ταχύ³³). ᾿Α. διαφθορᾶ διαφθερεῖτε, και ἀποστήσεσθε.³⁴
וְקָרְאתָ. Ο΄ και συναντήσεται (᾿Αλλος ἀπαντήσεται³⁵).

Cap. XXXI. 4. — דּוּשִׁי ³⁶ — οἱ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ³⁷ 9. — εἰς βιβλίον ³⁸ ἔδωκεν ✕ αὐ-

Syriacas ¹⁴ ¹⁵ (ἐν σκέπη Psal. xc. 1) et ¹⁶ (ἐκ πλαγίων Ruth ii. 14) confudisse videtur. Sic Arab. 1 (sub —), Syro-hex. (sub —), et sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. ¹⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arab. 1, Arm. 1. ¹⁸ Obelus est in Syro-hex., Arab. 1 (sine metobelo). ¹⁹ Syro-hex., teste Masio. ²⁰ Cod. X. De forma κρύβειν cf. Lobeck. ad Phryn. p. 317, cujus exemplis praeter hunc locum adde κρύβεται 1 Reg. xxiii. 23 in Cod. Alex. ²¹ Sic sine aster. Codd. 44, 58, 74, alii. Masius e Syro-hex. affert: γράψατε — ὑμῖν ²². Sic in textu Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (qui omnes praecedens κατὰ πρόσωπον reprobant), Arm. 1, et, ut videtur, Syro-hex. Cf. ad v. 21. ²³ Cod. X. Idem in marg., teste Holmesio: ἀναμαρτήσουσι, quod quid sibi velit nescimus. ²⁴ Idem. Cf. Hex. ad 1 Reg. ii. 17. Jesai. xxxii. 5. ²⁵ Idem. Cf. Hex. ad Num. xxx. 13. ²⁶ Sic Cod. X (in marg.), Arab. 1, Syro-hex. (cum "obelisco"), et sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, 16, 18 (cum πολλὰ κακὰ), 19, alii.

Praeterea Cod. X in marg. notat: ᾿Α. ταῦτα, innuens, ut videtur, ea quae ibidem sub asterisco habentur. ²⁵ Cod. X in marg. ²⁶ Idem. ²⁷ "Aq. et Sym. verterunt נבילתם, quod est ac si dicas τὸ πλάσμα... Theod. vero vertit, semen eorum."—Masius. Neque aliter Bar Hebraeus (Mus. Brit. Addit. MSS. fol. 56 b): .סוּחַסוּסוּסוּ. Tandem Cod. X: ᾿Α. τὸ πλάσμα. ²⁸ Cod. X. ²⁹ Idem (cum ᾿Α. pro ᾿Α. Σ.). Cf. ad Cap. ix. 7. Syro-hex. autem: .לְעֵד. ³⁰ Cod. X, teste Holmesio; nisi forte pertineat ad μετὰ (אחרי) τὸν θάνατον. Cf. ad v. 29. ³¹ Sic cum obelo Arab. 1. Deinde haec, και τοὺς κρ. ὑμῶν, desunt in Comp., Cod. 130, Arab. 1, Syro-hex. ³² Cod. X. ³³ Sic Cod. 58, Arab. 1, Syro-hex. Vulg.: declinabitis cito. ³⁴ Cod. X. ³⁵ Cod. 85 in marg. ³⁶ Cod. IV, Syro-hex. (sub —), Arab. 1 (qui pingit: — דּוּשִׁי בַּס. τῶν ᾿Αμ. ³⁷). ³⁷ Syro-hex. Deest in Cod. 58. ³⁸ Cod. IV, Arab. 1 (cum metobelo tantum). Deest in Codd. 18, 58.

τόν 4.³⁹ 10. — ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 4.⁴⁰ 11. — κύριος 4.⁴¹ 14. — εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου 4.⁴² 18. — ἀπ' αὐτῶν 4.⁴³ 20. — τὴν ἀγαθὴν 4.⁴⁴ 21. — ὧδε 4.⁴⁵ — τὴν ἀγαθὴν 4.⁴⁶ (—) τοῖς πατράσιν αὐτῶν (4).⁴⁷ 23. Ἰησοῖ ✕ υἱῶ Ναυῆ 4.⁴⁸ καὶ εἶπεν — αὐτῶ 4.⁴⁹ 24. — πάντας 4.⁵⁰ 25. ἐνετείλατο ✕ Μωσῆς 4.⁵¹ 28. — πάντας 4.⁵²

CAP. XXXII.

2. יַעֲרָף. *Stillet.* Ο'. προσδοκάσθω. 'Α. γνοφωθήσεται.¹
 כְּשַׁעִיְרִים. *Sicut imbres.* Ο'. ὡσεὶ ὄμβρος ('Α. τριχιῶντα²).
 וְכַרְבִּיבִים. *Et sicut pluviae.* Ο'. καὶ ὡσεὶ νιφετός ('Α. ψεκάδες³).
 4. הַצֵּוֹר. *Rupes.* Ο'. θεός. 'Α. ὁ στερεός. Θ. ὁ πλάστης.⁴
 וְאִין עוֹל. Ο'. καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία (alia exempl. add. ἐν αὐτῶ⁵).

5. מוֹמִים לֹא בְּנֵי מוֹמִים. *Perdite egerunt in eum, non filiorum ejus est macula eorum.* Aliiter: *Corruptit illi filios non suos labe (pravitas) eorum.* Ο'. ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῶ τέκνα μωμητά.⁶ 'Α. διέφθειραν αὐτῶ οὐχ υἱοὶ αὐτοῦ. Σ. διέφθειραν πρὸς αὐτὸν οὐχ υἱοὶ αὐτοῦ τὸ σύνολον.⁷

6. וַיִּבְרָא. *Et creavit te.* Ο'. καὶ ἔπλασέ (alia exempl. ἔκτισε⁸) σε. 'Α. (καὶ) ἠτοίμασέν (σε).⁹

8. בְּהַנְחִיל. *Cum possessiones assignaret.* Ο'. ὅτε διεμέριζεν ('Α. ἐκληροδοτεῖ¹⁰).

בְּהַפְרִידוֹ בְּנֵי אָדָם. *Cum dispergeret filios hominis.* Ο'. ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Ἀδάμ. 'Α. ἐν τῶ διορίζειν αὐτὸν υἱοὺς ἀνθρώπου.¹¹

לְמִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. *Juxta numerum filiorum Israelis.* Ο'. κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ. 'Α. εἰς ψῆφον υἱῶν Ἰσραήλ. Σ. Θ. καὶ τὸ Σαμαρειτικόν· κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ.¹²

10. וַיִּמְצְאוּהוּ. Ο'. αὐτάρκησεν αὐτόν. 'Α. Θ. ἤνυεν αὐτόν.¹³

³⁹ Cod. IV, Syro-hex. (cum — αὐτόν 4). Sic sine aster. (cum αὐτό) Comp., Codd. VII, XI, 16, 29, alii, Arm. 1.
⁴⁰ Cod. IV, Syro-hex. (sub —), Arab. 1. Deest in Cod. 58.
⁴¹ Idem. ⁴² Syro-hex., Arab. 1. Deest in Codd. 58, 75, 108. ⁴³ Syro-hex. ⁴⁴ Syro-hex., Arab. 1. Deest in Cod. 58. (In fine v. haec, ἣν διεθέμην αὐτοῖς, non habentur in Syro-hex.; ut neque haec, ἀπὸ στόματος αὐτῶν καὶ, in v. 21.) ⁴⁵ Arab. 1. ⁴⁶ Idem, nullo metobelo. Deest in Cod. 58. ⁴⁷ Obelo jugulat Grabius. ⁴⁸ Arab. 1. Sic sine aster. Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii, Arm. 1. ⁴⁹ Idem. Sic sine obelo Comp., Ald., Codd. III, VII, X, 15, 16, alii. ⁵⁰ Syro-hex. (ut videtur), Arab. 1 (sine metobelo). Deest in Codd. 58, 71. ⁵¹ Arab. 1. Sic sine aster. Codd. 44, 74, alii, Syro-hex. ⁵² Idem. Deest in Cod. 58.

CAP. XXXII. ¹ Syro-hex. ✕ *יַעֲרָף*. Cf. Hex. ad Psal. lxiv. 13. ² Cod. X. Praetulerim τριχιῶντες, coll. Hex. ad Lev. xvii. 7. Jesai. xiii. 21. Mox ad ἐπ' ἄγρωστιν Cod. VII in marg. manu 2da: ἐπὶ πόαν. ³ Idem (cum ψεκάδης). Cf. Hex. ad Mich. v. 7. ⁴ Syro-hex. ✕ *יַעֲרָף*. Ad Aq. cf. ad vv. 15, 31 (ubi pro στερεός in Syro est forma longe usitatior *יַעֲרָף*). Ad Theod. cf. Hex. ad 2 Reg. xxiii. 3. ⁵ Sic Cod. 85 in marg.; in textu autem Comp., Ald., Codd. VII (in marg.

manu 1ma), X, 15, 16, 18, alii, Veron., et, ut videtur, Syro-hex. ⁶ Textus Hebraeo-Sam., quem secuti sunt LXX et Syrus vulgaris, sic habet: מוֹמִים לֹא בְּנֵי מוֹמִים, h. e. *Perdite egerunt, non sunt ejus, filii maculae.* ⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 1624. Minus emendate Nobil.: 'Α. δ. αὐτῶ οὐχ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. Σ. δ. πρὸς αὐτόν οὐχ υἱοὶ τὸ σ. Bar Hebraeus, edente Schroetero: *אֵלֶּיךָ בְּנֵי מוֹמִים לֹא בְּנֵי מוֹמִים*. (Pro מוֹמִים Symmachum legisse crediderim, non כוֹלִים, quae Scharfenbergii est sententia, sed מוֹמִים s. מוֹמִיָּם, vel minimum.) ⁸ Sic Codd. III, VII, X, XI, 15, 28, alii, Veron. ⁹ Cod. X. ¹⁰ Idem. ¹¹ Idem, teste Montef. Minus probabiliter Holmes. ex eodem exscripsit: 'Α. ἐν τῶ δ. υἱοὺς ἀνθρώπου. Ad Ἀδὰμ Cod. VII in marg. manu 2da: ἀνθρώπου. ¹² Hic multum variant testes. Cod. X: 'Α. εἰς ψῆφον υἱῶν Ἰσραήλ. Σ. υἱοὺς Ἰσραήλ. Cod. 85: 'Α. εἰς ψῆφον υἱῶν θεοῦ (sic). υἱοὺς Ἰσραήλ. Cod. 58 in marg. sine nom.: εἰς ψῆφον (sic) υἱοὺς Ἰσραήλ. Nobil.: 'Α. et S. κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ. Schol. οὕτω οἱ λοιποὶ ἐκδεδώκασιν ἐρμηνευταί· κατὰ ἀριθμὸν υἱῶν Ἰσραήλ." Anon. in Cat. Niceph. p. 1627: ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ἀγγέλους, 'Α. καὶ τὸ Σαμ. υἱοὺς Ἰσραήλ ἐξέδωκαν. Denique Masius ex Syro-hex.: "Aquilas et Theodotion verterunt ut in Hebraeo est." ¹³ Nobil. Cod. X affert: 'Α. ἤνυεν. Procop. in Cat.

10. וּבְתַהוֹ יִלּוּ יְשָׁמֵן. *Et in deserto ululatus et vastitatis.* O'. ἐν δίψει καύματος ἐν [γῆ] ἀνύδρω. 'A. καὶ ἐν κενώματι ὀλολυγμοῦ ἠφανισμένης. Σ. καὶ ἐν ἀτάκτῳ ἀοικήτῳ ἠφανισμένη.¹⁴
11. יִרְהוּ. *Incubat.* O'. ἐπεπόθησε. 'Αλλος' ἐπιφερόμενος.¹⁵
יִפְרֵשׁ. *Expandit.* O'. διείς. 'A. ἐκπετάσας.¹⁶
'Αλλος' ἀπλώσας.¹⁷
12. בְּדָד. *Solus.* O'. μόνος. 'A. ἐξαιρέτως.¹⁸
13. עַל-בְּמוֹתַי נָרָץ. *Super excelsa terrae.* O'. ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς. 'A. ἐπὶ τὸ ὕψωμα (s. τὰ ὑψώματα) τῆς γῆς.¹⁹
וַיִּנְקְהוּ. *Et lactavit eos.* O'. ἐθήλασαν. 'Αλλος' ἐθήλασεν αὐτούς.²⁰
14. בְּנֵי-בָשָׁן. *Filiorum Basan.* O'. υἱῶν ταύρων ('A. Βασάν²¹).
וְעֵתוֹדִים. *Et hircorum.* O'. καὶ τράγων. 'A. † ῥίμων.²²
וְיַמְרִי. *Vinum merum.* O'. οἶνον. 'A. αὐστηρόν. Σ. ἀκράτου.²³

15. כָּשִׁיתָ. *Tectus es (pinguedine).* O'. ἐπλατύνθη. 'A. ἐλιπάνθη.²⁴
וַיִּנְבַּל צוֹר. *Et vilipendit rupem.* O'. καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ ('A. στερεόν. Θ. πλάστην²⁵).
16. וַיִּקְנְאוּהוּ. *Ad zelum provocarunt eum.* O'. παρώξυνάν με. 'A. ἐζήλωσαν (αὐτόν).²⁶
וַיִּכְעִיפוּהוּ. *Irritaverunt eum.* O'. παρεπίκρανάν (alia exempl. ἐξεπίκραναν²⁷) με. 'A. παρώργισαν (αὐτόν).²³
17. לֹא שִׁעְרוּם. *Non horruerunt eos.* O'. οὐς οὐκ ἤδειςαν. 'A. οὐκ ἐτριχίωσαν αὐτούς.²⁹
וְאֲבֹתֵיהֶם. O'. οἱ πατέρες αὐτῶν ('Αλλος' ὑμῶν³⁰).
18. צוֹר יִלְדָה. O'. θεὸν τὸν γεννήσαντά ('Αλλος' ποιήσαντα³¹) σε.
אֱלֹהֵי. O'. θεοῦ. 'A. ἰσχυροῦ.³²
מְחַלְלֵךְ. *Creatoris tui.* O'. τοῦ τρέφοντός σε. 'A. ὠδίνοντός σε.³³
21. בְּלֹא-אֵל. O'. ἐπ' οὐ θεῶ. 'Αλλος' ἐν οὐκ ἰσχυρῶ.³⁴

Niceph. p. 1630: 'Ακ. καὶ Θεοδ. εὔρεν αὐτόν, ἐκδεδώκασι, κατὰ τὸ, ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὔρον τὸν Ἰσραήλ (Hos. ix. 10). Ita quoque "Regius unus decimi saeculi" apud Montef., qui exinde ad nostrum locum lectionem prorsus absonam expiscatus est: 'A. Θ. εὔρεν αὐτόν ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ.
¹⁴ Montef. in *Appendice* edidit: 'A. ἐν κενώματι ὀλολυγμοῦ ἠφανισμένης, notans: "Sic Coisl. melius quam Ed. Rom.: 'A. ἐν ἀτάκτῳ, ἀοικήτῳ, ἠφανισμένη, quae versio vel est alterius interpretis, vel ex aliis translationibus consarcinata, ut quidem existimo." Revera est Symmachi, teste Syro nostro, qui utramque versionem incolumem nobis servavit: *וַיִּנְקְהוּ בְּנֵי-בָשָׁן וְעֵתוֹדִים וְיַמְרִי*. Ad κένωμα cf. Hex. ad Gen. i. 2. Jerem. iv. 23. Ad ἠφανισμένης (non, ut Syrus legit, ἠφανισμένῳ) cf. Hex. ad 1 Reg. xxiii. 19, 24. ¹⁶ Cod. X in marg. Cf. Hex. ad Gen. i. 2. ¹⁸ Idem (cum *diustas* in textu). ¹⁷ Sic in marg. Codd. VII (manu 2da), 128. Mox ad μεταφρέων Cod. VII in marg. manu 2da: ἐλάτων (sic), h. e. *alarum*. ¹⁹ Cod. X. Syro-hex. *וַיִּנְקְהוּ*. ²⁰ Nobil., Anon. in Cat. Niceph. p. 1631. Cod. X affert: 'A. ὑψώματα. Masius: Aq. *altitudinem*. ²¹ Sic in textu Codd. VII (ex corr. manu 2da), 54, Syro-

hex., Arm. ed. *Scripturam ἐθήλασεν tuentur* Comp., Codd. X, 16, 19, alii, Arab. 1. ²¹ Cod. X. ²² "Coislin. habet: 'A. ῥίμων, mendose pro *κερεινῶν*, ut solet Aquila vertere."—*Montef.* Cf. nos in Hex. ad Psal. lxxv. 15. Jerem. l. 8. Ad litem inter *καίριος* (s. *καίριμος*) et *κερεινός* dirimendam nescio an proficere possit lectio Syri nostri a Masio excitata: *וַיִּנְקְהוּ*, h. e. *tonsos*. ²³ Cod. X affert: 'A. αὐστηρόν. Syro-hex. *וַיִּנְקְהוּ*. Cf. Hex. ad Psal. lxxiv. 9. ²⁴ Syro-hex. *וַיִּנְקְהוּ*. Lectio non huc, sed ad *וַיִּנְקְהוּ*, O'. καὶ ἔφαγε, pertinere videtur. ²⁵ Idem: *וַיִּנְקְהוּ*. Cf. ad v. 4. ²⁶ Cod. X. ²⁷ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, cum *ἐξεπείρασαν* in marg.), Veron. ²⁸ Cod. X. ²⁹ Idem. ³⁰ Sic in textu Arab. 1, Syro-hex. ³¹ Sic in textu Codd. 28, 46, 52, alii (inter quos 85, cum *γεννήσαντα* in marg.). Ad *θεὸν* Cod. VII in marg. manu 2da: *στερεόν*. ³² Syro-hex. *וַיִּנְקְהוּ*. Cod. VII in marg. manu 2da: *ἰσχυροῦ*. ³³ Cod. X. Montef. lectionem cum praecedenti *וַיִּנְקְהוּ* male composuit. ³⁴ Cod. VII in marg. manu 2da.

21. בְּעֵסוֹנַי. O'. παρώξυνάν (alia exempl. παρώργισαν³⁵) με.
 בְּלֹא-עַם. O'. ἐπ' οὐκ ἔθνει. *Ἄλλος· ἐν οὐ λαῶ.³⁶
 בְּגוֹי נָבֵל. O'. ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτω ('A. ἀπορρέοντι³⁷).
 22. עַד-שְׂאוֹל תִּהְיֶה. O'. ἕως ἄδου κάτω (*Ἄλλος· κατωτάτου³⁸).
 23. אֲכָלָה. Consumam. O'. συμπολεμήσω. Alia exempl. συντελέσω.³⁹
 24. מִזֵּי רָעַב וְלִחְמֵי רִשָּׁף וְקָטַב מְרִירֵי. Exhausti fame, et absumpti febre ardente et lue amara. O'. τηκόμενοι λιμῶ καὶ βρώσει ὀρνέων, καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος. 'A. Destructi fame et comesti ab ave (βεβρωμένοι πτηνῶ) et a morsibus amaritudinis (καὶ δηγμοῖς πικρίας).⁴⁰
 זָחַלְתִּי עָפָר. Repentium in pulvere. O'. συρόντων ἐπὶ γῆν ('A. χούν⁴¹).
 25. עַם-אִישׁ שִׁיבָה. O'. μετὰ καθεστηκότος πρεσβύτου. 'A. (μετὰ) ἀνδρὸς πολιᾶς.⁴²
 26. אֲפֹאֲדֵם. Difflabo eos. O'. διασπερῶ αὐτούς. 'A. καὶ ποῦ εἰσιν;⁴³
 27. לֹא יִלִּי בְעַם אֹיִב אֲגֹר. Nisi iram inimici time-rem. O'. εἰ μὴ δι' ὀργῆν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσιν. 'A. εἰ μὴ παροργισμός...⁴⁴ Aliter:

- 'A. Nisi in iracundia hostis qui irritatus est. Σ. Nisi propter iracundiam hostis differrem. Θ. Nisi propter iracundiam hostis cessarem (s. cohiberem).⁴⁵
 27. פְּנֵי-יִנְכְּרוּ צָרֵימוּ. Ne forte abnegent hostes eorum. O'. ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι. 'A. μήποτε ἀποξενώσωσι θλίβοντας αὐτούς.⁴⁶
 28, 29. וְאִין בָּהֶם תְּבוּנָה: לוֹ הָכְמוּ יִשְׁפִּילוּ זֹאת. וְיִבְנוּ לְאַחֲרֵיהֶם. O'. καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη. οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι ταῦτα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπίοντα χρόνον. 'A. (καὶ) οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς φρόνησις. ὄφελον ἔσοφίσθησαν ἐπίστασθαι αὐτὴν· συνετισθήτωσαν εἰς ἐσχάτην αὐτῶν.⁴⁷
 30. יָנִיסוּ. O'. μετακινήσουσι. 'A. φυγαδεύουσιν.⁴⁸
 הִסְגִּירָם. Tradiderit eos. O'. παρέδωκεν ('A. Θ. συνέκλεισεν⁴⁹) αὐτούς.
 31. כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָם. O'. ὅτι οὐκ εἰσὶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν οἱ θεοὶ αὐτῶν. Alia exempl. ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἡμῶν ὡς οἱ θεοὶ αὐτῶν.⁵⁰ 'A. (ὅτι) οὐχ ὡς στερεὸς ἡμῶν στερεὸς αὐτῶν. Σ. οὐ γὰρ ὡς ὁ φύλαξ ἡμῶν ὁ φύλαξ αὐτῶν. Θ. ὅτι οὐχ ὡς φύλαξ ἡμῶν φύλακες αὐτῶν.⁵¹
 פְּלִיָּים. Judices. O'. ἀνόητοι. Σ. βιαῖοι.⁵²
 33. תִּנְיָנִים. O'. δρακόντων. 'A. κητῶν.⁵³

³⁵ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85), Veron. ³⁶ Cod. VII in marg. manu 2da. ³⁷ Cod. X (cum ἀπορέοντι). Syro-hex. † ١٥٧٧. Cf. Hex. ad Psal. xxxviii. 9. Jerem. xvii. 11. ³⁸ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Comp., Ald., Codd. VII, 15, 16, 18, alii, et Veron. ³⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, X, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Veron. et, ut videtur, Syro-hex. ⁴⁰ Syro-hex., teste Masio, qui Latina tantum exhibet. Ad πτηνός cf. Hex. ad Job. v. 7. Psal. lxxvii. 48. Hab. iii. 5. Ad δηγμός cf. Hex. ad Psal. xc. 6. Hos. xiii. 14. ⁴¹ Cod. X. ⁴² Idem. ⁴³ "Aquilas [et Vulg.] hanc dictionem Hebraicam vertit, et ubi sunt? ac si sic scribe-retur, איהם איהם, etiam ubi ipsi?"—Masius. ⁴⁴ Bar Hebraeus: אלהם אלהם אלהם אלהם. Cf. Hex. ad Psal. iii. 10. ⁴⁵ Syro-hex., teste Masio. De Graecis, praesertim Aquilae, nihil probabile, nedum exploratum habemus. Hieron., ut solet, Symmachum expressit: Sed propter iram

inimicorum distuli. ⁴⁶ Syro-hex., teste Masio: Aq. Ne forte alienos reddant eos qui tribulant ipsos. Ad ἀποξενούν cf. Hex. ad Jesai. lvi. 3. lx. 10. Ad θλίβοντες cf. Hex. ad Psal. lxxxviii. 43. ⁴⁷ Nobil. (cum συνετίσθησαν), Procop. in Cat. Niceph. p. 1640. Syro-hex., teste Masio: Aq. Utinam sapuissent ad cognoscendum id, intelligant finem suum. Ad ἐπιστήμη Cod. X affert: 'A. φρόνησις; necnon ad οὐκ ἐφρόνησαν: 'A. οὐκ ἐνόησαν, ὄφελον ἔσοφίσθησαν; ubi οὐκ ἐνόησαν glossatori tribuendum, certe non Aquilae. ⁴⁸ Cod. X. ⁴⁹ Syro-hex. † ١٥٧٧. Cf. ad Cap. xxiii. 15. ⁵⁰ Sic Codd. X, 15, 18, 19, alii (inter quos 85 in marg.), Veron., invito Syro-hex. ⁵¹ Cod. 85, teste Montef. Cf. Hex. ad Psal. xxvii. 1. Ad Aquilam Holmesii amanuensis minus probabiliter exscripsit: οὐχ ὁ στερεός κ. τ. λ. ⁵² Syro-hex. † ١٥٧٧. ⁵³ "Aq. vertit caete [קלל]. Cf. Hex. ad Jesai. lxxiii. 13."—Masius.

33. וְרָאָה שֶׁפְּתָנִים אֲסִפִּידִים. *Et venenum aspidum crudele.* Ο'. καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος. 'Α. καὶ κεφαλὴ βασιλίσκων ἄσπλαγχνος.⁵⁴

34. הֲלֹא הוּא כְּמִסְ עִמָּדִי. *Nonne illud reconditum est apud me?* Ο'. οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνήκται παρ' ἐμοί; Σ. μὴ οὐχὶ τοῦτο (s. ταῦτα) ἀποκεῖται παρ' ἐμοί;⁵⁵

35. לְעֵת תְּמוֹתָי. *Tempore quo vacillabit.* Ο'. ὅταν σφαλῆ. *Alia exempl. ἐν καιρῷ ὅταν σφαλῆ.*⁵⁶

עֲתִידָתָי. *Quae iis imminet.* Ο'. ἔτοιμα. 'Α. καιρίως.⁵⁷

36. יִתְנַחֵם. *Miserebitur.* Ο'. παρακληθήσεται. 'Αλλος μεταμεληθήσεται.⁵⁸

כִּי יִרְאֶה כִּי יִזְלַת יְדֵי וְאָפַס עֲצוּר וְעָזוֹב. *Cum viderit quod defecisset robur eorum, et non superesset clausus et relictus.* Ο'. εἶδε γὰρ παραλελυμένους αὐτοὺς καὶ ἐκλελοιπότες ἐν ἐπαγωγῇ (alia exempl. ἀπαγωγῇ⁵⁹) καὶ παρειμένους. Σ. εἶδε γὰρ ὅτι ἐταπεινώθη χεῖρ, καὶ ἐξέλιπεν ὁ συνεχόμενος καὶ ἐγκαταλελειμμένος.⁶⁰

37. צוֹר. Ο'. Vacat. 'Α. στερεός. Θ. φύλαξ.⁶¹

41. שְׂנֹאתַי. *Acuero.* Ο'. παροξυνῶ. 'Αλλος ἀκονήσω.⁶²

41. וְיָחַתְתָּ. *Et prehenderit.* Ο'. καὶ ἀνθέξεται ('Αλλος ἐπιλήψεται. 'Αλλος κρατήσει⁶³).

42. מֵרֶגֶל תְּחִלָּתָם. *De capite principum (s. capillorum) hostium.* Ο'. ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ('Α. ἀποπετασμένων⁶⁴) ἐχθρῶν (alia exempl. ἐθνῶν⁶⁵). Σ. ἀπὸ κεφαλῆς ἀνακεκαλυμμένης ἐχθροῦ.⁶⁶

43. וְעָמַדְתֶּם—הַרְגִּינוּ. Ο'. εὐφράνθητε—τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 'Ο 'Εβραῖος αἰνέσατε, ἔθνη, λαὸν αὐτοῦ, ὅτι αἷμα δούλων αὐτοῦ ἐκδικήσει, καὶ ἐκδικίαν ἀνταποδώσει τοῖς θλίβουσιν αὐτὸν, καὶ ἐκκαθαριεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ ὁ λαὸς αὐτοῦ.⁶⁷

וְעָמַדְתֶּם גַּם יְהוָה. *Celebrate gentes, populum ejus.* Ο'. εὐφράνθητε, οὐρανοὶ, ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι (alia exempl. υἱοὶ⁶⁸) θεοῦ εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ (alia exempl. αὐτοῦ⁶⁹) πάντες υἱοὶ θεοῦ. 'Α. αἰνοποιήσατε, ἔθνη, λαὸς αὐτοῦ. Θ. ἀγαλλιᾶσθε, ἔθνη, λαὸς αὐτοῦ.⁷⁰

וְיָקָוּ. *Ulciscetur.* Ο'. ἐκδικᾶται. *Alia exempl. ἐκδικεῖται; alia, ἐκζητεῖται.*⁷¹

וְעָמַדְתֶּם אֶתְּרָתָא. *Et expiabit terram ejus, populum ejus.* Ο'. καὶ ἐκκαθαριεῖ ('Α. ἐξι-

⁵⁴ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Cod. 85. Ad ἀνίατος Cod. VII in marg. manu 2da: ἄσπλαγχνος. ⁵⁵ Nobil., Anon. in Cat. Niceph. p. 1641. Sic (cum ταῦτα) "omnes Regii" apud Montef. ⁵⁶ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Arm. 1, Veron., et, ut videtur, Syro-hex. ⁵⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁵⁸ Cod. X. Cf. Hex. ad Psal. lxxv. 15. ⁵⁹ Sic Codd. 54, 82, 85 (in marg.), alii, Veron., Syro-hex. (ut videtur). ⁶⁰ Syro-hex., teste Masio: Sym.: *Vidit enim quod humiliata esset manus, et defecisset angustia affectus et destitutus.* Cf. 3 Reg. xx (Hebr. xxi). 21. 4 Reg. ix. 8 in LXX. ⁶¹ "Aq. hic rursus, ut ante, traducit, firmus; Theod. custos."—Masius. ⁶² Cod. X in marg. sine nom. ⁶³ Cod. 58 in marg.: ἐπιλήψεται. κρατήσει. Cf. Hex. ad Job. xxiii. 11. ⁶⁴ Sic (ad ἀρχόντων ἐχθρῶν) Cod. X, teste Montef. Minus probabiliter Holmesius (ad κεφαλῆς) ex eodem exscripsit: 'Α. πετασμένων. Cf. Hex. ad Exod. v. 4. ⁶⁵ Sic Ald., Codd. III, XI, 15, 16, 18, alii (inter quos 85, 130, uterque

cum ἐχθρῶν in marg.), Arm. 1, Syro-hex. in marg. ⁶⁶ Syro-hex., teste Masio: *De nudo (s. aperto) capite hostis.* Cf. Hex. nostra ad Jud. v. 2. Interpres Graeco-Ven.: ἀπὸ τοῦ κεφαλῆν ἀποκαλύπτειν ἐχθροῦ. ⁶⁷ Cod. VII in marg. manu 2da. ⁶⁸ Sic Codd. II, III, X (teste Montef., cum ἄγγελοι in marg.), 18, 54, 58, alii, Veron., Arab. 1, Arm. 1, Euseb., Syro-hex. (cum ἄγγελοι in marg.). Mox pro υἱοὶ iidem fere ἄγγελοι habent. ⁶⁹ Sic Codd. III, VII, 54, 56, 64, 75, Euseb., Syro-hex. Grabius pingit: καὶ ἐνισχυσάτωσαν, sine metobelo, invito Syro-hex. Ad υἱοὶ θεοῦ in fine v. Holmes. notat: "Hanc clausulam cum signat Arab. 1." ⁷⁰ Euseb. in Dem. Evang. p. 46 (cum scriptura ἐνοποιήσατε). Nobil. affert: 'Α. αἰνοποιήσατε. Cf. Hex. ad Psal. xxxi. 11. Minus probabiliter Procop. in Cat. Niceph. p. 1646: 'Ακ. δὲ ἀντὶ τοῦ, εὐφράνθητε, φησὶν ἐνοποιήσατε ἔθνη λαοῦ αὐτοῦ. ⁷¹ Prior lectio est in Comp., Ald., Codd. III, X, XI, 15, 16, 18, alii; posterior in Codd. VII, 29, 56, 58, 72, 85 (cum ἐκδικεῖται in marg.).

- λέεται⁷²) κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 'A. καὶ ἐξιλίεεται γῆν αὐτοῦ λαὸς αὐτοῦ.⁷³
45. הַאֲלֵהֶם לְיַמֵּינֵי אֱלֹהֵי. O'. Vacat. Alia exempl. ✕ πάντας ἄ τους λόγους τούτους.⁷⁴
49. הָעֲבָרִים. *Abarim*. O'. τὸ Ἀβαρίμ. 'A. τῶν πέραν. Σ. τῶν διαβάσεων.⁷⁵
50. הָאֲנֵי. O'. καὶ προστέθητι ('A. συλλέγητι⁷⁶).
51. מַעַלְתֶּם בִּי. *Peccastis in me*. O'. ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου. 'A. παρέβητε (ἐν ἐμοί).⁷⁷
52. אֲלֵהֶם לְיַמֵּינֵי אֱלֹהֵי. O'. Vacat. ✕ εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ ἄ.⁷⁸
- Cap. XXXII. 10. ὀφθαλμοῦ ✕ αὐτοῦ ἄ.⁷⁹ 19. — καὶ ἐζήλωσε ἄ.⁸⁰ 37. — κύριος ἄ.⁸¹ 40. — καὶ ὁμοῦμαι τὴν δεξιάν μου ἄ.⁸² 41. ἐχθροῖς (✕) μου (ἄ).⁸³ 43. — δίκην ἄ.⁸⁴ — καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει ἄ.⁸⁵ 44. — καὶ ἔγραψε— τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ ἄ.⁸⁶

CAP. XXXIII.

2. הִרְפִּיעַ. *Splenduit*. O'. καὶ κατέσπευσεν. 'A. ἀνεφάνη. Σ. ἐπεφάνη.¹

⁷² Cod. X. Forma vix aliunde nota. Statim κύριος reprobant Codd. VII, 28, 30, 64, 85, Syro-hex. ⁷³ Syro-hex., teste Masio: Aq. *et propitius erit terrae suae populus ejus*. ⁷⁴ Sic Arab. 1 (sine cuneolo), et sine aster. (cum τοὺς λ. τούτους π.) Ald., Codd. 15, 64, 83, 134 (cum π. τοὺς λ. τ.). Sic (sine πάντας) Comp., Codd. III, VII, X, XI, 18, 29, alii, et, ut videtur, Syro-hex. ⁷⁵ Cod. X, teste Holmes.: 'A. τῶν πέραν. Cod. 85: 'A. τῶν πέρας (sic). Σ. τῶν διαβάσεων. ⁷⁶ Sic Cod. X, teste Montef. in schedis; non, ut ipse edidit, συλλέγητι. Cf. Hex. ad Psal. xxxiv. 15. ⁷⁷ Cod. X. ⁷⁸ "Notantur in Syro asterisco et obelisco [metobelo?]."—Masius. Sic sine aster. Comp., Codd. X, 44 (cum αὐτοῖς pro τοῖς υἱοῖς Ἰσρ.), 74, 76, alii. ⁷⁹ Syro-hex. (cum "obelisco"). ⁸⁰ Syro-hex., Arab. 1 (cum cuneolo tantum). ⁸¹ Arab. 1. ⁸² Idem (cum cuneolo tantum). ⁸³ Sic sine aster. Codd. 54, 59, Veron., Arab. 1, Arm. 1, Syro-hex. ⁸⁴ Arab. 1. ⁸⁵ Arab. 1: — inimicis rependet (sine metobelo). ⁸⁶ Sic Grabius. Holmes. ex Arab. 1 exscripsit tantum: — ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄ.

2. וַיָּבֹא מִמִּינֵי קְדֻשָּׁתֵי מַרְבָּבֹת. *Et venit ex myriadibus sanctitatis* (sanctorum angelorum); a dextera ejus. O'. σὺν μυριάσι Κάδης ('A. ἁγιασμοῦ. Σ. ἀγίαις²) ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. 'A. ἀπὸ μυριάδων ἁγιασμοῦ, ἀπὸ δεξιᾶς αὐτοῦ.³
- אֵשׁ דָּת לְמוֹ. *Ignis lex iis*. O'. ἄγγελοι (τοῦσῶν, fortes?) μετ' αὐτοῦ. 'A. πῦρ δόγμα αὐτοῖς. Σ. πυρινὸς νόμος..⁴
3. אֵף תִּכַּב עַמִּים. *Etiam diligit populos*. O'. καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 'A. *Etiam super populos*.⁵
- כָּל-קְדוּשָׁיו בְּיַדְּךָ יְהוָה תִּכְנוּ לְרַגְלֶךָ יִשְׂאֵ מַדְבְּרֹתַיְךָ. *Omnes sancti ejus sunt in manu tua, et ipsi procubuerunt ad pedem tuum; accipiet* (unusquisque) *de eloquiis tuis*. O'. καὶ πάντες οἱ ἁγιασμένοι (alia exempl. add. αὐτοῦ⁶) ὑπὸ τὰς χεῖράς σου· καὶ οὗτοι ὑπὸ σέ εἰσι· καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ (νόμον, ὃν ἐνετείλατο). 'A. πάντες ἁγιασμένοι αὐτοῦ ἐν χειρί σου, καὶ αὐτοὶ ἐπλήγησαν τοῖς ποσὶ σου, αἴρουσιν ἀπὸ ῥημάτων σου. (νόμον ἐνετείλατο).⁷
5. וַיְהִי בִישׁוּרוֹן מֶלֶךְ. *Et factus est in Jeshurun rex*. O'. καὶ ἔσται ἐν τῷ ἡγαπημένῳ ἄρχων. Σ. Θ. καὶ ἦν ἐν τῷ εὐθεί βασιλεύς.⁸

CAP. XXXIII. ¹ Codd. 58 (in marg. sine nom.), 85. "Latinus simpliciter vertit *apparere*, sicut et Aquilas."—Masius. Procop. in Cat. Niceph. p. 1652: ὁ δὲ ἄκ. ἐξέδωκεν, ἀνεφάνη. ² Cod. 58 in marg. sine nom.: ἁγιασμοῦ: ἀγίαις. Cod. 85: 'A. ἁγιασμοῦ. Σ. ἀγίας (sic). ³ Nobil., Victor Presb. in Cat. Niceph. p. 1653. Masius e Syro-hex. affert: Aq. *Ex myriadibus sanctorum ad dexteram ejus*. ⁴ Cod. 108 affert: Σ. πυρινὸς νόμος. Σ. (sic) πῦρ δόγμα αὐτοῖς. Posterior versio Aquilae est, teste Masio, qui ait: "Aquilas hoc vertit pertinaciter, ut solet, inhaerens vocibus Hebraicis: *ignis doctrinae* [potius *doctrina*] *eis*." Symmachum imitatus est Hieron., vertens: *In dextera ejus ignea lex*. ⁵ Syro-hex., teste Masio. Errorem suspicor. Num Syriaca erant: (*ingressus est*) אֵשׁ לְרַגְלֵךָ? ⁶ Sic Codd. 19, 44, 58, alii, Arm. 1, Syro-hex. ⁷ "Aquilas totum periodum huc usque sic traducit: *Omnes sancti ejus in manu tua, et ipsi percussi in* (vel *cum*) *pedibus tuis, extollunt ex verbis tuis. Legem praecepit etc.*"—Masius. ⁸ "In Hebraeo est . . . *et fuit in recto rex*; et sic quoque verterunt Sym. et Theod."—

6. **וַיְהִי מִתְּיוֹ מִסְפָּר.** *Et (non) sint viri ejus numerus (pauci). O. και (alia exempl. add. Συμεών⁹) ἔστω πολὺς ('Α. ἀνδράσιν¹⁰) ἐν ἀριθμῷ. 'Α. και ἔστω ἀνδράσιν αὐτοῦ ἀριθμός. Σ. και ἔστωσαν ὀλιγοστοὶ αὐτοῦ ἀριθμός.¹¹*
7. **וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶר.** *Et haec est (benedictio) Judae; et dixit. O. και αὐτῆ 'Ιούδα (alia exempl. add. και εἶπεν¹²).*
- וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶר.** *Et ad populum ejus introduc eum. O. και εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἔλθοις ἄν (alia exempl. εἰσέλθοισαν¹³). Σ. και ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰσάξεις αὐτόν.¹⁴*
- וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶר.** *Manibus suis contendat pro se. O. αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινούσιν ('Α. δικάσσονται. Σ. ὑπερμαχήσουσιν¹⁵) αὐτῷ. Σ. αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὑπερμαχήσουσιν αὐτοῦ.¹⁶*
8. **תְּמִיךָ וְאוּרִיךָ לְאִישׁ חַסִּידְךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוּ בְּמִצְרָיִם.** *Thummim (veritas) tui et Urim (revelatio) tui sint viro pio tuo, quem tentasti ad Massah (tentationem), contendisti cum eo super aquas Meribah (contentionis). O. δότε Λευὶ δῆλους αὐτοῦ, και ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασαν*

αὐτὸν ἐν πείρᾳ, ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλογίας. Σ. τελειότης σου και διδαχὴ σου τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασας ἐν δοκιμασίᾳ ἐδοκίμασας (fort. ἐδίκασας) αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς ἀντιλογίας.¹⁷

10. **וַיֹּרֶוּ.** *Docebunt. O. δηλώσουσι. 'Α. φωτίσουσι.¹⁸*
- וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶר.** *O. τὰ δικαιομάτα σου. 'Α. κρίματα (σου).¹⁹*
- וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶר.** *Et holocaustum. O. διαπαντός. 'Α. (και) τέλειον. Σ. (και) ὀλοκαυτώματα.²⁰*
11. **וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶר.** *Benigne accipias. O. δέξαι. 'Α. εὐδοκήσης.²¹*
- וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶρ.** *Lumbos. O. ὀσφύν. 'Α. νῶτον. 'Αλλος ἰσχύν.²²*
12. **וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶρ.** *Protegens. O. σκιάζει (s. σκιάσει). 'Α. παστώσει. Θ. σκεπάσει.²³*
13. **וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶρ.** *E praestantissimis fructibus. O. ἀπὸ ὠρῶν. ('Α.) ἀπὸ τραγημάτων. (Σ.) ἀπὸ ὀπωρῶν.²⁴*
14. **וַיֹּאמֶר לַיהוָה לְיִהוּדָה וַיֹּאמֶρ.** *O. και καθ' ὄραν. 'Α. (και ἀπὸ) τραγημάτων.²⁵*

Idem. Cod. 108 in marg. sine nom.: ἐν τῷ εὐθεί βασιλεύς. Cf. Hex. ad Jesai. xlv. 2. ⁹ Sic Comp., Ald., Codd. III, X, XI (om. και), 19, 53, 56, 82, 108, 118, invito Syro-hex. Anon. in Cat. Niceph. p. 1655: Τινὰ τῶν ἀντιγράφων οὕτως ἔχει· ζήτω 'Ρ. και μὴ ἀποθανέτω· Συμεών πολὺς ἔστω ἐν ἀριθμῷ· τὰ δὲ ἀκριβῆ ἀντίγραφα οὐκ ἔχει μνήμην τοῦ Συμεών. ¹⁰ Cod. X. ¹¹ "Aquilas, supersticiosissimus interpres, vertit, et sit virorum ejus numerus. Symmachus, et sint parvuli [יְסוּפִים] ejus numerus."—Masius. ¹² Sic Codd. 44, 54, alii, Syro-hex. ¹³ Sic Comp., Ald., Codd. III, VII, XI, 15, 16, 18, alii, Syro-hex. ¹⁴ Procop. in Cat. Niceph. p. 1658: "Ὁμοιον δὲ τῷ, 'Ιούδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου, τὸ, ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐξάξεις (sic) αὐτόν· και τῷ, αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νῶτον τῶν ἐχθρῶν σου, τὸ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὑπερμαχήσουσιν αὐτοῦ. Lectionem Symmachi indubitata emanulavimus e Cod. 85, qui ad εἰσέλθοις ἄν in marg. habet: εἰσάξει αὐτό (sic). Praeterea Montef. e tribus Regiis [et Cat. Niceph. p. 1657] affert: 'Α. εἰς τὸν λαὸν 'Ιούδα εἰσέλθοισαν, errore manifesto, quem indicavit Scharfenb. in *Ani-madv.* p. 142. ¹⁵ Cod. 85. Cod. 58 in marg.: δικάσεται αὐτῷ: ὑπερμαχήσουσιν αὐτῷ (sic). ¹⁶ Procop., ut supra.

Hieron.: *Manus ejus pugnant pro eo.* ¹⁷ Procop. in Cat. Niceph. p. 1660. Pro ἐδοκίμασας Scharfenb. in *Ani-madv.* p. 143 non male tentat ἐδίκασας. Symmachus, ut solet, expressit Hieron.: *Perfectio tua et doctrina tua viro sancto tuo, quem probasti in tentatione, et judicasti ad aquas contradictionis.* ¹⁸ Cod. X. ¹⁹ Idem. ²⁰ "Aquilas pro לֵלֵךְ vertit *perfectum, absolutum*; Symmachus *holocausta, sive incensa perfecta.*"—Masius. Ad Aq. cf. Hex. ad Thren. ii. 15. ²¹ Cod. X. ²² Idem: 'Α. νῶτον ἢ ἰσχύν. Posterior lectio est in Codd. 58, 85 (cum νῶτον in marg.). Ad Aq. cf. Hex. ad Prov. xxx. 31. Ezech. i. 27. ²³ Cod. 85. Cod. 54 affert: Θ. σκεπάσει. Aquilam ante oculos habuit Hieron., vertens: *quasi in thalamo morabitur.* ²⁴ Cod. 58 in marg. sine nom. "Aquilas vocem Hebraeam traduxit *fructum* [פְּרִי, ὀπωρῶν]."—Masius. Cf. Hex. ad Cant. Cant. v. 1. ²⁵ "Γεννημάτων" 'Α. τραγημάτων. εκβαλης. X. Sic habet, et huc refert. Quaerendum forsitan est ad vocem postremam, num sit legendum ἐκβολῆς, et ad συνοδῶν [Hebr. שְׂרָבָה, *proventus, proprie quod protruditur*] referendum."—Holmes. Lectionem non exscripsit Montef.

14. יָרְחִים. *Mensium.* Ο'. μηνῶν. Οἱ λοιποὶ σελήνης.²⁶
15. הַרְרֵי־קָדְם. *Montium antiquorum.* Ο'. ὀρέων ἀρχῆς ('Α. ἀρχῆθεν. Σ. ἀρχαίων²⁷).
- וּמִמָּגֶד. Ο'. καὶ ἀπὸ κορυφῆς ('Α. τραγημάτων. Σ. ὀπώρας²⁸).
16. וּלְקֶדֶד נְזִיר אָחָיו. *Et in verticem principis fratrum ejus.* Ο'. καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεῖς ('Αλλος· δοξασθέντος²⁹) ἐπ' ἀδελφοῖς. 'Α... ἀφορισμένου ἀδελφῶν (αὐτοῦ). Σ... φυλάξαντος τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ.³⁰
18. בְּצִתָּא. Ο'. ἐν ἐξοδία σου. (Σ.) ἐν τῇ προελεύσει σου.³¹
19. שֶׁשׁ. *Affluentiam.* Ο'. πλοῦτος. 'Α. πλήμυραν.³²
- וּלְהִיטְוֵי תְּמִינֵי אֵרֶץ. *Et thesauros reconditos arenae.* Ο'. καὶ ἐμπόρια παράλιον κατοικούντων. 'Α. (καὶ) ἀποθέτους κεκρυμμένους ἄμμου.³³ Σ. (καὶ) ἀποθήκας κεκρυμμένας ἄμμου.³⁴
20. וְעָרַף אֶת־בְּרָחִיו וְעָרַף אֶת־קֶדְמָתוֹ. *Et dilaniat brachium etiam verticem.* Ο'. συντρίψας βραχίονα καὶ ἀρχοντα. 'Αλλος· καὶ θηρεύσει βραχίονα καὶ κορυφήν.³⁵
22. קָנַף. *Prosilit.* Ο'. καὶ ἐκπηδήσεται. 'Αλλος· ἐξορμήσει.³⁶
23. שָׂבַע רְצוֹן. *Abundans gratia.* Ο'. πλησμονὴ δεκτῶν ('Α. Σ. εὐδοκίας³⁷).
- וּמִיָּם וּמִדָּרֹם. *Mare (occidentem) et meridiem.* Ο'. θάλασσαν καὶ λίβα. 'Αλλος· δύσιν καὶ νότον.³⁸
25. רֹבֶץ. *Robur tuum.* Aliter: *Quies tua.* Ο'. ἡ ἰσχὺς σου. 'Α. ἔξις σου.³⁹
- 26, 27. וּבְגִבְיֹתָיו יִתְקַשְׁוּ וְיִתְקַשְׁוּ עִלָּיו. *Et in majestate sua (vehitur) nubibus. Latibulum est Deus aeternus, et subtus sunt brachia sempiterna.* Ο'. καὶ ὁ μεγαλοπρεπῆς τοῦ στερεώματος. καὶ σκεπάσει σε θεοῦ ἀρχῆ (alia exempl. σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς⁴⁰), καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων. Σ. καὶ ἐν εὐπρεπείᾳ αὐτοῦ. ἐν νεφέλαις (s. αἰθέρι) οἰκησις θεοῦ ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ὑποκάτωθεν βραχίονες αἰώνιοι.⁴¹
28. וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁבֵּט בְּטָב. *Et habitabit Israel secure solus.* Ο'. καὶ κατασκηνώσει 'Ισραὴλ πεποιθὼς ἄλλος. 'Αλλος· καὶ κατασκηνώσει 'Ισραὴλ ἀφόβως καταμόνας.⁴²

²⁶ Cod. X. Sic in marg. sine nom. Codd. VII (manu 1ma), 85. ²⁷ Cod. 85. ²⁸ Idem. ²⁹ Idem in marg. sine nom. Syro-hex. legit et pingit: καὶ ἐπὶ κορυφῆς, δοξασθεῖς ἐν ἀδελφοῖς αὐτοῦ πρωτότοκος. ταύρου τὸ κάλλος. ³⁰ Cod. 85. Cod. 58 in marg.: ἀφορισμένου ἀδελφοῦ (sic) αὐτοῦ: φυλ. τοὺς ἀδ. αὐτοῦ. ³¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 1666 tacito interpretis nomine laudat: εὐφράνθητι, Ζαβουλῶν, ἐν τῇ προελεύσει σου... μέχρι γὰρ ταύτης προῆλθε παρ' αἰγιαλούς θαλάσσης, ὡς 'Ιακώβ προεφήτευσε. Cf. Hex. ad Exod. xxi. 8. Psal. cxx. 8. ³² Cod. X (cum πλήμυρα). ³³ Idem. ³⁴ Cod. 54 in textu lectioni LXXvirali prae-mittit: καὶ ἀποθήκας κεκρυμμένας ἄμμου, "Aquilae lectionem," ait Holmesius, "intus receptam e margine." Immo Symmachi versio est, cujus Latina tantum exscripsit Masius: *capsas quae in arena occultantur*; Syriaca autem nobis tradidit Bar Hebraeus a Schroetero editus: *כַּסְפֵּי אֲבִיבִים מְכֻסִּים*. ³⁵ Cod. 54 in textu post *ἀρχοντα*: καὶ θήσει (sic) βρ. καὶ κορυφήν (sic). "Aquilas vertit, ut Latinus: *cepit brachium etiam verticem*."—Masius. ³⁶ Idem in textu: καὶ ἐκπηδήσεται ἐξορμήσει, ex duplici versione. ³⁷ Nobil. affert: Σ. εὐδοκίας. Cod. X:

'Α. εὐδοκίας. ³⁸ Cod. 54 in textu: θάλ. καὶ λίβα δύσιν καὶ νότον. ³⁹ "Aquilas transtulit corporis habitudinem."—Masius. ⁴⁰ Anon. in Cat. Niceph. p. 1668: "Ἄλλα δὲ ἀντίγραφα οὕτως ἔχει: καὶ σκέπασις θεοῦ ἀρχῆς. Sic Codd. VII, 44, 54, 75. ⁴¹ "Sym. sic vertit, non habito respectu distinctionis quae in Hebraeo est: "Et in praecellentia pulcritudinis suae [fort. *אֵלֵינוּ לֹא־נִשְׁבָּח*]. In nubibus habitaculum Dei ab initio, et ab imo brachiorum mundi."—Masius. Ad ἀρχῆ Cod. 85 in marg.: ἀπ' ἀρχῆς. Deinde haec, et ab imo brachiorum mundi, male versa sunt, ni fallor, e Syriacis *כַּסְפֵּי אֲבִיבִים מְכֻסִּים*, h. e. καὶ ὑποκάτωθεν βραχίονες αἰώνιοι, quam versionem, tacito auctore, laudat et enarrat Procop. in Cat. Niceph. p. 1669. Postremo ad Symmachi reliquias pertinere videntur ea quae apud eundem Procopium paulo ante habentur: οὗ καὶ οἰκῆσω τὸν αἶθερα [sic passim pro *וּמִיָּם* Sym. in Hexaplis] λέγει διὰ τὴν καθαρότητα, ὑπεράνω δυνάμεων ἀπασῶν, ἃς λέγει βραχίονας αἰώνιους ὑποκειμένας θεῷ. Tum vero pro *כַּסְפֵּי* Masius nimis generaliter transtulit in nubibus. ⁴² Anon. in Cat. Niceph. p. 1669. Proculdubio est Symmachi, cui *אֲבִיבִים* ἀφοβος sonat Psal. lxxvii. 53. Ezech. xxxiv. 27.

28. אֶל-אֲרָץ דְּגַן וְתִירוֹשׁ. *O.* ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ.
Alia exempl. ἐπὶ γῆς σίτου καὶ οἴνου.⁴³

וְהַשָּׁמַיִם יֵעָרְפוּ יְעָרְפוּ. *Etiam caelum ejus stillat rorem.* *O.* καὶ ὁ οὐρανὸς σοι (alia exempl. αὐτῷ⁴⁴) συννεφῆς δρόσῳ. *S.* καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῷ ὀμιχλωθήσεται (s. γνοφωθήσεται) δρόσῳ.⁴⁵

29. וְאִישׁ-חַרְבַּב גְּאוֹתָהּ. *Et is qui est gladius majestatis tuae.* *O.* καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου. *A.* καὶ ὡς μάχαιρα καύχησίς σου.⁴⁶

וְיִכְזְבוּ. *Et simulators agent.* *O.* καὶ ψεύσονται (*A.* ἀρνήσονται⁴⁷).

Cap. XXXIII. 9. (X) ὅτι (4) ἐφύλαξε.⁴⁸ 16. πληρώσεως X αὐτῆς 4.⁴⁹

CAP. XXXIV.

1. מִעֲרַבְתָּ מוֹאָב. *O.* ἀπὸ ἀραβῶθ Μωάβ. *A.* ἀπὸ ὀμαλῶν Μωάβ.¹

עַל-פָּנָי. *O.* ἐπὶ προσώπου. Alia exempl. κατὰ πρόσωπον.²

1-3. וַיִּרְאֶהוּ יְהוָה—עַד-צֶעַר. *O.* καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος—ἕως Σηγώρ. Τὸ Σαμαρειτικόν

καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Εὐφράτου, ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης.³

3. וְהַתְּתִיבָהּ. *Et plagam australem.* *O.* καὶ τὴν ἔρημον (*A.* τὸν νότον⁴).

וְהַתְּתִיבָהּ בְּקַעַת יַרְיֵחוֹ. *Et planitiem vallis Jericho.* *O.* καὶ τὰ περίχωρα (alia exempl. add. πεδίου⁵) Ἰεριχώ.

5. עֶבְדֵי-יְהוָה. *O.* ὁ οἰκέτης (*A.* παῖς⁶) κυρίου.

6. בְּנֵי בְּאֵר בְּאֵר מוֹאָב. *In valle in terra Moab.* *O.* ἐν Γαῖ. Alia exempl. ἐν Γαῖ ἐν γῆ Μωάβ.⁷

וְהַתְּקַבְּרֵהּ. *Sepulcrum ejus.* *O.* τὴν ταφὴν (alia exempl. τελευτήν⁸) αὐτοῦ.

7. וְלֹא-נָסָהּ לָחֶה. *Et non fugerat viror* (Graeco-Ven. τὸ ὑγρόν) *ejus.* *O.* οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελώνια (potior scriptura χελύνια⁹) αὐτοῦ (Οἱ λοιποὶ σιαγὼν αὐτοῦ.¹⁰ *O.* Ἐβραῖος τὰ χλωρὰ αὐτοῦ¹¹). *A.* οὐδὲ ἐφθάρη τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.¹² Schol. *O.* Λατῖνος οὔτε οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἐταράχθησαν.¹³

⁴³ Sic Codd. 44, 54, 74, alii, Syro-hex. ⁴⁴ Sic Comp., Ald., Codd. III (cum συννεφῆς αὐτῷ), VII, X, XI, 15, 18, alii, Arm. 1, et, ut videtur, Syro-hex. ⁴⁵ "Συννεφῆς δρόσῳ, h. e. caelum sit ipsi nubilum rore. Sic enim Latinus [caelique ejus caligabunt rore] et Symmachus vertunt."—Masius. Cf. Hex. ad Deut. xxxii. 2. Psal. lxiv. 13. ⁴⁶ "Aquilas vertit: et tanquam gladius jactantia tua."—Masius. ⁴⁷ Cod. 58 in marg. Lectio Aquilam refert, coll. Hex. ad Psal. lxv. 3. Jesai. xxx. 9. Hos. iv. 2. ⁴⁸ Sic sine aster. Codd. 58, 128. ⁴⁹ Syro-hex. (cum "obelisco"). Sic sine aster. Codd. 44, 58, 59, 74, alii.

CAP. XXXIV. ¹ Procop. in Cat. Niceph. p. 1671: Ἀκύλας τὸ ἀραβῶθ ἀπὸ ὀμαλῶν ἐξέδωκεν, ὃ ἐστὶν ἀπὸ τῆς πεδιάδος. "Aquilas: ex planitie Moab."—Masius. ² Sic Codd. 16, 18, 28, alii (inter quos 85, cum ἐπὶ προσώπου in marg.). ³ "Καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν. Syrum exemplar notat in margine, quod illa verba quae sequuntur usque dum dicitur, καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωυσῆν, sint in Hexaplo Origenis notata obelisco, eo quod in Hebraico exemplari quod apud Samaritanos exstabat, pro illis fuerant scripta haec: καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν κ. τ. εἰ."—Masius. In lectione Samaritana haec, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ—Εὐφράτου,

in textum LXXviralem post ἕως Δὰν infert Cod. 15. In textu Hebraeo-Sam. hodie legitur καὶ ἕως τῆς θαλάσσης, invito, ut videtur, Syro-hex. ⁴ Cod. 58 in marg. Cf. Hex. ad Num. xxi. 1. ⁵ Sic Codd. 44, 58, 74, alii. ⁶ Sic in marg. Cod. X; in textu autem Codd. 55, 58 (cum παῖς οἰκέτης). ⁷ Sic Codd. III, VII, X, 15, 28, alii (inter quos 85, cum γῆ Μωάβ in marg.), Syro-hex. ⁸ Sic Codd. III, VII (in marg. manu 1ma), X (in marg.), 15, 18, alii, Syro-hex. (ⲙⲟⲁⲃⲟⲩ). Severus in Cat. Niceph. p. 1673: καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὴν τελευτήν ἢ τὴν ταφὴν αὐτοῦ. ⁹ Sic Comp., Codd. III (cum ἐφθάρη), VII (corr. ex χελύμα), X, XI, 16, 18, alii. In Vaticano verba τὰ χ. αὐτοῦ desunt, testibus Masio et Maio. Exprimunt maxillae ejus (ⲙⲟⲁⲃⲟⲩ?) Syro-hex., teste Masio, et Arm. 1. Denique Cod. VII in marg. manu 2da: τὰ μάγουλα, h. e. genae. ¹⁰ Cod. 85. ¹¹ Cod. Reg. 2240, teste Montef. Cf. Gen. xxx. 37. Ezech. xvii. 24 in Hebr. et LXX. ¹² Sic in textu Codd. 54 (om. αὐτοῦ), 59 (idem), 75. Cod. X in marg.: ἐφθάρη τὸ πρόσωπον. ¹³ Cod. 56 in marg. Vulg.: nec dentes illius moti sunt. Aliud scholium e marg. Cod. 64 excitavit Holmes.: οὐδὲ ἐδέθηθι διασμοῦ, quae versio est Hebraeorum putide scriptorum, וְהַתְּקַבְּרֵהּ.

8. Ο'. ἐπὶ (alia exempl. ἐν τῷ πέραν¹⁴) τοῦ Ἰορδάνου
κατὰ Ἱεριχώ.¹⁵

9. רוח חכמה. Ο'. πνεύματος συνέσεως (Ἄλλος
σοφίας¹⁶).

12. ולכל היד החזקה ולכל המורה הגדול. Ο'.

(καὶ) τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα, καὶ (πᾶσαν) τὴν
χεῖρα τὴν κραταιάν. Aliter: Ο'. καὶ πᾶσαν
τὴν χεῖρα τὴν κραταιάν, καὶ τὰ θαυμάσια τὰ
μεγάλα.¹⁷

12. לעיני. Ο'. ἔναντι. Ἄλλος ἐνώπιον.¹⁸

¹⁴ Sic Codd. 44, 59, 74, alii. ¹⁵ "Hoc in Hebraeo non habetur, nec Syrus interpres agnoscit; tamen per asteriscum in Syro exemplari ad marginem adscribitur."—*Masius*. ¹⁶ Sic in marg. Cod. X; in textu autem

Codd. 58, 82. Duplex lectio, σοφίας καὶ συνέσεως, est in Codd. 44, 74, aliis. ¹⁷ Sic Syro-hex., teste Masio. ¹⁸ Sic in marg. Cod. 85; in textu autem Cod. 30.

APPENDIX AD PENTATEUCHUM,

in qua lectiones quaedam τοῦ Σαμαρειτικοῦ cum versione Samaritana a Briano Waltono edita conferuntur.

Gen. iii. 23 (22). Pro כְּאֶחָד מִמֶּנּוּ Versio Samaritana est כְּסִקּוּף מְנָה, h. e. *tanquam elatus* (cf. G. B. Winer in libello: *De Versionis Pentateuchi Samaritanae Indole*, Lips. 1817, p. 60) sive *sufficiens* (per metathesin pro סִפּוּף) *a se ipso*; quae cum Symmachi versione conferri potest.

Gen. v. 25, 26. In utraque lectione delendum videtur τὸ Σαμαρειτικόν. Nimirum in priore V. S. habet שְׁתֵּי וְשֵׁשׁ; in posteriore autem תְּלַת וְחֲמִשִּׁין שְׁתֵּי וְתַת מוֹאֵן שְׁתֵּי, concinente textu Hebraeo-Sam. Cf. S. Kohn *De Pentateucho Samaritano*, Lips. 1865, p. 66; cujus tamen alterum exemplum Lev. xx. 11 falsum esse probavimus in Hexaplis nostris ad loc.

Gen. xlv. 5. Τὸ Σαμ. καὶ αὐτὸς πειρασμῶ πειράζει ἐν αὐτῶ. V. S. וְהוּא נִסִּי יִנְסִי בָהּ, h. e. *Et ipse tentatione tentat in eo*.

Gen. xlix. 15. Τὸ Σαμ. καὶ ἔστι γεωργὸς ὑπηρετεῖν. V. S. וְהוּא לְאָרִיס פֶּרַנַס, h. e. *Et factus est in tributum* (cf. Deut. xx. 11 in V. S.) *pastor* (s. *γεωργός*?). Sed de auctore Graecae lectionis e librorum dissensione dubitatio oriri potest.

Gen. xlix. 23, 24. Τὸ Σαμ. καὶ ἐμίσησαν αὐτὸν κάτοχοι μερίδων. καὶ διέμεινεν ἐν βάθει τόξευμα αὐτοῦ. V. S. וְשִׁלְמוּאָה מִסְחָנֵי פְלָגִים וְדָרַת בְּעַמְקָה אֹתוֹ, h. e. *Et oppresserunt eum domini divisionum. Et habitavit in fortitudine arcus ejus. Ubi cepit interpret Graecus eo sensu quo Hebraeis dicitur עַמְקָה עַמְקָה*. Cf. Winer l. c. p. 9.

Gen. i. 19. Τὸ Σαμ. μὴ φοβείσθε καὶ γὰρ φοβούμενος θεὸν εἰμι. V. S. לְתַדְחֵלֹן הַחֲלִיפַת אֱלֹהִים אֲנִי, h. e. *Ne metuatís: num loco Dei ego sum?* quae cum Hebraeis accurate concinunt. Lectio hexaplaris e Gen. xlii. 18 concinnata esse videtur.

Exod. viii. 21. Τὸ Σαμ. (τὸν) κόρακα. V. S. יַת עֶרְבָה, h. e. *corvum*. Vid. Gen. viii. 7. Lev. xi. 15. Deut. xiv. 14 in V. S.

Exod. x. 7. Τὸ Σαμ. εἰς ἄσας. V. S. לְמַגְבֵי, h. e. *in scandalum*.

Ibid. Τὸ Σαμ. πρὶν γνῶς ὅτι ἀπόλλυται Αἴγυπτος. V. S. הָאֲדֹלָה תַחֲנֹם הֲלֹא מְבֹדָה מִצְרָאִי, h. e. *Antequam scias quia perdita est Aegyptus*.

Exod. xii. 42. Τὸ Σαμ. φυλάξεως. V. S. נְשִׁירִים, h. e. *custodiarum*.

Exod. xiii. 13. Τὸ Σαμ. παραδώσεις. Sed V. S. וְתַקְדְּלָנָהּ, h. e. *et decollabis id*, juxta Hebraeum.

Exod. xiv. 15. Τὸ Σαμ. ἵνα ἀπάρωσιν. V. S. וַיִּשְׁלָן, h. e. *et proficiscantur*.

Exod. xiv. 20. Τὸ Σαμ. καὶ ἦν τὸ νέφος καὶ τὸ σκότος, καὶ ἔφαινε τῇ νυκτί (s. τῇ νύκτα, s. ἐν τῇ νυκτί). V. S. וְהוּא עֲנָנָה מְחַשֵּׁךְ וּמְנִיר עִם לַיְלִיהַ, quae sonare videntur: *Et fuit nubes obtenebrans et illuminans cum nocte*.

Exod. xvi. 31. Τὸ Σαμ. ὡς σπέρμα ὀρύζης. V. S. כְּאֶרֶז קִלְיָהּ, h. e. *ut oryza decorticata*. In loco parallelo Num. xi. 7 pro eodem Hebraeo V. S. habet: כּוֹרֵעַ קִלְיָהּ, h. e. *sicut semen decorticati*. Winer l. c. p. 27: "Permutata existimo [in priore

loco] sive ab interprete, sive a librario (turbato, ut fit, literarum ordine) vocabula זרע et זר; in librum vero hujus erroris culpam propterea transferre malim, tum quod Num. xi. 7 recte legitur כזרע, tum quod Graeco-Samar. exhibet ὡς σπέρμα ὀρύζης. *Oryzae* autem notionem inesse hic [Graecus] credidit voci קליף, eadem fortasse ratione ductus, qua et recentiorum nonnulli Hebr. זרע de hoc frumenti genere interpretati sunt."

Exod. xxvi. 5. Τὸ Σαμ. διαδεχόμενοι συμβολαὶ μία πρὸς μίαν [ἀντιπροσώπως κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις]. Prior pars tantummodo, quae Hebraeae quoque veritati satisfacit, in V. S. continetur, videlicet: מקבלין אנביה חדה לאחיה, h. e. *excipientes fibulae ejus una ad alteram.*

Exod. xxxii. 18. Τὸ Σαμ. οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἀνδρείας, καὶ οὐκ ἔστι φωνὴ ἀποκρίσεως ἡττης, ἀλλὰ φωνὴν ἀμαρτιῶν ἐγὼ ἀκούω. V. S. לית קל סיעה נצעה ולית קל סיעה מתנצעה קל עבים אנה שמע, h. e. *Non est vox coetus victoriae, et non est vox coetus cladis; vocem peccatorum (ἀμαρτιῶν) ego audio.*

Exod. xxxviii. 8. Τὸ Σαμ. τῷ ὄραματι τῶν δυνάμεων τῶν ἰσχυσάντων ἐν θύρα τῆς σκηנῆς τοῦ μαρτυρίου. V. S. בחזביה חיליה דאתחילו תרה אהל מועד, h. e. *In visionibus potestatum quae invaluerunt [Waltonus vertit: turmalium turmatim convenientium] ad ostium tentorii conventus.*

Praeterea ad loca Lev. xiii. 7, 31. xx. 20. xxv. 5. xxvi. 24. Num. v. 18. vii. 3. xiii. 33. xxi. 11. xxix. 1, 35. xxxi. 26. xxxiii. 20 lectiones τοῦ Σαμαρειτικοῦ ad versionem Samaritanam in notis exegimus.

Lev. iv. 15. ix. 1. Pro Hebraeo זקני Anon. affert: οἱ σοφοί, et sic fere ubivis V. S. חכמי.

Lev. vii. 35. מִשְׁחָה. *Portio dimensa.* O. ἡ χρῖσις. Anon. ἡ μεγαλειότης. V. S. רבות, h. e. *excellentia.* Sed Winerus l. c. p. 36 רבות hic *unctionem* notare affirmat, apte conferens רבא, *ungere*, Exod. xxix. 29 in V. S.

Lev. viii. 15. Τὸ Σαμ. καὶ ἰλάτευσεν. V. S. וסלף, h. e. *et expiavit.*

Lev. xv. 3. Τὸ Σαμ. καὶ ἐσπίλωσεν. Sed V. S. סתם, h. e. *clausus.*

Lev. xxv. 25. Τὸ Σαμ. λυτρωτής (αὐτοῦ). V. S. פרוק, h. e. *redemptor ejus.*

Lev. xxvi. 43. Τὸ Σαμ. ἰλάσσονται. V. S. וירחון, h. e. *acquiescent.*

Lev. xxvii. 14. Τὸ Σαμ. καὶ διατιμήσεται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, εἴτε καλὴ, εἴτε σαπρά. V. S. וישומנה כהנה ויש, h. e. *Et aestimabit illud (animal) sacerdos inter bonum et inter malum: quae a versione LXXvirali propius absunt.*

Num. iv. 26. Τὸ Σαμ. ἐπίσπαστρον. In V. S. est פסק.

Num. xviii. 7. Τὸ Σαμ. καὶ δόματι δώσω τὰς ἱερατείας ὑμῶν. V. S. ומתנה אתן ית כהנתכן, h. e. *Et donum dabo sacerdotium vestrum.*

Deut. iii. 27. Lectio Symmachi τῆς σκοπῆς, a nobis leviter suspecta, defendi potest ex V. S. סכיתה, *specula.*